

Fundusze Europejskie

**Przewodnik
po najważniejszych dziedzinach, które otrzymają
wsparcie z programu Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska 2021–2027**

Spis treści

1. Wstęp	6
2. Priorytety	7
2.1. Priorytety inne niż pomoc techniczna	8
2.1.1. Priorytet: 1. Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Dolnego Śląska	9
2.1.1.1. Cel szczegółowy: RSO1.1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (EFRR)	10
2.1.1.2. Cel szczegółowy: RSO1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych (EFRR)	20
2.1.1.3. Cel szczegółowy: RSO1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (EFRR)	26
2.1.2. Priorytet: 2. Fundusze Europejskie na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku	33
2.1.2.1. Cel szczegółowy: RSO2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (EFRR)	34
2.1.2.2. Cel szczegółowy: RSO2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001 w sprawie energii odnawialnej[1], w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (EFRR)	42
2.1.2.3. Cel szczegółowy: RSO2.5. Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (EFRR)	49
2.1.2.4. Cel szczegółowy: RSO2.7. Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (EFRR)	56

2.1.3. Priorytet: 3. Fundusze Europejskie na rzecz mobilności miejskiej Dolnego Śląska (cel szczegółowy dotyczący mobilności miejskiej określony w art. 3 ust. 1 lit. b) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności)	63
2.1.3.1. Cel szczegółowy: RSO2.8. Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (EFRR)	64
2.1.4. Priorytet: 4. Fundusze Europejskie na rzecz mobilności Dolnego Śląska	72
2.1.4.1. Cel szczegółowy: RSO3.2. Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej (EFRR)	73
2.1.5. Priorytet: 5. Fundusze Europejskie na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego na Dolnym Śląsku	81
2.1.5.1. Cel szczegółowy: RSO4.5. Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej (EFRR)	82
2.1.5.2. Cel szczegółowy: RSO4.6. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (EFRR)	89
2.1.6. Priorytet: 6. Fundusze Europejskie bliżej mieszkańców Dolnego Śląska	97
2.1.6.1. Cel szczegółowy: RSO5.1. Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (EFRR)	98
2.1.7. Priorytet: 7. Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku	108

2.1.7.1. Cel szczegółowy: ESO4.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy – w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – dla osób długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej; (EFS+)	109
2.1.7.2. Cel szczegółowy: ESO4.2. Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływow i mobilności na rynku pracy (EFS+)	116
2.1.7.3. Cel szczegółowy: ESO4.3. Wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (EFS+)	122
2.1.7.4. Cel szczegółowy: ESO4.4. Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia (EFS+)	129
2.1.7.5. Cel szczegółowy: ESO4.8. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji (EFS+)	137
2.1.7.6. Cel szczegółowy: ESO4.9. Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów (EFS+)	145
2.1.7.7. Cel szczegółowy: ESO4.11. Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej (EFS+)	151
2.1.7.8. Cel szczegółowy: ESO4.12. Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci (EFS+)	161

2.1.8. Priorytet: 8. Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku	168
2.1.8.1. Cel szczegółowy: ESO4.6. Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (EFS+)	169
2.1.8.2. Cel szczegółowy: ESO4.7. Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej (EFS+)	178
2.1.9. Priorytet: 9. Fundusze Europejskie na rzecz transformacji obszarów górniczych na Dolnym Śląsku	184
2.1.9.1. Cel szczegółowy: JSO8.1. Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie (FST)	185
2.2. Priorytety pomocy technicznej	199
2.2.1. Priorytet pomocy technicznej na podstawie art. 36 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów: 10. Pomoc techniczna EFRR	200
2.2.2. Priorytet pomocy technicznej na podstawie art. 36 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów: 11. Pomoc Techniczna EFS+	207
2.2.3. Priorytet pomocy technicznej na podstawie art. 36 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów: 12. Pomoc Techniczna FST	214

Wstęp

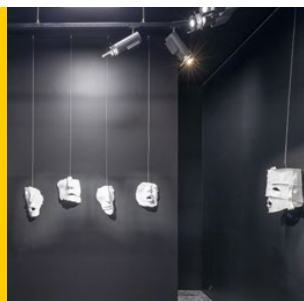
Fundusze unijne – co nas czeka w najbliższych latach?

Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska to nowy program regionalny, z którego będziemy korzystać w najbliższych latach. Budżet jest spory, bo przekracza 2,31 mld euro, czyli prawie 11 mld złotych!

Rozwój przedsiębiorstw, transport, ochrona środowiska, inwestycje w energetykę i odnawialne źródła energii, doskonalenie usług medycznych, przeciwdziałanie wszelkiego typu wykluczeniom społecznym, wspieranie ośrodków badawczo-rozwojowych, a także edukacji na każdym etapie kształcenia młodego Dolnoślązaka – to najważniejsze dziedziny, które otrzymają pieniądze z unijnego budżetu.

Na dodatkowe wsparcie może też liczyć subregion wałbrzyski. Jako teren pogórnicy otrzyma z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji aż 582 mln euro na zminimalizowanie skutków transformacji energetycznej. Będzie je można wydać m.in. na tworzenie nowych miejsc pracy, przekwalifikowanie górników, rewitalizację terenów po kopalniach, rozwój turystyki i sektora MŚP.

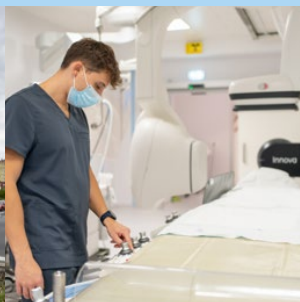
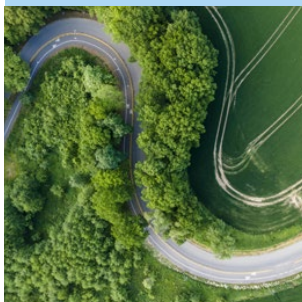
Pełna wersja dokumentu dostępna jest na stronie [internetowej programu](#).

2. Priorytety

2.1. Priorytety inne niż pomoc techniczna

2.1.1. Priorytet 1

**Fundusze Europejskie na rzecz
przedsiębiorczego Dolnego Śląska**

2.1.1.1. Cel szczegółowy:

RSO1.1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (EFRR)

2.1.1.1.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Finansowaniu podlegać będą działania ukierunkowane na wzrost innowacyjności gospodarki regionu w obszarach RIS, w tym zwiększenie odsetka firm podejmujących działalność B+R+I oraz wzrost nakładów na tę działalność w sektorze przedsiębiorstw. Zakłada się:

- finansowanie prac B+R (badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych) realizowanych przez przedsiębiorstwa i konsorcja przedsiębiorstw oraz konsorcja przedsiębiorstw i organizacji badawczych. Wsparcie nie będzie obejmować badań podstawowych. W przypadku dużych przedsiębiorstw możliwe jest wsparcie prac B+R (bez

wdrożenia) pod warunkiem współpracy z podmiotami sektora MŚP, który został określony w art. 5. 2 rozporządzenia EFRR i FS.

Projekty badawcze przedsiębiorstw mają służyć opracowaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów i procesów produkcyjnych (innowacje produktowe, procesowe). W wyniku prowadzonych prac B+R osiągnięty zostanie etap zaawansowania innowacyjnego rozwiązania (produktu, usługi, procesu) pozwalający na jego urynkowanie.

- wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw (jako element projektu badawczego lub jako osobny projekt). Oferowane wsparcie przyczyni się do powstawania w przedsiębiorstwach działów B+R, laboratoriów lub centrów badawczo-rozwojowych. Wsparcie wymaga określenia priorytetów badawczych wykorzystujących tworzoną infrastrukturę zgodnych z RIS (agendy badawczej). Inwestycje w infrastrukturę badawczą będą obejmowały zakup aparatury, sprzętu lub technologii służącej tworzeniu innowacyjnych produktów i usług.

- że uzupełnieniem przedsięwzięć związanych z rozwojem potencjału B+R będzie finansowanie działań związanych z podnoszeniem kwalifikacji kadr przedsiębiorstw z zakresu wykorzystania infrastruktury B+R lub realizacji procesu innowacyjnego oraz działań z zakresu ochrony własności intelektualnej (jako komponent projektów dotyczących prac B+R lub infrastruktury B+R).
- wsparcie skierowane także na działania związane z rozwojem potencjału badań i innowacji poprzez realizację bonów na innowacje dla MŚP w następujących formułach:
 - dofinansowanie usług B+R świadczonych przez podmioty działające w obszarze usług B+R, w szczególności jednostki naukowe, przyczyniających się do rozwoju innowacyjnych, nowych lub znacząco ulepszonych wyrobów, usług, technologii produkcji, m. in. poprzez transfer wiedzy z nauki do biznesu;
 - realizacja usług proinnowacyjnych świadczonych na rzecz MŚP przez akredytowane na poziomie kraju IOB oraz jednostki naukowe i organizacje badawcze, w celu przygotowania podmiotów MŚP do inicjowania i rozwoju działalności innowacyjnej i tym samym zwiększenia odsetka podmiotów prowadzących taką działalność oraz zwiększenia nakładów na taką działalność w regionie. W ramach usług proinnowacyjnych przewiduje się wsparcie m.in. usług transferu technologii – asysty w transferze i komercjalizacji (brokering), inkubacji, akceleracji projektów B+R+I, usług

demonstracji technologii. System akredytacji zapewni odpowiednią jakość usług świadczonych przedsiębiorcom. Wsparcie odbywać się będzie w systemie popytowym – przedsiębiorca wybierze jednostkę, w której zrealizuje bon na usługę proinnowacyjną spośród tych, które mają akredytację na daną usługę

Ponadto w ramach CS 1.1 planuje się:

- wsparcie tworzenia nowych i rozwoju istniejących, dobrej jakości usług proinnowacyjnych w IOB, w szczególności poprzez wzmacnianie kompetencji, w tym przygotowanie do akredytacji krajowej takich usług. Wsparcie IOB w tym celu szczegółowym pozwoli na zbudowanie oferty usług proinnowacyjnych o charakterze specjalistycznym i zaspokojenie potrzeb MŚP w tym zakresie, wsparcie dotyczyć powinno zarówno IOB zlokalizowanych w aglomeracji wrocławskiej (52%), jak i poza nią, aby dać szansę dotarcia z usługami proinnowacyjnymi do MŚP działających w obszarze pozametropolitalnym, gdzie nakłady na działalność innowacyjną i aktywność firm w tym zakresie są zdecydowanie mniejsze.
- dofinansowanie projektów mających na celu rozwój przedsiębiorczości akademickiej [m.in. projekty uczelni wyższych i ich jednostek organizacyjnych, AIP – akademickich inkubatorów przedsiębiorczości bądź jednostek je prowadzących oraz spółek celowych (SPV) uczelni w zakresie kompleksowych programów preinkubacji i inkubacji

inicjatyw technologicznych, obejmujących m.in. usługi doradcze, coaching, mentoring biznesowy, inne narzędzia dydaktyczne typu design thinking, Lean Startup, metody oceny rozwoju technologii]. Uzupełnieniem kompleksowych projektów może być wsparcie kompetencyjne pracowników uczelni prowadzące do profesjonalizacji usług na rzecz transferu technologii i innowacyjnej przedsiębiorczości akademickiej, w szczególności poprzez współpracę i wymianę doświadczeń z jednostkami z zagranicy, budowę sieci scoutów technologicznych i profesjonalnych brokerów innowacji, szkolenia. Ponadto uzupełnieniem kompleksowych programów może być wsparcie potencjału jednostek realizujących projekt w zakresie wyposażenia w oprogramowanie i bazy danych służące realizacji usług preinkubacji i inkubacji.

- dofinansowanie projektów związanych z rozwojem publicznej infrastruktury badawczej, realizowanych przez jednostki naukowe, organizacje badawcze mające wpływ na realizację inteligentnych specjalizacji regionu. Wsparcie będzie realizowane zgodnie z zapisami UP w tym zakresie. Finansowany będzie rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego służącego działalności innowacyjnej publicznych organizacji badawczych i jednostek naukowych obejmujący także współpracę z przedsiębiorstwami, przede wszystkim w zakresie realizacji agend badawczych wpisujących się w obszary inteligentnych specjalizacji. Uwzględniając wyzwanie, jakim jest zwiększenie nakładów firm na B+R, istotne jest inwestowanie w infrastrukturę wykorzystywaną do realizacji badań, których wyniki można wykorzystać w gospodarce odpowiadającej

na potrzeby firm realizujących swoje przedsięwzięcia badawcze, i które jednocześnie nie mają swoich zasobów infrastrukturalnych do prowadzenia takiej działalności lub te zasoby są niewystarczające. Aby publiczne jednostki naukowo-badawcze mogły stać się równoprawnym partnerem do współpracy z innowacyjnymi przedsiębiorstwami, muszą dysponować relatywnie najnowocześniejszą w danym momencie infrastrukturą badawczą. Jest to jeden z koniecznych warunków, aby była możliwość inicjowania i rozwijania współpracy biznes–nauka i kreowania nowych produktów i usług na rynek dzięki współpracy przedsiębiorstw i jednostek naukowych.

Proces zarządzania inteligentną specjalizacją ma zasadnicze znaczenie dla rozwijania i wzmacniania zdolności badawczych i innowacyjnych w regionie. Dlatego planuje się wsparcie na rzecz rozwijania i wzmacniania zdolności niezbędnych dla efektywnego procesu przedsiębiorczego odkrywania oraz aktualizacji strategii inteligentnej specjalizacji. Działania te są także istotne z punktu widzenia utrzymania stanu spełnienia warunku podstawowego do CP 1. Wsparcie będzie zapewnione dzięki realizacji projektu strategicznego Samorządu Województwa, w którym grupami docelowymi będą wszyscy interesariusze DSI.

Głównym kierunkiem wsparcia będą działania dotyczące koordynacji wdrażania strategii inteligentnych specjalizacji i procesu przedsiębiorczego odkrywania, m.in. w zakresie: identyfikacji potrzeb firm w kontekście prac B+R, identyfikacji

nowych kierunków badań naukowych i prac rozwojowych, wsparcia aktywności dolnośląskich przedsiębiorstw i jednostek naukowych w międzynarodowych partnerstwach, wsparcia powstawania regionalnych agend badawczych w ramach inteligentnych specjalizacji, identyfikacji potencjalnych nowych specjalizacji, promocji postaw przedsiębiorczych i innowacyjnych, podnoszenia wiedzy w zakresie transformacji przemysłowej i innowacji wśród interesariuszy DSI, w tym w zakresie gospodarki cyrkularnej i zielonej gospodarki.

Możliwe będą także działania związane ze wsparciem animacji współpracy jednostek naukowych i przedsiębiorstw, w tym animacji współpracy i sieciowania uczelni i biznesu w zakresie interdyscyplinarnych projektów w ramach inteligentnych specjalizacji, animacji agend badawczych, które dzięki realizacji w ich ramach projektów innowacyjnych staną się mocną stroną regionu. Wsparcie ukierunkowane będzie także na współpracę IOB, w tym Centrów Transferu Technologii oraz innych jednostek zajmujących się transferem technologii w celu integracji oferty tych jednostek dla biznesu. Wspierane będą również działania na rzecz animacji współpracy jednostek naukowych i przedsiębiorstw z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami społecznymi w zakresie innowacji w sferze publicznej i społecznej.

Działania ukierunkowane będą także na wsparcie potencjału klastrów regionalnych, prowadzące do profesjonalizacji świadczonych przez nie usług, z uwzględnieniem transformacji przemysłowej i GOZ wpisujących się w regionalne inteligentne

specjalizacje, w tym m.in. w zakresie podnoszenia kompetencji i umiejętności w klastrach oraz testowania nowych usług.

Rodzaje działań w CS 1.1 zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Przedsiębiorstwa i ich pracownicy, jednostki naukowe, organizacje badawcze, IOB, koordynatorzy klastrów, jednostki samorządu terytorialnego, działające na rzecz rozwoju innowacji organizacje społeczne, klastry.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

Z uwagi na zakres tematyczny celu szczegółowego przewidziane zostaną działania umożliwiające podnoszenie wiedzy i świadomości nt. polityki równości szans dot. m.in. wsparcia kompetencji zarządzania różnorodnością, powoływania mieszanych zespołów/grup do realizacji celów i zadań, wsparcia kompetencji managerskich w nauce, unikania stereotypów, monitoringu wynagrodzeń – analiza poziomu wynagrodzeń, w tym kontrolowanie poziomu współczynnika dyskryminacji płacowej itp. Biorąc pod uwagę wyniki badań obrazujące

ograniczenia aktywności kobiet w obszarze badań i rozwoju, w celu zwiększenia tej aktywności planuje się środki promujące zaangażowanie kobiet, w szczególności młodych.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Na etapie tworzenia programu nie wskazano konkretnych propozycji projektów i nie zidentyfikowano potencjalnych partnerstw w zakresie komplementarności. Niemniej jednak z uwagi na specyfikę województwa zlokalizowanego na trójstyku polsko-niemiecko-czeskim oraz występowanie potencjałów rozwojowych o charakterze ponadregionalnym dążyć się będzie do zapewnienia komplementarności programu z programami w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna (Interreg) wdrażanymi na obszarze województwa dolnośląskiego, m.in. w zakresie rozwoju usług dla przedsiębiorstw dotyczących dostępu do innowacji i usług B+R. W ramach działań międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych

przewiduje się wymianę doświadczeń w ramach projektów w zakresie procesu zarządzania inteligentną specjalizacją oraz projektów dotyczących animacji współpracy jednostek naukowych i przedsiębiorstw.

Komplementarne do podejmowanych w ramach FEDS w obszarze niniejszego celu szczegółowego realizowane będą w:

- Programie Interreg Czechi–Polska 2021–2027, w ramach Priorytetu 5 Przedsiębiorczość, w zakresie działań na rzecz transgranicznych usług dla przedsiębiorców w celu poprawy dostępu do innowacji i usług badawczych/badawczo-rozwojowych.
- Programie Interreg Europa Środkowa 2021–2027, w ramach Priorytetu 1 Współpraca na rzecz inteligentnej Europy Środkowej, w zakresie działań dotyczących wzmacniania zdolności innowacyjnych oraz rozwijania umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości.
- Programie Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021–2027, który wspierać będzie współpracę transnarodową nad innowacyjnymi rozwiązaniami dla mieszkańców regionu Morza Bałtyckiego oraz wdrażanie w praktyce inteligentnych rozwiązań dotyczących kluczowych wyzwań regionu Morza Bałtyckiego.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie dotacyjne. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

W ramach realizacji priorytetu przewiduje się wsparcie dotacyjne ze względu na złożony oraz ryzykowny charakter działań, długi okres zwrotu z inwestycji i konieczność rozwijania samodzielnych

zdolności badawczych. Działania związane z procesem zarządzania inteligentną specjalizacją będą realizowane w formie jednej operacji strategicznej – Innowacyjny Dolny Śląsk, koordynowany przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego, w ramach której nie przewiduje się generowania przychodów lub oszczędności.

Działania podnoszące potencjał dla świadczenia usług proinnowacyjnych oraz współpracy w zakresie transferu technologii nie charakteryzują się dochodowością i także będą realizowane w formie dotacji.

2.1.1.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	RCO01	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro-, małe, średnie, duże)	przedsiębiorstwa	13,00	405,00
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	RCO02	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji	przedsiębiorstwa	13,00	405,00
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	RCO06	Naukowcy pracujący we wspieranych obiektach badawczych	roczny EPC	1,00	21,00

2.1.1. PRIORYTET: 1. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ PRZEDSIĘBIORCZEGO DOLNEGO ŚLĄSKA

1	RSO1.1	EFRR	Przejście	RCO10	Przedsiębiorstwa współpracujące z organizacjami badawczymi	przedsiębiorstwa	3,00	103,00
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	PLRO007	Liczba realizowanych projektów B+R	szt.	3,00	85,00
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	RCO016	Udział podmiotów instytucjonalnych w procesie przedsiębiorczego odkrywania	szt.	0,00	63,00
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	PLRO018	Liczba wspartych klastrów	szt.	0,00	1,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	RCR02	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro-, małe, średnie, duże)	EUR	0,00	2022	26 252 449,00	SL
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	RCR98	Pracownicy MŚP kończący szkolenia w zakresie rozwoju umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (według rodzaju umiejętności: techniczne, zarządzanie, przedsiębiorczość, ekologiczne, inne)	uczestnicy	0,00	2022	109,00	SL
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	PLRR001	Wartość nakładów na działalność B+R we wspartych przedsiębiorstwach	PLN	0,00	2022	242 578 469,00	SL

2.1.1.1.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	001. Inwestycje w środki trwałe, w tym w infrastrukturę badawczą, w mikroprzedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	3 695 705,00
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	002. Inwestycje w środki trwałe, w tym w infrastrukturę badawczą, w małych i średnich przedsiębiorstwach (w tym w prywatnych ośrodkach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	27 688 305,00
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	004. Inwestycje w środki trwałe, w tym w infrastrukturę badawczą, w publicznych ośrodkach badawczych i instytucjach szkolnictwa wyższego bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	20 695 955,00
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	009. Działania badawcze i innowacyjne w mikroprzedsiębiorstwach, w tym tworzenie sieci kontaktów (badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe, studia wykonalności)	20 695 955,00
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	010. Działania badawcze i innowacyjne w MŚP, w tym tworzenie sieci kontaktów	1 478 282,00
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	023. Rozwój umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej, przedsiębiorczości i zdolności dostosowawczych przedsiębiorstw w razie zmian	31 384 012,00
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	026. Wsparcie dla klastrów innowacyjnych, w tym między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i organami publicznymi oraz sieciami biznesowymi, z korzyścią głównie dla MŚP	
1	RSO1.1	Ogółem			91 453 202,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	01. Dotacja	91 453 202,00
1	RSO1.1	Ogółem			91 453 202,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	25. Inne podejścia – obszary miejskie	41 153 941,00
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	27. Inne podejścia – funkcjonalne obszary miejskie	19 717 980,00
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	28. Inne podejścia – obszary wiejskie	5 431 650,00
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	25 149 631,00
1	RSO1.1	Ogółem			91 453 202,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
1	RSO1.1	EFRR	Przejście	03. Neutralność płciowa	91 453 202,00
1	RSO1.1	Ogółem			91 453 202,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznaczają się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.1.2. Cel szczegółowy:

RSO1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych (EFRR)

2.1.1.2.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) to szerokie zagadnienie skupiające w sobie rozwój we wszystkich dziedzinach naszego życia. Cyfryzacja przedsiębiorstw postępuje równoległe z cyfryzacją społeczeństwa informacyjnego, co przekłada się na wzrost popytu we wszystkich tego typu usługach, w szczególności w usługach publicznych. Na Dolnym Śląsku w 2019 r. 55,2% urzędów miało własną stronę internetową – intranet, a 39,1% jednostek administracji publicznej korzystało z elektronicznego zarządzania dokumentami (EZD). Rozwój e-usług publicznych przyczynia się do zwiększenia komfortu obywateli i podmiotów gospodarczych korzystających z usług publicznych, zmniejsza obciążenia administracyjne, a także

poprawia kontakt między interesariuszem (obywatelem) a jednostką publiczną.

W ramach wsparcia przewiduje się możliwość wdrożenia nowych lub znacznie ulepszonych e-usług dla obywateli na co najmniej 4 poziomie dojrzałości. Realizowane będą projekty wpływające na rozwój systemu e-usług sektora publicznego, m.in. w zakresie e-administracji, e-kultury, e-turystyki, e-pomocy społecznej oraz systemów informacji przestrzennej, systemów elektronicznego obiegu dokumentów poprzez zwiększenie dostępności mieszkańców do usług w formie elektronicznej, a także działania wzmacniające bezpieczeństwo świadczenia e-usług lub systemów informatycznych poprzez budowę lub modernizację istniejących systemów o zasięgu lokalnym i regionalnym.

Planowane działania będą mogły być realizowane z wykorzystaniem modelu chmury obliczeniowej, wdrażanej np. za pośrednictwem krajowego systemu świadczenia usług w chmurze „ZUCH”, który oferuje dostęp do znormalizowanych, bezpiecznych i konkurencyjnych pod względem kosztów usług w chmurze, świadczonych przez zweryfikowanych dostawców.

Priorytetowo wsparcie uzyskają projekty obejmujące tworzenie i modernizację systemów informacji przestrzennej oraz cyfryzację zasobów geodezyjnych w celu usprawnienia procesów i ułatwienia komunikacji między podmiotami publicznymi i gospodarczymi.

Projekty z zakresu cyfryzacji powiatowego i wojewódzkiego zasobu geodezji będą wymagały pozytywnej opinii geodety kraju. W ramach celu szczegółowego planuje się realizację jednego projektu strategicznego realizowanego przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego w ramach ustawowych kompetencji nałożonych na Samorząd Województwa, w szczególności Geodetę Województwa.

Wspierane będą projekty ukierunkowane na tworzenie, rozwijanie i integrację baz danych i zasobów cyfrowych wspomagających komunikację między podmiotami, procesy decyzyjne (e-usługi JST) i upowszechniające komunikację elektroniczną instytucji publicznych z podmiotami zewnętrznymi i obywatelami, w tym również digitalizację i zwiększenie dostępności danych publicznych (w tym ich standaryzację i strukturyzację).

Finansowanie będą mogły otrzymać przedsięwzięcia obejmujące cyfryzację zasobów kulturowych i naukowych będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego i lokalnego oraz służące zapewnieniu powszechnego, otwartego dostępu w postaci cyfrowej do danych będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego/lokalnego, udostępnianie zasobów kultury

z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz tworzenie nowych treści cyfrowych, służące zapewnieniu powszechnego dostępu do informacji i zasobów w postaci cyfrowej. Projekty z zakresu digitalizacji zasobów naukowych, kulturowych i administracji będą zgodne z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego.

Realizowane projekty nie będą powielać dostępnych lub planowanych usług na poziomie krajowym i będą zapewniały interoperacyjność i komplementarność usług, a tam gdzie zasadne, promowane będą projekty partnerskie. Model wdrożenia rozwiązania e-usługi w projekcie powinien być zgodny z pryncypiami Architektury Informacyjnej Państwa (zawartymi w dokumencie z 25 listopada 2020 r.).

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Mieszkańcy województwa dolnośląskiego, instytucje (w tym państwowe jednostki organizacyjne mające osobowość prawną), pracownicy, jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i podmioty im zrównane.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

W ramach tego celu szczegółowego równy dostęp do produktów i rezultatów projektu zostanie zapewniony poprzez wymóg uwzględnienia zasady uniwersalnego projektowania i stosowania w produktach projektu standardu dostępności cyfrowej WCAG 2.1. na poziomie AA. Beneficjenci wsparcia zobowiązani będą do tworzenia i świadczenia usług elektronicznych spełniających standardy dostępności zgodnie z dyrektywami (UE) 2019/882 w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (UE) 2016/2102 w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego.

Udostępnianie zasobów ze źródeł administracyjnych w ramach rozwoju e-administracji, digitalizacji zbiorów w postaci cyfrowej służyć będzie realizacji zasady włączenia społecznego i zapewni m.in. osobom z niepełnosprawnościami, osobom o niskim poziomie wykształcenia, mieszkańcom wsi i osobom starszym szeroki udział w życiu społecznym.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

W ramach działań międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych przewiduje się wymianę doświadczeń w ramach projektów w zakresie procesu cyfryzacji usług publicznych odpowiadających na potrzeby mieszkańców. Działania realizowane w obszarze CS 1 (ii), a zwłaszcza tworzenie odpowiednich warunków do rozwijania i integracji baz danych i zasobów cyfrowych wspomagających komunikację między podmiotami oraz usług cyfrowych, a także maksymalizacja potencjału wzrostu gospodarczego związanego z gospodarką cyfrową, są zgodne ze Strategią Jednolitego Rynku Cyfrowego dla Europy.

Cyfryzacja usług publicznych jest także zgodna z projektem programu polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r. W tym znaczeniu planowane interwencje wzmocnią działania na rzecz osiągnięcia celu głównego SUE RMB – wzrost dobrobytu w obszarze tematycznym Innowacje – wykorzystanie rynku cyfrowego jako źródła talentów i inwestycji.

Działania komplementarne do podejmowanych w ramach FEDS w obszarze niniejszego celu szczegółowego realizowane będą w:

- Programie Interreg Europa 2021–2027, w ramach Priorytetu 1 Współpraca na rzecz inteligentnej Europy Środkowej.
- Programie Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021–2027, który wspierać będzie: współpracę transnarodową nad innowacyjnymi rozwiązaniami dla mieszkańców regionu Morza Bałtyckiego poprzez usługi publiczne odpowiadające na potrzeby mieszkańców.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Ze względu na ukierunkowanie wsparcia na inwestycje w e-usługi publiczne, tj. na przedsięwzięcia niegenerujące dochodu, a potencjalny strumień oszczędności będzie znikomy i nie uzasadnia zwrotnych form wsparcia, całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie dotacyjne. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Ponadto charakter działań służy zapewnieniu obywatelom szerokiego dostępu do usług publicznych, które nie cechują się możliwością komercyjnego wykorzystania.

2.1.1.2.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
1	RSO1.2	EFRR	Przejście	RCO14	Instytucje publiczne otrzymujące wsparcie na opracowywanie usług, produktów i procesów cyfrowych	instytucje publiczne	0,00	53,00
1	RSO1.2	EFRR	Przejście	PLRO012	Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 4 – transakcja	szt.	0,00	211,00

2.1.1. PRIORYTET: 1. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ PRZEDSIĘBIORCZEGO DOLNEGO ŚLĄSKA

1	RSO1.2	EFRR	Przejście	PLRO010	Liczba podmiotów, które udostępniły informacje sektora publicznego/dane prywatne on-line	szt.	0,00	65,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
1	RSO1.2	EFRR	Przejście	RCR11	Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych	użytkownicy/rok	0,00	2022	3 748,00	SL	

2.1.1.2.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
1	RSO1.2	EFRR	Przejście	016. Rozwiązania ICT, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji	17 554 714,00
1	RSO1.2	EFRR	Przejście	017. Rozwiązania ICT, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji zgodne z kryteriami redukcji emisji gazów cieplarnianych lub kryteriami efektywności energetycznej	7 523 448,00
1	RSO1.2	Ogółem			25 078 162,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
1	RSO1.2	EFRR	Przejście	01. Dotacja	25 078 162,00
1	RSO1.2	Ogółem			25 078 162,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
1	RSO1.2	EFRR	Przejście	25. Inne podejścia – obszary miejskie	11 285 173,00
1	RSO1.2	EFRR	Przejście	27. Inne podejścia – funkcjonalne obszary miejskie	3 761 724,00
1	RSO1.2	EFRR	Przejście	28. Inne podejścia – obszary wiejskie	3 134 770,00
1	RSO1.2	EFRR	Przejście	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	6 896 495,00
1	RSO1.2	Ogółem			25 078 162,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
1	RSO1.2	EFRR	Przejście	03. Neutralność płciowa	25 078 162,00
1	RSO1.2	Ogółem			25 078 162,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.1.3. Cel szczegółowy:

RSO1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (EFRR)

2.1.1.3.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Z uwagi na zidentyfikowaną w rankingu innowacyjności regionów europejskich słabość Dolnego Śląska w kontekście poziomu innowacyjności w zakresie produktów i procesów oraz niski udział sprzedaży innowacyjnych produktów wspierane będą inwestycje MMŚP prowadzące do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług lub dokonania zasadniczych zmian w sposobie świadczenia usług lub procesie produkcyjnym. Ważnym aspektem tego wsparcia będą działania na rzecz wzmocnienia rozwoju specjalizacji horyzontalnej „Zielony Ład”, a więc inwestycje ograniczające wpływ przedsiębiorstw na środowisko (m.in. rozwój technologii racjonalnego gospodarowania energią, wodą, technologii obiegu zamkniętego dla odpadów). Wspierane będą eko innowacje,

zarządzanie efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej (np. programy czystszej produkcji, Ecolabel – dobrowolny certyfikat przyznawany przez Komisję Europejską od 1992 r. zarówno produktom, jak i usługom, których cały cykl życia ma jak najmniejszy wpływ na środowisko naturalne). Realizacja wsparcia przyczyni się także do rozwoju specjalizacji horyzontalnej „Przemysł 4.0”, tj. do przyspieszenia procesów automatyzacji i robotyzacji przedsiębiorstw (np. automatyzacji produkcji, procesów obsługi klienta i świadczenia usług, procesów pomocniczych). Działania te wpłyną na zwiększenie produktywności przedsiębiorstw, z uwagi na to, że – jak pokazuje DSI 2030 – powoli wyczerpują się możliwości wzrostu przedsiębiorstw oparte wyłącznie na rozwiązaniach organizacyjnych i wymianie podstawowego wyposażenia produkcyjnego.

W związku z koniecznością interwencji publicznej przyczyniającej się do poprawy efektywności wdrażania innowacji (zidentyfikowaną w ramach wąskich gardeł działalności innowacyjnej w DSI 2030) planuje się również wsparcie inwestycyjne dla MMŚP z sektora produkcyjnego i usługowego przyczyniające się do zwiększenia ich konkurencyjności,

obejmujące m.in. zakup maszyn i sprzętu lub rozbudowę przedsiębiorstwa, wdrożenie prac B+R (w tym sfinansowanych w ramach CS 1.1), zakup własności intelektualnej. Wsparcie obejmować będzie także, zgodnie z przepisami CPR, przedsiębiorstwa typu mid-cap i small mid-cap, tj. odpowiednio spółki o średniej kapitalizacji i małe spółki o średniej kapitalizacji,, ponieważ bariery związane z działalnością innowacyjną – zidentyfikowane w DSI 2030 – dotyczą nie tylko sektora MŚP.

W celu poprawy dostępności usług IOB związanych z wdrażaniem innowacji, w tym na obszarze pozametropolitalnym (obecna koncentracja IOB w stolicy regionu to 52%) możliwe będzie również wspieranie inwestycji w infrastrukturę, w tym inwestycji w infrastrukturę biznesową dla MŚP na potrzeby badań i innowacji. Wsparcie to skierowane będzie na tworzenie i rozwój infrastruktury jednostek świadczących usługi dla MMŚP (z wyłączeniem tworzenia nowych terenów inwestycyjnych), w tym inkubatorów, centrów rozwoju przedsiębiorczości, parków przemysłowych i technologicznych, umożliwiającej np. rozwój usług inkubacyjnych, laboratoryjnych, badawczo-wdrożeniowych. (z wyłączeniem wsparcia kapitałowego).

Aby wspomóc przedsiębiorstwa z sektora MŚP w wykorzystaniu przewagi lokalizacyjnej województwa i atutu położenia geograficznego w kontekście poszerzania rynków zbytu, finansowane będzie także działanie w formie strategicznego projektu samorządu województwa zapewniającego systemową koordynację zwiększania potencjału eksportowego produktów

i usług oferowanych przez przedsiębiorstwa z sektora MŚP przyczyniające się w dłuższej perspektywie czasowej nie tylko do poprawy ich konkurencyjności, ale także do wzrostu przychodów ze sprzedaży produktów innowacyjnych na eksport w skali całego regionu. Zadania projektowe będą polegać na organizacji udziału grup MŚP skupionych wokół regionalnych inteligentnych specjalizacji w specjalnie do tego przeznaczonych prestiżowych wydarzeniach targowych i misjach gospodarczych. Projekt dotyczy kompleksowego wsparcia firm w zakresie internacjonalizacji – obok udziału w wydarzeniach planowane jest zwiększenie kompetencji firm do ekspansji międzynarodowej, w tym rozwoju na wybranych rynkach (np. kompetencji z zakresu prezentacji firmy, przygotowania oferty na targi i poszukiwania partnerów podczas targów, prowadzenia rozmów biznesowych z partnerami z określonych krajów).

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Przedsiębiorstwa i ich pracownicy, jednostki samorządu terytorialnego ich związków i stowarzyszenia, instytucje otoczenia biznesu, specjalne strefy ekonomiczne.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

Zasada równości kobiet i mężczyzn wdrażana będzie poprzez prowadzenie działań obejmujących zwiększanie zatrudnienia, w tym zwłaszcza kobiet, jako tej grupy, która jest w trudnej sytuacji na rynku pracy, podnoszenie aktywności ekonomicznej kobiet jako odpowiedzi na wyzwania rynkowe, godzenie życia zawodowego i prywatnego poprzez działania umożliwiające podnoszenie wiedzy i świadomości dot. m.in. wsparcia kompetencji zarządzania różnorodnością, wsparcia kompetencji managerskich kobiet, unikania stereotypów itp. Komponent szkoleniowy w projektach inwestycyjnych pozwoli na podnoszenie wiedzy przedsiębiorców i ich pracowników m.in. w zakresie wykorzystania nowych technologii, co wpłynie na szersze włączenie zawodowe różnych grup. W związku z widocznymi w Polsce ograniczeniami dla wchodzących na rynek młodych przedsiębiorców, w szczególności innowacyjnych firm, zapewnione będzie wsparcie dla osób rozpoczynających działalność, co wpłynie na zwiększenie dostępu do funduszy osób młodych.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Na etapie tworzenia programu nie wskazano konkretnych propozycji projektów i nie zidentyfikowano potencjalnych partnerstw w zakresie komplementarności. Niemniej jednak z uwagi na specyfikę województwa zlokalizowanego na trójstyku państw oraz występowanie potencjałów rozwojowych o charakterze ponadregionalnym dążyć się będzie do zapewnienia komplementarności programu z programami w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna (Interreg) wdrażanymi na obszarze województwa dolnośląskiego, m.in. w zakresie rozwoju innowacyjnych usług i produktów poprzez współpracę międzynarodową, zwłaszcza dotyczących prowadzenia działalności na wczesnym etapie rozwoju i stymulowania środowiska przedsiębiorczości do zwiększania umiędzynarodowienia w sektorze MMŚP.

Działania komplementarne do podejmowanych w ramach FEDS w obszarze niniejszego celu szczegółowego realizowane będą w:

- Programie Interreg Czechy–Polska 2021–2027, w ramach Priorytetu 5 Przedsiębiorczość, w zakresie działań na rzecz transgranicznych usług dla przedsiębiorców w celu

zrównoważonego rozszerzenia działalności przedsiębiorstw za granicą.

- Programie Interreg Europa Środkowa 2021–2027, w ramach Priorytetu 1 Współpraca na rzecz inteligentnej Europy Środkowej, w zakresie działań wzmacniających zdolności innowacyjne, transformację przemysłową oraz przedsiębiorczości.
- Programie Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021–2027, który wspierać będzie: współpracę transnarodową nad innowacyjnymi rozwiązaniami dla mieszkańców Regionu Morza Bałtyckiego oraz wdrażanie w praktyce inteligentnych rozwiązań dotyczących kluczowych wyzwań regionu Morza Bałtyckiego.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Działania dotyczące bezpośredniego wsparcia rozwoju przedsiębiorstw generującego przychody będą realizowane z zastosowaniem instrumentów finansowych.

W zakresie internacjonalizacji przedsiębiorstw (realizowanej jako operacja o znaczeniu strategicznym samorządu województwa) przewiduje się wsparcie bezzwrotne, gdyż projekty te nie przynoszą bezpośrednich zysków, których ewentualne pojawienie się jest niepewne i oddalone w czasie.

Wsparcie ma służyć wzmocnieniu potencjału regionu w zakresie usług dla MŚP wspierających procesy badawcze i innowacyjne, a tym samym przekładające się na wzrost konkurencyjności i produktywności MŚP. Bezpośrednim efektem wsparcia tworzenia infrastruktury w zakresie usług inkubacyjnych i akceleracyjnych nie jest generowanie przychodów czy oszczędności przez takie jednostki, a wzmacnianie potencjału i oferty regionalnych instytucji otoczenia biznesu. Poszerzanie takiej oferty ma wymiar strategiczny dla regionu i efektywnego wsparcia konkurencyjności MŚP i będzie finansowane w formie dotacji.

2.1.1.3.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
1	RSO1.3	EFRR	Przejście	RCO01	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro-, małe, średnie, duże)	przedsiębiorstwa	4,00	831,00
1	RSO1.3	EFRR	Przejście	RCO02	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji	przedsiębiorstwa	0,00	130,00
1	RSO1.3	EFRR	Przejście	RCO03	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych	przedsiębiorstwa	0,00	701,00
1	RSO1.3	EFRR	Przejście	RCO04	Wytworzona zdolność inkubacji przedsiębiorstw	przedsiębiorstwa	0,00	1 615,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
1	RSO1.3	EFRR	Przejście	RCR01	Miejsca pracy utworzone we wspieranych podmiotach	roczny EPC	0,00	2022	1 677,00	SL	

1	RSO1.3	EFRR	Przejście	RCR03	Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe	przedsiębiorstwa	0,00	2022	146,00	SL	
1	RSO1.3	EFRR	Przejście	RCR18	MŚP korzystające z usług inkubatora przedsiębiorczości po jego utworzeniu	przedsiębiorstwa/rok	0,00	2022	316,00	SL	

2.1.1.3.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
1	RSO1.3	EFRR	Przejście	020. Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki i obiekty przemysłowe)	17 570 346,00
1	RSO1.3	EFRR	Przejście	021. Rozwój działalności i umiędzynarodowienie MŚP (w tym inwestycje produkcyjne)	52 664 140,00
1	RSO1.3	Ogółem			70 234 486,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
1	RSO1.3	EFRR	Przejście	01. Dotacja	26 334 486,00
1	RSO1.3	EFRR	Przejście	03. Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: pożyczka	29 413 000,00

2.1.1. PRIORYTET: 1. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ PRZEDSIĘBIORCZEGO DOLNEGO ŚLĄSKA

1	RSO1.3	EFRR	Przejście	05. Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: dotacje w ramach instrumentu finansowego	14 487 000,00
1	RSO1.3	Ogółem			70 234 486,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
1	RSO1.3	EFRR	Przejście	25. Inne podejścia – obszary miejskie	41 605 519,00
1	RSO1.3	EFRR	Przejście	27. Inne podejścia – funkcjonalne obszary miejskie	10 535 173,00
1	RSO1.3	EFRR	Przejście	28. Inne podejścia – obszary wiejskie	8 779 311,00
1	RSO1.3	EFRR	Przejście	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	9 314 483,00
1	RSO1.3	Ogółem			70 234 486,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
1	RSO1.3	EFRR	Przejście	03. Neutralność płciowa	70 234 486,00
1	RSO1.3	Ogółem			70 234 486,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.2. Priorytet 2

Fundusze Europejskie na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku

2.1.2.1. Cel szczegółowy:

RSO2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (EFRR)

2.1.2.1.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Na Dolnym Śląsku notuje się wysokie przekroczenia norm jakości powietrza. Ich głównym źródłem jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, transportu drogowego oraz terenów przemysłowych.

Tak jak w ubiegłych latach, największym problemem dla regionu są zanieczyszczenia m.in. pyłem zawieszonym PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenem. Źródła tych zanieczyszczeń odpowiedzialne są jednocześnie za zwiększoną emisję gazów cieplarnianych, stanowiących problem także w skali globalnej. Istotnym elementem w walce z emisją szkodliwych substancji jest poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych (w tym

budynków stanowiących własność oraz współwłasność organizacji pozarządowych), zamieszkania zbiorowego oraz wielorodzinnych budynków mieszkalnych (z wyłączeniem stanowiących własność Skarbu Państwa oraz budynków spółdzielni mieszkaniowych finansowanych z poziomu krajowego).

Wsparciem zostanie objęta wyłącznie kompleksowa modernizacja energetyczna ww. budynków obejmująca także instalacje grzewcze/chłodzące ze źródłami ciepła (bez możliwości projektów polegających na wymianie tylko źródeł ciepła), w tym także m.in. OZE, systemy wentylacji, systemy zarządzania i magazynowania energii. Działania w ramach celu szczegółowego będą finansowane zgodnie z następującą hierarchią – w pierwszej kolejności, priorytetowo wspierana będzie kompleksowa termomodernizacja, w tym z wymianą źródła ciepła, w szczególności z wykorzystaniem OZE, następnie termomodernizacja wraz z wykorzystaniem i podłączeniem do źródła ciepła sieciowego, natomiast gdy powyższe będzie niemożliwe lub nieuzasadnione technicznie lub ekonomicznie, możliwa będzie wymiana źródeł ciepła na wykorzystujące paliwo gazowe. Wykluczone z możliwości wsparcia będą inwestycje polegające na wymianie starszych urządzeń zasilanych

paliwami gazowymi na nowsze. Ponadto niedopuszczone jest stosowanie kotłów biomasowych umożliwiających zamontowanie awaryjnego rusztu oraz pieców bez automatycznego podajnika paliwa. Działania edukacyjne/doradcze w zakresie ekologii, adaptacji do zmian klimatu i budowania świadomości na temat gospodarki niskoemisyjnej mogą być prowadzone wyłącznie jako element uzupełniający w projekcie. Preferowane będą projekty skutkujące znaczną redukcją emisji gazów cieplarnianych w odniesieniu do istniejących instalacji, a także przyczyniające się do zmniejszenia emisji takich zanieczyszczeń powietrza jak pył PM10, pył PM2,5 oraz benzo(a)piren, jak również do znacznego zwiększenia oszczędności energii. Ponadto premiowana będzie jak największa oszczędność kosztowa projektów oraz redukcja ubóstwa energetycznego. Prace termomodernizacyjne powinny być wykonane z uwzględnieniem zachowania trwałych warunków siedliskowych dla ptaków i/lub nietoperzy zamieszkujących dany obiekt.

Finansowane będą także działania dotyczące budowy nowych budynków w zakresie budynków publicznych należących do JST, np. jako projekty pilotażowe zawierające m.in. elementy edukacyjne. Budowa nowych budynków (zapotrzebowanie na ciepło EPh+W nie więcej niż 15 kWh/m²/rok) jako nowych obiektów nie może naruszać zapisów Programu odnoszących się do wyłączeń i ograniczeń co do budowy niektórych typów budynków określonych w innych celach szczegółowych lub UP. Ponadto alokacja na powyższe działania nie powinna przekraczać 3% całkowitej alokacji dla celu szczegółowego 2.1.

W celu szczegółowym możliwa będzie również modernizacja energetyczna oświetlenia ulicznego jako odrębny projekt. Działania w tym zakresie mogą być realizowane zarówno przez gminy, jak i przez przedsiębiorców.

Finansowaniu podlegać będą także projekty w zakresie zwiększonej efektywności energetycznej w MŚP (np. ograniczenie energochłonności, wymiana oświetlenia na energooszczędne, modernizacja systemu grzewczego, minimalizacja strat ciepła, wykorzystanie ciepła odpadowego).

We wszystkich projektach dotyczących efektywności energetycznej należy przyjąć minimalny próg oszczędności energii pierwotnej zależny od formy wsparcia i typu beneficjenta, jednak na poziomie nie niższym niż 30% (z wyjątkiem obiektów zabytkowych), potwierdzony wymaganym audytem energetycznym. Wspierane mogą być także uzasadnione elementy niewynikające z audytów energetycznych, które mogą stanowić maks. 15% kosztów kwalifikowanych projektu. Wybrany wariant realizacyjny musi uwzględniać kryterium kosztowe odnoszące się do uzyskanych efektów (np. redukcji zapotrzebowania na energię) w stosunku do nakładów finansowych.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Mieszkańcy województwa dolnośląskiego, przedsiębiorcy, jednostki samorządu terytorialnego ich związki i stowarzyszenia i jednostki podległe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

Szczególny nacisk zostanie położony na niwelowanie zjawiska ubóstwa energetycznego dotyczącego osoby mniej zamożne, w tym osoby starsze, rodziców samotnie wychowujących dzieci (w większości kobiety), osoby z niepełnosprawnościami oraz rodziny wielodzietne.

Przewiduje się również wprowadzenie zachęt stosowania klauzul społecznych w procedurach związanych z prawem zamówień publicznych, m.in. poprzez odpowiednie kryteria wyboru projektów.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Przewiduje się wsparcie w zakresie instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Głównym wyzwaniem rozwojowym w zakresie niniejszego CS jest zapewnienie zwiększonej efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych. W ramach FEDS realizowane będą działania komplementarne do interwencji wdrażanych w ramach krajowego programu FENiKS. W ramach celu szczegółowego, dla wybranych typów projektów, możliwe będzie zastosowanie kryterium punktowego promującego przedsięwzięcia, które zakładają współpracę, w tym wymianę wiedzy i doświadczeń oraz konsultacje z partnerami z innych państw członkowskich, kandydujących lub stowarzyszonych, jak również dla projektów, które będą miały pozytywny transgraniczny wpływ lub projektów komplementarnych do innych projektów realizowanych poza granicami Polski w UE, krajach kandydujących i stowarzyszonych. Za współpracę z podmiotami z UE będą odpowiedzialni beneficjenci projektów. Ostateczna decyzja o typach projektów, dla których będzie zastosowane kryterium, zostanie podjęta przez KM.

W ramach powyższego celu szczegółowego realizowane również będą działania polegające na wymianie doświadczeń w zakresie efektywności energetycznej z beneficjentami zlokalizowanymi

w co najmniej jednym innym państwie członkowskim. W ramach programu Interreg Czecho-Polska 2021–2027 zidentyfikowana została komplementarność – uznana za jedno z głównych wyzwań programu – która dotyczy redukcji zanieczyszczenia powietrza, dotycząca emisji spalin pochodzących z gospodarstw domowych oraz transportu.

W ramach programu Interreg Polska-Saksonia 2021–2027 wskazywane jest wsparcie w zakresie przeciwdziałania oraz adaptacji do zmian klimatu. Wspierane będą działania polegające na wspieraniu przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego, co z kolei przyczyni się do ograniczenia niskiej emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza. Program umożliwia realizację analiz, strategii, programów, planów w zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatu oraz wypracowywanie wspólnych działań adaptacyjnych, jak i określenie głównych przeszkód w zakresie transgranicznego zarządzania kryzysowego i określenie sposobów rozwiązania tych problemów.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

IF zastosowane będą we wszystkich inwestycjach poza:

- 1) budynkami zabytkowymi i komunalnymi (rozumianymi jako budynki, w których co najmniej 30% mieszkań stanowią mieszkania komunalne, socjalne, wspomagane i chronione) – bez dodatkowych warunków;
 - 2) budynkami publicznymi* i wielorodzinnymi budynkami mieszkalnymi, jeśli dodatkowo spełniają one poniższe kryteria warunkujące wsparcie dotacyjne:
 - a) przyjęcie przez region POP zgodnego z art. 23 dyrektywy 2008/50/WE i egzekwowanie zapisów uchwał antysmogowych oraz niewprowadzanie do tych aktów zmian niekorzystnych z punktu widzenia ochrony powietrza, w szczególności zmian polegających na łagodzeniu ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji lub odroczeniu terminów wejścia w życie tych ograniczeń i zakazów
- oraz
- b) znajdujących się na terenie, gdzie wskaźnik dochodów podatkowych gminy (G) jest niższy od uśrednionej wartości dla województwa.

Wsparcie dotacyjne obejmie także budynki demonstracyjne spełniające funkcję budynków świadomości nt. konieczności oszczędzania energii i ochrony środowiska oraz wykorzystywania wszelkich metod i zasobów dla zmniejszania energochłonności budynków.

* Budynki JST, jednostek organizacyjnych JST oraz NGO, jeśli realizują cele publiczne.

2.1.2.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	RCO18	Lokale mieszkalne o lepszej, udoskonalonej charakterystyce energetycznej	lokale mieszkalne	13,00	8 287,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	RCO19	Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej	metry kwadratowe	13,00	344 750,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	RCO74	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	13,00	288 043,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	RCO75	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	wkłady na rzecz strategii	13,00	7,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	RCR26	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach i innych)	MWh/rok	75 472,00	2020	52 830,00	SL	
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	RCR29	Szacowana emisja gazów cieplarnianych	tony ekwiwalentu dwutlenku węgla/rok	72 642,00	2022	50 849,00	SL	

2.1.2.1.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	040. Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP lub w dużych przedsiębiorstwach oraz działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	8 720 914,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	041. Renowacja istniejących budynków mieszkalnych do celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające	13 103 340,00

2.1.2. PRIORYTET: 2. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ ŚRODOWISKA NA DOLNYM ŚLĄSKU

2	RSO2.1	EFRR	Przejście	042. Renowacja istniejących budynków mieszkalnych do celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	35 330 992,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	043. Budowa nowych energooszczędnych budynków	4 157 937,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	044. Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające	15 485 765,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	045. Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	61 798 947,00
2	RSO2.1	Ogółem			138 597 895,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	01. Dotacja	58 902 801,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	03. Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: pożyczka	39 847 547,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	05. Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: dotacje w ramach instrumentu finansowego	39 847 547,00
2	RSO2.1	Ogółem			138 597 895,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	03. ZIT – funkcjonalne obszary miejskie	14 800 000,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	19. Inny rodzaj narzędzia terytorialnego – funkcjonalne obszary miejskie	3 700 000,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	25. Inne podejścia – obszary miejskie	32 529 369,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	27. Inne podejścia – funkcjonalne obszary miejskie	65 548 947,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	28. Inne podejścia – obszary wiejskie	22 019 579,00
2	RSO2.1	Ogółem			138 597 895,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	03. Neutralność płciowa	138 597 895,00
2	RSO2.1	Ogółem			138 597 895,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznaczają się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.2.2. Cel szczegółowy:

RSO2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001 w sprawie energii odnawialnej, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (EFRR)

2.1.2.2.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Na terenie województwa dolnośląskiego obserwujemy wzrost zainteresowania pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych, dzięki czemu ograniczana jest emisja substancji szkodliwych i zanieczyszczeń do powietrza, w tym gazów cieplarnianych.

W ramach działania w obszarze rozwoju odnawialnych źródeł energii wspierana będzie budowa i rozbudowa odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej i/lub cieplnej, w tym z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE (uzupełniającym elementem projektu może być stacja ładowania pojazdów elektrycznych wykorzystująca energię z danego źródła/magazynu energii), ze szczególnym

uwzględnieniem rozproszonej energetyki prosumenckiej i społeczności spółdzielni oraz klastrów energetycznych wraz z przyłączeniem źródeł OZE do sieci energetycznych lub ciepłowniczych (opcjonalnie). Możliwe będzie także wsparcie projektów realizowanych przez JST i organizacje pozarządowe w zakresie OZE.

Wspierane będą projekty realizowane przez społeczności energetyczne, klastry energii, spółdzielnie energetyczne i wspólnoty mieszkaniowe działające w zakresie energii odnawialnej. W ramach kompleksowych projektów możliwa będzie także budowa, rozbudowa lub przebudowa sieci wewnątrz klastrów energii, spółdzielni energetycznych, wspólnot mieszkaniowych oraz społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej.

W zakresie wytwarzania energii elektrycznej dofinansowywane będą źródła OZE o mocy:

a) do 0,5 MW dla promieniowania słonecznego,

b) do 0,5 MW dla biogazu.

W zakresie wytwarzania energii cieplnej dofinansowywane będą źródła OZE o mocy:

c) do 0,5 MW dla promieniowania słonecznego,

d) do 5 MW dla biomasy,

e) do 0,5 MW dla biogazu,

f) do 2 MW dla geotermii i aerotermii/energii otoczenia (w tym pompy ciepła).

Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energii lub spółdzielnie energetyczne lub społeczności energetyczne oraz projektów parasolowych.

Wsparcie uzyskają także projekty grantowe dla budynków jednorodzinnych dotyczące produkcji oraz energii elektrycznej i/lub cieplnej, także z magazynami energii (wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej) polegające na budowie (w tym zakup niezbędnych urządzeń) mikroinstalacji służących wytwarzaniu energii z OZE.

Wszystkie działania w ramach celu szczegółowego będą mogły dotyczyć wyłącznie energii promieniowania słonecznego, geotermii, aerotermii/energii otoczenia, biomasy i biogazu. Preferowane będą projekty o jak najwyższej redukcji emisji CO₂

i pyłu, najwyższej efektywności kosztowej w stosunku do wkładu UE i wielkości produkcji energii z OZE, projekty hybrydowe (dwa rodzaje OZE, magazynowanie energii ze źródeł odnawialnych), innowacyjne technologiczne OZE.

Projekty dotyczące wykorzystania biomasy i biogazu powinny również uwzględniać zasady minimalizacji ryzyka wylesiania, zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, oraz spełniać kryteria oszczędności w zakresie zrównoważonego rozwoju określone w art. 29–31 dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii oraz w powiązanych aktach wykonawczych i delegowanych.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Mieszkańcy województwa dolnośląskiego, klastry energii, spółdzielnie energetyczne, społeczności energetyczne, prosumenci, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia, MMŚP, wspólnoty mieszkaniowe.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

Z uwagi na zakres tematyczny celu szczegółowego realizowane projekty będą charakteryzować się wysoką jakością i kompleksowością udzielanego wsparcia, wpływać na poprawę warunków życia wszystkich grup społecznych poprzez kształtowanie zrównoważonej transformacji energetycznej.

Przewiduje się również wprowadzenie zachęt stosowania klauzul społecznych w procedurach związanych z prawem zamówień publicznych m.in. poprzez odpowiednie kryteria wyboru projektów.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027 realizowane będą działania komplementarne do interwencji wdrażanych w ramach krajowego programu FENiKS. W ramach celu szczegółowego, dla wybranych typów projektów, możliwe będzie zastosowanie kryterium punktowego promującego przedsięwzięcia, które zakładają współpracę, w tym wymianę wiedzy i doświadczeń oraz konsultacje z partnerami z innych państw członkowskich, kandydujących lub stowarzyszonych, jak również dla projektów, które będą miały pozytywny transgraniczny wpływ lub projektów komplementarnych do innych projektów realizowanych poza granicami Polski w UE, krajach kandydujących i stowarzyszonych. Za współpracę z podmiotami z UE będą odpowiedzialni beneficjenci projektów. Ostateczna decyzja o typach projektów, dla których będzie zastosowane kryterium, zostanie podjęta przez KM.

W ramach programu Interreg Czechy–Polska 2021–2027 zidentyfikowana została komplementarność – uznana za jedno z głównych wyzwań programu – która dotyczy redukcji zanieczyszczenia powietrza, dotycząca emisji spalin pochodzących z gospodarstw domowych oraz transportu.

W ramach programu Interreg Polska–Saksonia 2021–2027 wskazywane jest wsparcie w zakresie przeciwdziałania oraz adaptacji do zmian klimatu. Wspierane będą działania polegające na wspieraniu przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi

i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego, co z kolei przyczyni się do ograniczenia niskiej emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza. Program umożliwia realizację analiz, strategii, programów, planów w zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatu oraz wypracowanie wspólnych działań adaptacyjnych, jak i określenie głównych przeszkód w zakresie transgranicznego zarządzania kryzysowego i określenie sposobów rozwiązania tych problemów.

elementem będzie budowa infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych zapewniająca niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Instrumenty finansowe zastosowane będą w przypadku wszystkich inwestycji poza:

- projektami służącymi do produkcji zrównoważonego biometanu;
- projektami, które dotyczą OZE, w których brakuje wsparcia operacyjnego lub gdy technologia ta jest niewystarczająco dojrzała (np. geotermia, perowskitowe ogniwa słoneczne) lub charakteryzuje się wyższym ryzykiem albo niższą rentownością;
- projektami dotyczącymi budowy magazynów energii;
- projektami dotyczącymi magazynowania energii, w których

2.1.2.2.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2	RSO2.2	EFRR	Przejście	RCO22	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym energii elektrycznej i energii ciepłej)	MW	0,00	65,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
2	RSO2.2	EFRR	Przejście	RCR32	Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii	MW	0,00	2022	62,00	SL	

2.1.2.2.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.2	EFRR	Przejście	048. Energia ze źródeł odnawialnych: słoneczna	24 951 208,00
2	RSO2.2	EFRR	Przejście	049. Energia ze źródeł odnawialnych: biomasa	4 007 680,00
2	RSO2.2	EFRR	Przejście	052. Inne rodzaje energii ze źródeł odnawialnych (w tym energia geotermalna)	17 211 948,00
2	RSO2.2	Ogółem			46 170 836,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.2	EFRR	Przejście	01. Dotacja	13 851 251,00
2	RSO2.2	EFRR	Przejście	03. Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: pożyczka	22 623 710,00
2	RSO2.2	EFRR	Przejście	005. Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: dotacje w ramach instrumentu finansowego	9 695 875,00
2	RSO2.2	Ogółem			46 170 836,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.2	EFRR	Przejście	25. Inne podejścia – obszary miejskie	14 285 173,00

2.1.2. PRIORYTET: 2. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ ŚRODOWISKA NA DOLNYM ŚLĄSKU

2	RSO2.2	EFRR	Przejście	27. Inne podejścia – funkcjonalne obszary miejskie	23 808 621,00
2	RSO2.2	EFRR	Przejście	28. Inne podejścia – obszary wiejskie	8 077 042,00
2	RSO2.2	Ogółem			46 170 836,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.2	EFRR	Przejście	03. Neutralność płciowa	46 170 836,00
2	RSO2.2	EFRR	Ogółem		46 170 836,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznaczają się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.2.3. Cel szczegółowy:

RSO2.5. Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (EFRR)

2.1.2.3.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Rozwój infrastruktury komunalnej zapewniającej zbieranie, odprowadzanie i efektywne oczyszczanie ścieków komunalnych stanowi jeden z ważniejszych elementów poprawy stanu środowiska, warunków życia mieszkańców oraz wzrostu gospodarczego. Istnieje potrzeba dalszego wspierania przedsięwzięć, które przyczyniają się do wypełnienia zobowiązań wynikających z Dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych – tzw. dyrektywy ściekowej. W Polsce podstawowym dokumentem strategicznym, który implementuje założenia wspomnianej dyrektywy jest Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Analiza stanu realizacji KPOŚK wskazuje, że w dalszym ciągu część aglomeracji na Dolnym Śląsku ma problemy ze spełnieniem wymogów dyrektywy ściekowej. Dotyczą one wydajności oczyszczalni

ścieków w aglomeracjach, standardów oczyszczania ścieków oraz wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych. Na obszarze Dolnego Śląska jest 120 aglomeracji powyżej 2 tys. RLM, w tym 56% stanowią aglomeracje 2–10 tys. RLM, 11% aglomeracje 10–15 tys. RLM oraz 33% aglomeracje pow. 15 tys. RLM. Brak zgodności z dyrektywą ściekową ma nadal 48% wszystkich aglomeracji: 57% z nich stanowią aglomeracje 2–10 tys. RLM, 12% aglomeracje 10–15 tys. RLM, natomiast 31% aglomeracje pow. 15 tys. RLM. Nakłady inwestycyjne (zindeksowane wskaźnikiem inflacji z czerwca 2022 r. – 15,6%) niezbędne do realizacji inwestycji w aglomeracjach 10–15 tys. RLM oszacowane w KPOŚK wynoszą 17 739 943 EUR.

Wsparcie będą mogły uzyskać projekty w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracjach wskazanych w KPOŚK w przedziale od 2 do 15 tys. RLM niespełniających wymogów dyrektywy ściekowej, w tym m.in. oczyszczalnie ścieków komunalnych, sieć kanalizacji sanitarnej, zagospodarowanie osadów ściekowych, monitoring. W przypadku zmiany wielkości aglomeracji, np. przekroczenia 15 tys. RLM, podstawowym kryterium kwalifikacji do wsparcia będzie KPOŚK.

Wsparcie zostanie zapewnione przede wszystkim na inwestycje w aglomeracjach od 10 do 15 tys. RLM, dla których zostanie wydzielona osobna alokacja dająca możliwość realizacji projektów wskazanych w KPOŚK.

Aglomeracje o RLM od 2 do 10 tys. będą mogły uzyskać wsparcie w ramach pozostałej alokacji nieprzeznaczonej na aglomeracje od 10 do 15 tys. RLM.

Realizacja projektów związanych ze wsparciem systemów zaopatrzenia w wodę polegających na ich budowie i modernizacji będzie dopuszczalna w ograniczonym zakresie jako uzupełniający element projektów dotyczących gospodarki ściekowej (limit na poziomie projektu: 25% kosztów projektu).

Na obszarach, gdzie zapewniony jest sposób zagospodarowania ścieków zgodny z Dyrektywą Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych (bądź taka zgodność zostanie uzyskana w wyniku zakończenia realizowanych już projektów) możliwe będzie wsparcie na realizację samodzielnych projektów dot. systemów zaopatrzenia w wodę. Jednak inwestycje te nie będą traktowane priorytetowo.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Mieszkańcy województwa dolnośląskiego, przedsiębiorstwa z branży oczyszczania ścieków lub wodociągowania, jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

Planowana interwencja będzie pośrednio wpływać na ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i powiązanego z nim ubóstwa poprzez poprawę dostępności usług związanych z oczyszczaniem ścieków, jak również poprawę dostępności i jakości wody pitnej. Nastąpi to także dzięki wsparciu działań, których celem jest ograniczenie strat wody oraz awaryjności systemów oraz kampaniom podnoszącym świadomość mieszkańców/instytucji/przedsiębiorstw w zakresie oszczędzania wody.

Przewiduje się również wprowadzenie zachęt stosowania klauzul społecznych w procedurach związanych z prawem zamówień publicznych, m.in. poprzez odpowiednie kryteria wyboru projektów.

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Przewiduje się zastosowanie instrumentów terytorialnych ZIT i IIT – projekty zidentyfikowane i wskazane do realizacji w terytorialnych dokumentach strategicznych, wybierane do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny, z uwzględnieniem priorytetowego podejścia do inwestycji ściekowych w aglomeracjach od 10 tys. do 15 tys. RLM. W przypadku braku zidentyfikowanych projektów lub wyczerpania się ich listy, przewiduje się możliwość naboru konkurencyjnego.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Mając na uwadze, że województwo dolnośląskie objęte jest programami współpracy terytorialnej Interreg, działania międzyregionalne, transgraniczne oraz transnarodowe komplementarne do podejmowanych w ramach FEDS 2021–2027 w obszarze niniejszego celu szczegółowego będą realizowane w programie Interreg Europa Środkowa, programie Interreg Region Morza Bałtyckiego oraz w programie Interreg Europa.

W zakresie współpracy w ramach programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021–2027 współpraca transnarodowa będzie

prowadzona nad innowacyjnymi rozwiązaniami dla mieszkańców regionu Morza Bałtyckiego oraz działaniami w zakresie zrównoważonej wody oraz niebieskiej gospodarki.

Współpraca w ramach programu Interreg Europa 2021–2027 będzie umożliwiała wsparcie regionów europejskich w tworzeniu bardziej przyjaznej dla środowiska i odpornej Europy, zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem, umożliwiając im włączenie sprawdzonych rozwiązań i doświadczeń innych regionów do ich własnych polityk i programów regionalnych w dziedzinach obejmujących promowanie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz gospodarkę wodną.

W ramach celu szczegółowego, dla wybranych typów projektów, możliwe będzie zastosowanie kryterium punktowego promującego przedsięwzięcia, które zakładają współpracę, w tym wymianę wiedzy i doświadczeń oraz konsultacje, z partnerami z innych państw członkowskich, kandydujących lub stowarzyszonych, jak również dla projektów, które będą miały pozytywny transgraniczny wpływ lub projektów komplementarnych do innych projektów realizowanych poza granicami Polski w UE, krajach kandydujących i stowarzyszonych. Za współpracę z podmiotami z UE będą odpowiedzialni beneficjenci projektów. Ostateczna decyzja o typach projektów, dla których będzie zastosowane kryterium, zostanie podjęta przez KM.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie dotacyjne. Projekty realizowane w ramach tego priorytetu są

nierentowne i realizowane przez JST lub jednostki im podległe. Realizacja priorytetu dotyczy zadań z zakresu zapewnienia usług publicznych, nie ma potencjału rynkowego i wysokiej efektywności kosztowej. Powstała infrastruktura przyczyni się do polepszenia stanu środowiska naturalnego.

2.1.2.3.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2	RSO2.5	EFRR	Przejście	RCO31	Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzania ścieków	km	0,00	223,00
2	RSO2.5	EFRR	Przejście	RCO32	Wydajność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych instalacji oczyszczania ścieków	równoważna liczba mieszkańców	0,00	6 452,00
2	RSO2.5	EFRR	Przejście	RCO74	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0,00	19 936,00
2	RSO2.5	EFRR	Przejście	RCO75	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	wkłady na rzecz strategii	3,00	6,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
2	RSO2.5	EFRR	Przejście	RCR42	Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia	osoby	0,00	2022	19 936,00	SL	

2.1.2.3.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	040. Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP lub w dużych przedsiębiorstwach oraz działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	8 720 914,00

2.1.2. PRIORYTET: 2. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ ŚRODOWISKA NA DOLNYM ŚLĄSKU

2	RSO2.1	EFRR	Przejsście	041. Renowacja istniejących budynków mieszkalnych do celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające	13 103 340,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejsście	042. Renowacja istniejących budynków mieszkalnych do celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	35 330 992,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejsście	043. Budowa nowych energooszczędnych budynków	4 157 937,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejsście	044. Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające	15 485 765,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejsście	045. Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	61 798 947,00
2	RSO2.1	Ogółem			138 597 895,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.1	EFRR	Przejsście	01. Dotacja	58 902 801,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejsście	03. Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: pożyczka	39 847 547,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejsście	05. Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: dotacje w ramach instrumentu finansowego	39 847 547,00
2	RSO2.1	Ogółem			138 597 895,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	03. ZIT – funkcjonalne obszary miejskie	14 800 000,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	19. Inny rodzaj narzędzia terytorialnego – funkcjonalne obszary miejskie	3 700 000,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	25. Inne podejścia – obszary miejskie	32 529 369,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	27. Inne podejścia – funkcjonalne obszary miejskie	65 548 947,00
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	28. Inne podejścia – obszary wiejskie	22 019 579,00
2	RSO2.1	Ogółem			138 597 895,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.1	EFRR	Przejście	03. Neutralność płciowa	138 597 895,00
2	RSO2.1	Ogółem			138 597 895,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.2.4. Cel szczegółowy:

RSO2.7. Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (EFRR)

2.1.2.4.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

W celu ochrony środowiska i bioróżnorodności oraz łagodzenia zachodzących zmian klimatycznych istotne znaczenie odgrywać będą wszelkie działania, których celem będzie zachowanie, odtworzenie lub wzmocnienie ochrony przyrody oraz mitygacja (ograniczanie) i adaptacja do zmian klimatu.

W ramach niniejszego celu szczegółowego wsparcie ukierunkowane będzie na działania dotyczące: zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz ochrony przyrody, różnorodności biologicznej, dziedzictwa naturalnego i zasobów naturalnych.

W zakresie zielonej i niebieskiej infrastruktury rozumianej jako naturalne i półnaturalne obszary realizujące cele związane z przywróceniem i wzmocnieniem bioróżnorodności, w tym w szczególności gatunków i siedlisk rzadkich i chronionych, wsparcie dotyczyć będzie dostarczania szerokiego wachlarza usług ekosystemowych (np. zielone: dachy, przystanki, ściany i fasady, rozwój terenów zielonych, w tym parków i lasów, naturalne zbiorniki wodne, stawy, niecki, rowy, likwidacja powierzchni nieprzepuszczalnych) na terenach miejskich i ich obszarach funkcjonalnych. Działania te mają przyczynić się do zachowania i rozwoju bioróżnorodności terenów miejskich i podmiejskich oraz do ograniczenia skutków zmian klimatu oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych.

W zakresie ochrony przyrody, różnorodności biologicznej, dziedzictwa naturalnego i zasobów naturalnych wspierane będą działania wynikające z celów zapisanych w dokumentach

o charakterze strategicznym, związanych z ochroną przyrody i bioróżnorodności, w szczególności z Priorytetowych Ram Działań dla sieci Natura 2000, planów ochrony, zadań ochronnych, planów zadań ochronnych lub realizowane za zgodą organu nadzorującego dany obszar wsparcia. Dofinansowane będą projekty dotyczące czynnej ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych, w tym m.in. w zakresie zachowania, ochrony i odtworzenia siedlisk i gatunków przyrodniczych, ochrony in-situ i ex-situ, reintrodukcji, eliminacji lub zminimalizowania negatywnego wpływu inwazyjnych gatunków obcych, inwestycji ograniczających antropopresję i negatywne skutki oddziaływania człowieka na tereny chronione i wspierające zrównoważony rozwój terenów chronionych. Wsparcie przeznaczone zostanie również na opracowanie i aktualizację dokumentów planistycznych, tj. planów ochrony, zadań ochronnych, planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych.

Na wsparcie projektów infrastrukturalnych niezwiązanych bezpośrednio z ochroną siedlisk i gatunków chronionych, takich jak infrastruktura związana z kanalizowaniem ruchu turystycznego, zostanie przekazane maksymalnie 30% alokacji przeznaczonej na ten cel.

W ramach całego celu szczegółowym nie będą finansowane parkingi i drogi dojazdowe.

Ponadto możliwe będzie finansowanie działań edukacyjnych jako elementu uzupełniającego do ww. zakresów projektów.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Mieszkańcy województwa dolnośląskiego oraz osoby odwiedzające region, instytucje i przedsiębiorstwa, jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

Realizowane projekty wzmocnią ochronę przyrody, rozsądne gospodarowanie przestrzenią naturalną oraz rozwinięcie edukacji ekologicznej. Inwestycje znajdą odzwierciedlenie w poprawie jakości życia wszystkich mieszkańców. Podejmowane działania będą uwzględniały potrzeby różnych grup społecznych. Główny nacisk będzie kładziony na to, aby rezultaty projektu dotarły do każdego adresata. Projekty będą zachowywały standardy dostępności architektonicznej, zaś rozwinięcie edukacji ekologicznej będzie spełniało standardy dostępności informacyjno-promocyjnej oraz cyfrowej. Na każdym etapie

będą podejmowane działania uwzględniające potrzeby osób starszych czy z niepełnosprawnościami. Działania realizowane w obszarze zapobiegania utracie różnorodności biologicznej mają bezpośredni wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców miast. Beneficjenci będą zobowiązani do tego, aby rezultaty projektów miały ogólnodostępny charakter. Wsparcie będzie również udzielane z myślą o aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Kampanie informacyjno-edukacyjne zwiększające świadomość ekologiczną społeczeństwa będą realizowane z zachowaniem standardów dostępności, z wykorzystaniem różnorodnych form i kanałów komunikacji, w celu dotarcia do możliwie największej liczby mieszkańców.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Przewiduje się zastosowanie instrumentów terytorialnych w zakresie wsparcia dotyczącego np. zielonej i niebieskiej infrastruktury na terenach miejskich i ich obszarach funkcjonalnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Program wspiera przedsięwzięcia skierowane m.in. na wsparcie infrastruktury (służącej ochronie przyrody w korytarzach ekologicznych, rozbudowie bazy edukacyjnej oraz ukierunkowanej na zmniejszanie negatywnej presji na ekosystemy i właściwe ukierunkowanie ruchu turystycznego). Wsparcie komplementarne do programu FEDS 2021–2027 będzie realizowane w ramach programu Interreg. Przedsięwzięcia Interreg i FEDS łącznie cechować będzie komplementarność, zaś synergia wdrażanych działań przejawiać się będzie w zapewnieniu ochrony naturalnego potencjału, w tym różnorodności biologicznej obszarów cennych przyrodniczo.

W celu wzmocnienia współpracy transgranicznej, w ramach programu Interreg Czechi–Polska możliwe będzie wspieranie działań systemowych, wspólne ćwiczenia oraz wymiennie staże, modernizacja oraz zakup specjalistycznego sprzętu w celu zapobiegania oraz eliminacji skutków zagrożeń powstałych na skutek zmian klimatycznych, tworzenie sieci współpracy, koordynacji, monitorowania oraz działania terenowe.

W celu wzmocnienia współpracy transgranicznej, w ramach programu Interreg Czechi–Polska w celu bardziej efektywnego wykorzystania potencjału turystyki zrównoważonej dla rozwoju gospodarczego Polski i Czech dofinansowywane będą projekty polegające na tworzeniu nowych lub rozwoju istniejących elementów turystyki. W niniejszym celu szczegółowym wsparcie uzyskają również inwestycje polegające na łączeniu i tworzeniu

produktów turystycznych oraz promocja, a także wszelkie działania towarzyszące związane z rozwojem turystyki.

W ramach programu Interreg Czechi–Polska w celu przystosowania do zmian klimatu, zapobiegania zagrożeniom oraz zwiększaniu odporności na klęski żywiołowe, wspierane będą działania w zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatu, wypracowanie wspólnych działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz współpraca w zakresie ostrzegania, monitorowania, a także reagowania w sytuacjach kryzysowych. Wspierane także będą działania w zakresie szkoleń, wymiany doświadczeń oraz wspólnych ćwiczeń w ramach transgranicznych akcji oraz działań ratunkowych. W ramach programu dofinansowanie uzyskają również projekty w zakresie transgranicznego zarządzania kryzysowego i określenie sposobów rozwiązania tych problemów.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie dotacyjne. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Wsparcie ukierunkowane jest na przedsięwzięcia, które nie generują przychodu lub bezpośrednich oszczędności, a są niezwykle ważne dla poprawy stanu środowiska naturalnego i zachowania walorów środowiskowych, które to przedsięwzięcia nie są możliwe do realizacji z komercyjnego punktu widzenia. Planowane do realizacji projekty nie mają cech komercyjnych i zarobkowych, w związku z czym kwalifikują się do systemu dotacyjnego.

2.1.2.4.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2	RSO2.7	EFRR	Przejście	RCO26	Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu	hektary	0,00	66,00

2.1.2. PRIORYTET: 2. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ ŚRODOWISKA NA DOLNYM ŚLĄSKU

2	RSO2.7	EFRR	Przejście	RCO74	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0,00	288 043,00
2	RSO2.7	EFRR	Przejście	RCO75	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	wkłady na rzecz strategii	3,00	7,00
2	RSO2.7	EFRR	Przejście	PLRO071	Liczba wspartych form ochrony przyrody	szt.	0,00	215,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
2	RSO2.7	EFRR	Przejście	RCR95	Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury	osoby	0,00	2022	272 642,00	SL	
2	RSO2.7	EFRR	Przejście	DOL1R	Powierzchnia wspartych obszarów chronionych	ha	0,00	2022	2 083,00	SL	

2.1.2.4.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.7	EFRR	Przejście	078. Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów Natura 2000	10 000 000,00
2	RSO2.7	EFRR	Przejście	079. Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby, zielona i błękitna infrastruktura	113 531 427,00
2	RSO2.7	Ogółem			123 531 427,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.7	EFRR	Przejście	01. Dotacja	123 531 427,00
2	RSO2.7	Ogółem			123 531 427,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.7	EFRR	Przejście	03. ZIT – funkcjonalne obszary miejskie	16 952 838,00
2	RSO2.7	EFRR	Przejście	19. Inny rodzaj narzędzia terytorialnego – funkcjonalne obszary miejskie	4 238 209,00

2.1.2. PRIORYTET: 2. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ ŚRODOWISKA NA DOLNYM ŚLĄSKU

2	RSO2.7	EFRR	Przejście	25. Inne podejścia – obszary miejskie	12 202 114,00
2	RSO2.7	EFRR	Przejście	27. Inne podejścia – funkcjonalne obszary miejskie	12 936 152,00
2	RSO2.7	EFRR	Przejście	28. Inne podejścia – obszary wiejskie	41 468 076,00
2	RSO2.7	EFRR	Przejście	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	35 734 038,00
2	RSO2.7	Ogółem			123 531 427,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
2	RSO2.7	EFRR	Przejście	03. Neutralność płciowa	123 531 427,00
2	RSO2.7	Ogółem			123 531 427,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.3. Priorytet 3

Fundusze Europejskie na rzecz mobilności miejskiej Dolnego Śląska

Cel szczegółowy dotyczący mobilności miejskiej określony w art. 3 ust. 1 lit. b) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

2.1.3.1. Cel szczegółowy:

RSO2.8. Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (EFRR)

2.1.3.1.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Notowane na Dolnym Śląsku przekroczenia norm jakości powietrza wymuszają liczne działania na rzecz wspierania zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej na terenach miejskich i ich obszarach funkcjonalnych. Niezbędna jest poprawa dostępności i wykorzystania transportu publicznego, zwłaszcza na terenach podmiejskich, oraz rozwój sieci dróg rowerowych na terenach miejskich i ich obszarach funkcjonalnych.

Cel interwencji w dziedzinie zrównoważonej mobilności w miastach nie będzie polegał jedynie na ograniczeniu emisji zanieczyszczeń powietrza na obszarach miejskich, lecz będzie obejmował również redukcję emisji gazów cieplarnianych

pochodzących z transportu, zgodnie z art. 3 pkt 1 lit. b) ppkt (viii) rozporządzenia 2021/1058. Interwencja w ramach CS 2.8 musi być częścią przejścia na gospodarkę zeroemisyjną.

Inwestycje objęte wsparciem będą opierać się na odpowiednich Planach Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP) lub innych dokumentach planowania mobilności przyjętych na obszarze, w którym realizowana jest inwestycja – zgodnie z właściwymi wymogami umowy partnerstwa. W przypadku wymogu przyjęcia SUMP, wymóg ten będzie uznany za spełniony, jeżeli plan ten:

- 1) będzie obejmował właściwy funkcjonalny obszar miejski;
- 2) będzie zgodny z wymogami SUMP określonymi we właściwym komunikacie KE dotyczącym SUMP oraz w rozporządzeniu UE w sprawie sieci TEN-T;
- 3) będzie przyjęty przez organ właściwy terytorialnie oraz rzeczowo, w formie zapewniającej praktyczną realizację postanowień SUMP.

Wsparciem objęta będzie również realizacja działań związanych z przygotowaniem i aktualizacją Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej opracowywanych i wdrażanych przez organy gmin lub formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego, prawnie umocowane do przyjmowania polityk publicznych.

Wsparciu podlegać będą działania związane z zakupem oraz modernizacją zeroemisyjnego (elektrycznego, wodorowego) lub niskoemisyjnego (PHEV, LNG, CNG, LPG, gdy zakup taboru bezemisyjnego nie jest uzasadniony względami operacyjnymi lub technicznymi) taboru autobusowego dla połączeń w obszarach funkcjonalnych miast, spełniającego wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu dyrektywy 2009/33/WE. Wspierane będą także projekty związane z budową lub modernizacją niezbędnej infrastruktury, np. bazy sprzętowe, zaplecze techniczne do obsługi taboru autobusowego, stacje ładowania pojazdów elektrycznych, stacje ładowania i tankowania paliw dla pojazdów zeroemisyjnych – na potrzeby taboru komunikacji publicznej.

Wsparciem objęta będzie również budowa infrastruktury ładowania lub tankowania samochodów zeroemisyjnych, spełniając wymogi Dyrektywy 2014/94/UE oraz zapewniająca niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników, jeżeli nie ma możliwości finansowania inwestycji ze źródeł prywatnych lub z pomocy zwrotnej, a inwestycja uzasadniona jest odpowiednią analizą popytu i potrzeb.

Finansowane będą także zadania związane z budową i przebudową infrastruktury transportu publicznego – infrastruktura punktowa: przystanki, wysepki, pętle, zatoki, także na drogach lokalnych w ramach połączeń aglomeracyjnych, centra przesiadkowe, węzły multimodalne, obiekty P&R, B&R, wspólny bilet, systemy informatyczne integrujące obiekty P&R z komunikacją publiczną, a także infrastruktura liniowa: wydzielone trasy autobusowe wraz z ww. infrastrukturą punktową.

Lokalizacja obiektów „park & ride” objętych wsparciem będzie zapewniała integrację z publicznym transportem zbiorowym. W miastach na prawach powiatu wsparcie dla tych obiektów będzie możliwe pod warunkiem ich zlokalizowania poza obszarem funkcjonalnego śródmieścia, wyznaczonym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Działania realizowane będą również poprzez wsparcie inwestycji ograniczających indywidualny ruch zmotoryzowany na terenie miast i ich obszarów funkcjonalnych m.in. poprzez zastosowanie odpowiednich systemów, elementów uspokajania ruchu, budowy stacji i parkingów rowerowych, a także dróg dla rowerów.

Uzupełniająco możliwe będą także do dofinansowania inwestycje związane z systemami zarządzania ruchem (ITS).

Wsparciem nie będą objęte inwestycje w infrastrukturę drogową wykorzystywaną do ruchu pojazdów samochodowych

niewykorzystywanych w transporcie publicznym, z wyjątkiem narzędzi cyfrowych, obiektów „park & ride” i środków ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa niechronionych użytkowników dróg (w tym pieszych i rowerzystów).

Preferowane będą projekty powiązane z integracją taryfową oraz wdrażaniem koncepcji „Mobilność jako Usługa”.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Mieszkańcy województwa dolnośląskiego, w tym turyści oraz osoby podróżujące, instytucje i przedsiębiorstwa, w tym komunikacji miejskiej, JST, ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

Z uwagi na zakres tematyczny celu szczegółowego przy projektowaniu i wdrażaniu przedsięwzięć infrastrukturalnych i organizacyjnych z zakresu mobilności będą podejmowane obligatoryjne działania na rzecz wyrównywania szans oraz

przeciwdziałania dyskryminacji w dostępie do infrastruktury i usług transportu miejskiego, zgodnie ze standardami: transportowym, architektonicznym oraz cyfrowym. Wobec czego wspierana infrastruktura, tabor miejski oraz oferta przewozowa będą odpowiadały także na specyficzne potrzeby wszystkich potencjalnych użytkowników, w szczególności uwzględniały potrzeby osób w niekorzystnej sytuacji: kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób strasznych, osób o ograniczonych możliwościach poruszania się, opiekunów z dziećmi. Działania będą polegały na dostosowaniu miejskiej infrastruktury transportowej, w tym środków transportu zbiorowego i parkingów do specyficznych potrzeb wszystkich potencjalnych osób w niekorzystnej sytuacji poprzez stosowanie kryteriów premiujących za zaplanowanie działań wyrównujących szanse ww. grup zagrożonych dyskryminacją. Celem podejmowanych działań m.in. w zakresie infrastruktury miejskiej, obiektów inżynieryjnych i obiektów obsługi podróżnych będzie eliminacja barier i zwiększenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Inwestycje będą również uwzględniać kwestie bezpieczeństwa, w szczególności na rzecz kobiet i niezmotoryzowanych uczestników ruchu.

W celu uniknięcia dyskryminacji pośredniej, jaką jest nierówny dostęp do informacji, której doświadczają obywatele państw trzecich zaplanowane zostaną działania, by zapewnić powszechnie dostępne, przejrzyste i aktualizowane przez kompetentne instytucje informacje w językach obcych (np. angielski/ukraiński).

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa, w granicach miast i ich obszarów funkcjonalnych. Przewiduje się zastosowanie instrumentów terytorialnych ZIT i IIT – projekty zidentyfikowane i wskazane priorytetowo do realizacji w terytorialnych dokumentach strategicznych, wybierane do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Mając na uwadze, że województwo dolnośląskie objęte jest programami współpracy terytorialnej Interreg, działania międzyregionalne, transgraniczne oraz transnarodowe komplementarne do podejmowanych w ramach FEDS 2021–2027 w obszarze niniejszego celu szczegółowego będą realizowane w programie Interreg Europa Środkowa, programie Interreg Region Morza Bałtyckiego oraz w programie Interreg Europa.

W ramach programu Interreg Europa Środkowa 2021–2027 współpraca transnarodowa będzie się odbywała w zakresie wspólnych możliwości rozwojowych Europy Środkowej w celu budowania odporności regionów wobec wspólnych wyzwań,

zielonej mobilności miejskiej oraz integracji terytorialnej obszaru Europy Środkowej.

W zakresie współpracy w ramach programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021–2027 współpraca transnarodowa będzie prowadzona nad innowacyjnymi rozwiązaniami dla mieszkańców regionu Morza Bałtyckiego oraz działaniami w zakresie inteligentnej zielonej mobilności.

Współpraca w ramach programu Interreg Europa 2021–2027 będzie umożliwiała wsparcie regionów europejskich w tworzeniu bardziej przyjaznej dla środowiska i odpornej Europy, zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem, umożliwiając im włączenie sprawdzonych rozwiązań i doświadczeń innych regionów do ich własnych polityk i programów regionalnych w dziedzinach obejmujących zrównoważoną mobilność miejską.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Z uwagi na fakt, iż cel szczegółowy będzie realizowany poprzez projekty z dominującym wymiarem społecznym dotyczącym transportu publicznego, nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych. Transport w miastach oraz ich obszarach funkcjonalnych to na ogół usługi nieopłacalne rynkowo, które nie generują zysku lub zysk ten jest bardzo niski, a pokrycie strat rozliczane jest w ramach rekompensaty z tytułu

2.1.3. PRIORYTET: 3. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ DOLNEGO ŚLĄSKA

świadczenia usług publicznych. Zastosowanie wsparcia zwrotnego opóźni przeprowadzenie ważnych inwestycji dot. niskoemisyjnych form transportu, co wpłynęłoby negatywnie na osiągnięcie celów

obniżenia emisyjności transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych. Dlatego też całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie dotacyjne.

2.1.3.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	RCO57	Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego	pasażerowie	0,00	2 892,00
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	RCO58	Wspierana infrastruktura rowerowa	km	0,00	49,00
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	RCO74	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0,00	288 043,00
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	RCO75	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	wkłady na rzecz strategii	3,00	7,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	RCR29	Szacowana emisja gazów cieplarnianych	tony ekwiwalentu dwutlenku węgla/rok	94 127,00	2020	74 785,00	SL	wartości wskaźnika mają charakter tymczasowy i będą podlegały rewizji w ramach przeglądu śródkresowego
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	RCR62	Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego	użytkownicy/rok	0,00	2022	334 690,00	SL	
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	RCR64	Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej	użytkownicy/rok	0,00	2022	117 150,00	SL	

2.1.3.1.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	077. Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji hałasu	200 000,00
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	081. Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego	22 689 484,00
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	082. Tabor na potrzeby czystego transportu miejskiego	15 689 484,00
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	083. Infrastruktura przeznaczona dla rowerów	27 585 977,00
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	086. Infrastruktura paliw alternatywnych	2 800 000,00
3	RSO2.8	Ogółem			68 964 945,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	01. Dotacja	68 964 945,00
3	RSO2.8	Ogółem			68 964 945,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	03. ZIT – funkcjonalne obszary miejskie	55 171 956,00
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	19. Inny rodzaj narzędzia terytorialnego – funkcjonalne obszary miejskie	13 792 989,00
3	RSO2.8	Ogółem			68 964 945,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
3	RSO2.8	EFRR	Przejście	03. Neutralność płciowa	68 964 945,00
3	RSO2.8	Ogółem			68 964 945,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.4. Priorytet 4

Fundusze Europejskie na rzecz mobilności Dolnego Śląska

2.1.4.1. Cel szczegółowy:

RSO3.2. Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej (EFRR)

2.1.1.1.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Infrastruktura drogowa, ze względu na położenie geograficzne Dolnego Śląska, jest ważnym elementem strategicznym umacniającym jego pozycję. Celem interwencji w dziedzinie infrastruktury transportowej będzie zwiększenie roli zrównoważonego transportu zbiorowego, w tym dekarbonizacja transportu, poprawa efektywności sieci transportowych oraz bezpieczeństwa drogowego. Interwencja w dziedzinie infrastruktury transportowej będzie ograniczona do niżej wymienionych inwestycji o najwyższym priorytecie, ujętych w Regionalnym Planie Transportowym. W przypadku inwestycji realizowanych na obszarach miejskich, inwestycje te będą musiały

być spójne z właściwymi Planami Zrównoważonej Mobilności Miejskiej, a jeśli nie są one wymagane – z innymi właściwymi dokumentami planowania mobilności miejskiej.

Zakres wsparcia dla dróg wojewódzkich będzie ograniczony do następujących inwestycji:

- a) zapewnienie niezbędnego połączenia z TEN-T, miejscami inwestycji, centrami logistycznymi i innymi zrównoważonymi środkami transportu (np. terminalami intermodalnymi, węzłami kolejowymi);
- b) budowa i przebudowa obwodnic w obrębie dróg wojewódzkich;
- c) budowa regionalnych dróg rowerowych
- d) specjalne środki zwiększające bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwo niezmotoryzowanych użytkowników dróg – jako element projektów wymienionych w ppkt. a, b i c.

Zgodnie z powyższym realizowane będą projekty dotyczące budowy, przebudowy, remontu i modernizacji dróg wojewódzkich poprawiające spójność komunikacyjną regionu i subregionów, a także polegające na wyprowadzeniu ruchu tranzytowego z miast poprzez budowę obwodnic i obejść miejscowości w przebiegu dróg wojewódzkich. Wszystkie wymienione projekty będą obejmować dostosowanie dróg do nacisku osi 11,5 tony. W miarę możliwości projekty będą obejmować elementy zapewniające retencję i oczyszczanie wód opadowych poprzez wykorzystanie zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz rozwiązań opartych na zasobach przyrody.

Jako element uzupełniający projektów drogowych możliwe będzie finansowanie inwestycji dotyczących zwiększenia bezpieczeństwa ruchu (w tym zwiększenia bezpieczeństwa niezmotoryzowanych uczestników ruchu), jak również dotyczących dróg dla rowerów, a także wydatków na infrastrukturę na potrzeby publicznego transportu zbiorowego (np. przystanki, zatoki, wiaty) w pasie dróg wojewódzkich. Ponadto możliwe będzie wsparcie dla odrębnych/samodzielnych projektów dotyczących dróg rowerowych będących elementem Dolnośląskiej Polityki Rowerowej, jak również stanowiących niezbędne połączenia do transportu publicznego.

Finansowaniu podlegać będą również działania związane z rozwojem transportu kolejowego poza siecią TEN-T poprzez inwestycje w linie kolejowe (budowę, przebudowę, modernizację oraz remont) poprawiające spójność komunikacyjną oraz ograniczające wykluczenie komunikacyjne.

Wybór projektów obejmujących inwestycje w infrastrukturę kolejową będzie uwzględniał potrzebę zapewnienia minimalnej częstotliwości pociągów, wielkości obsługiwanego ruchu pasażerskiego, a także zwiększenia punktualności i prędkości pociągów.

Jako element uzupełniający projektów linii kolejowych możliwe będzie finansowanie infrastruktury towarzyszącej (np. perony i przystanki kolejowe) służącej do obsługi ruchu pasażerskiego.

Wsparciem będzie objęty również zakup bezemisyjnego taboru kolejowego wyposażonego w ERTMS, wykorzystywanego do przewozów pasażerskich o charakterze użyteczności publicznej, wykonywanych przez operatorów wyłonionych zgodnie z prawem UE (w tym tzw. czwartym pakietem kolejowym). W przypadku umów zawartych po grudniu 2020 roku dofinansowanie będzie dotyczyć taboru wykorzystywanego przez operatorów wybranych w konkurencyjnej procedurze przetargowej w rozumieniu Rozporządzenia 1370/2007, z zastrzeżeniem wyjątków wskazanych w tym rozporządzeniu. Realizowane będą też projekty, w których nastąpi pełne rozliczenie korzyści wynikającej z dofinansowania inwestycji taborowej. Możliwe będzie m.in. przejęcie taboru przez organizatora po cenie rynkowej bez pomocy publicznej bądź udostępnienie taboru innym uczestnikom rynku na niedyskryminujących warunkach.

Działania finansowane w ramach celu szczegółowego będą realizowane w ramach trybu niekonkurencyjnego w odniesieniu

do projektów zidentyfikowanych w ramach Kontraktu Programowego i w Regionalnym Planie Transportowym oraz w Dolnośląskiej Polityce Rowerowej.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Mieszkańcy województwa dolnośląskiego, osoby odwiedzające region i przejeżdżające tranzytem, przedsiębiorcy, instytucje i przedsiębiorstwa, jednostki samorządu terytorialnego ich związki oraz stowarzyszenia.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

Z uwagi na zakres tematyczny celu szczegółowego w ramach obszaru wsparcia będą podejmowane szczególne działania uwzględniające potrzeby wszystkich potencjalnych użytkowników taboru komunikacji zbiorowej (autobusowego i kolejowego) i infrastruktury drogowej, tj. osób z niepełnosprawnościami (fizycznymi, poznawczymi, sensorycznymi, psychicznymi), osób z czasowym ograniczeniem możliwości poruszania się oraz osób starszych, prowadzących wózki dziecięce. Inwestycje będą

uwzględniać kwestie bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego, w szczególności niezmotywowanych i niechronionych (pieszych, rowerzystów, rodziców z dziećmi). Celem interwencji będzie również przeciwdziałanie wykluczeniu transportowemu.

Podjęte zostaną także środki na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji pośredniej w postaci nierównego dostępu do informacji, np. obywateli państw trzecich, związanego z ograniczeniami językowymi.

Przewiduje się również wprowadzenie zachęt stosowania klauzul społecznych w procedurach związanych z prawem zamówień publicznych, m.in. poprzez odpowiednie kryteria wyboru projektów.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Z uwagi na specyfikę województwa, zlokalizowanego na trójstyku państw oraz występowanie potencjałów rozwojowych o charakterze ponadregionalnym, dążyć się będzie do zapewnienia komplementarności programu z programami w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna (Interreg) wdrażanymi na obszarze województwa dolnośląskiego m.in. w zakresie transgranicznej mobilności (drogi, mosty, kolej, cyfryzacja transportu).

Mając na uwadze, iż województwo dolnośląskie objęte jest programami współpracy terytorialnej Interreg, działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe komplementarne do podejmowanych działań w obszarze niniejszego celu szczegółowego realizowane będą w:

- Programie Interreg Czechi–Polska 2021–2027, w ramach którego wspierane będą działania mające wpływ na zwiększenie mobilności transgranicznej, tj. rozwój transgranicznych połączeń kolejowych oraz drogowych między aglomeracjami miejskimi i atrakcjami turystycznymi, a także rozwój cyfryzacji w transporcie transgranicznym. Efektem działań będzie poprawa bezpieczeństwa i płynności mobilności transgranicznej.
- Programie Interreg Polska–Saksonia 2021–2027, w ramach którego wspierane będą działania mające na celu promocję i kształtowanie warunków dla rozwoju transgranicznego

transportu publicznego oraz tworzenia wspólnych ofert transportowych.

- Programie Interreg Europa Środkowa 2021–2027, który wspierać będzie opracowanie i wdrożenie strategii, planów działania, narzędzi, szkoleń, działań pilotażowych związanych z rozwojem transportu, przede wszystkim z zakresu współpracy transnarodowej, które przyczynią się do zwiększenia mobilności i dostępności regionów wiejskich i peryferyjnych oraz ich powiązanie z głównymi korytarzami i węzłami transportowymi w UE.
- Programie Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021–2027, który wpierać będzie tworzenie skutecznych ekologicznych systemów transportu multimodalnego oraz ich połączeń transgranicznych oraz zwiększenie efektywności rozwiązań w zakresie mobilności poprzez zastosowanie rozwiązań cyfrowych.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie dotacyjne. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Wsparcie co do zasady ukierunkowane jest na przedsięwzięcia, które nie generują przychodu lub bezpośrednich oszczędności. W obszarze inwestycji w tabor kolejowy, gdzie źródłem przychodów mogą być opłaty pobierane od odbiorców

usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym z wykorzystaniem zakupionego taboru (przede wszystkim przewozy o charakterze regionalnym w ramach publicznego transportu zbiorowego), rentowność przedsięwzięć w cyklu

życia projektu jest bardzo rozłożona w czasie i zbyt niska, aby ich realizacja była możliwa z rynkowego punktu widzenia, tj. bez znaczącej zachęty w formie wsparcia bezzwrotnego.

2.1.1.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	RCO44	Długość nowych lub rozbudowanych dróg – poza TEN-T	km	0,00	16,00
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	RCO46	Długość dróg przebudowanych lub zmodernizowanych – poza TEN-T	km	0,00	153,00
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	RCO50	Długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych – poza TEN-T	km	0,00	119,00
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	RCO53	Nowe lub zmodernizowane stacje i przystanki kolejowe	stacje i przystanki	0,00	16,00
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	RCO57	Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego	pasażerowie	353,00	353,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	RCR55	Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych dróg	pasażerokilometr/rok	1 054 388 177,00	2020	1 070 204 000,00	GPR 2020	

2.1.1.1.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	083. Infrastruktura przeznaczona dla rowerów	10 000 000,00
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	090. Nowo wybudowane lub rozbudowane inne krajowe, regionalne i lokalne drogi dojazdowe	63 204 067,00
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	093. Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne)	89 938 756,00

4	RSO3.2	EFRR	Przejście	098. Inne nowo wybudowane lub rozbudowane linie kolejowe	131 142 822,00
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	107. Bezemisyjny/zasilany energią elektryczną tabor kolejowy	38 000 000,00
4	RSO3.2	Ogółem			332 285 645,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	01. Dotacja	332 285 645,00
4	RSO3.2	Ogółem			332 285 645,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	25. Inne podejścia – obszary miejskie	58 857 129,00
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	27. Inne podejścia – funkcjonalne obszary miejskie	88 285 694,00
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	28. Inne podejścia – obszary wiejskie	147 142 822,00
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	38 000 000,00
4	RSO3.2	Ogółem			332 285 645,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
4	RSO3.2	EFRR	Przejście	03. Neutralność płciowa	332 285 645,00
4	RSO3.2	Ogółem			332 285 645,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznaczają się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.5. Priorytet 5

Fundusze Europejskie na rzecz
zrównoważonego rozwoju
społecznego na Dolnym Śląsku

2.1.5.1. Cel szczegółowy:

RSO4.5. Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej (EFRR)

2.1.1.1.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Zapewnieniu równego dostępu do opieki zdrowotnej w regionie służyć będą działania w zakresie przekierowania większej liczby świadczeń zdrowotnych z poziomu leczenia szpitalnego na niższy poziom – ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS) i opieki jednodniowej.

Wsparcie skierowane będzie na ambulatoryjną opiekę specjalistyczną oraz świadczenia jednodniowe. Zakres tego wsparcia dotyczyć będzie zakupu i wyposażenia w nowoczesny sprzęt medyczny, w tym także działania związane z dostosowaniem obiektów do ich funkcjonowania. Wsparcie będzie komplementarne do inwestycji z EFS+ w ramach CS k.

W zakresie opieki psychiatrycznej niezbędne jest zapewnienie odpowiedniej infrastruktury do udzielania świadczeń psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży. Centra Zdrowia Psychicznego będą oferować usługi na wszystkich trzech poziomach referencyjnych, zapewniając kompleksowość opieki i zwiększenie dostępu do świadczeń z zakresu opieki psychiatrycznej. Dla zapewnienia spójności z krajowymi ramami strategicznymi reformy psychiatrii projekty infrastrukturalne w zakresie reformy zdrowia psychicznego będą realizowane po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia. Inwestycje będą skupione przede wszystkim na pierwszym i drugim poziomie referencyjnym i nie będą prowadziły do zwiększenia ogólnej liczby łóżek szpitalnych w systemie ochrony zdrowia, w tym w dziedzinie psychiatrii. W obszarze psychiatrii dziecięcej będą przestrzegane rekomendacje zawarte w Wojewódzkim Planie Transformacji Województwa Dolnośląskiego. Ostatecznie po wdrożeniu całej ścieżki reformy psychiatrii ogólna liczba łóżek stacjonarnych nie zostanie zwiększona. Trzeci poziom referencyjny może być wspierany jedynie w ramach kompleksowych projektów Centrów Zdrowia Psychicznego obejmujących inwestycje we wszystkie poziomy referencyjne.

Wszystkie projekty będą zgodne z Mapą potrzeb zdrowotnych dla województwa dolnośląskiego, z Wojewódzkim Planem Transformacji Województwa Dolnośląskiego 2022–2026 oraz z dokumentem Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021–2027, z perspektywą do 2030 r. (w ramach celu 1.1 Zapewnienie równej dostępności do świadczeń zdrowotnych w ilości i czasie adekwatnych do uzasadnionych potrzeb zdrowotnych społeczeństwa, 2.4 Optymalizacja piramidy świadczeń oraz 3.2 Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia). Dodatkowo w zakresie onkologii projekty będą zgodne z Narodową Strategią Onkologiczną, a wsparcie skierowane będzie w szczególności do Dolnośląskiego Centrum Onkologicznego w zakresie AOS i opieki jednodniowej, jako regionalnego koordynatora krajowej sieci onkologicznej, w ramach projektu strategicznego wskazanego w Aneksie 3. Ponadto w obiektach, które będą wspierane w ramach powyżej wymienionych zadań, mogą być finansowane wszelkie niezbędne prace w zakresie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (jako element projektu).

Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia w zakresie AOS i opieki jednodniowej będą komplementarne z działaniami finansowanymi z EFS+, w szczególności z poziomu krajowego, w zakresie wsparcia kadr medycznych i okołomedycznych oraz projektów profilaktycznych oraz KPO. W zakresie infrastruktury centrów zdrowia psychicznego wsparcie będzie komplementarne do finansowanego z EFS+ (poziom krajowy), KPO (poziom

krajowy) wsparcia wdrożenia reformy psychiatrii, w tym nowego modelu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży jako część długofalowych zmian systemowych w systemie ochrony zdrowia psychicznego.

Wdrożenie standardu dostępności POZ dla osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze architektonicznym, cyfrowym, komunikacyjnym i organizacyjnym. Wsparcie to możliwe będzie także w powiązaniu z działaniami z EFS+ CS k, oraz w ramach mechanizmu cross-financing.

W KPO w obszarze zdrowia wdrażane będą reformy przede wszystkim w zakresie leczenia szpitalnego. EFS+ oraz EFRR będą uzupełniać i wzmacniać te reformy poprzez inwestycje w AOS. Projekty finansowane w ramach programu regionalnego ze środków EFRR, EFS+ lub FST nie mogą powielać zakresu, na który dany podmiot otrzymał wsparcie w ramach KPO.

W ramach celu szczegółowego mogą być realizowane rozwiązania w zakresie IT (e-usług) jako element projektu.

Interwencja w obszarze zdrowia będzie podlegała uzgodnieniom zgodnie z przyjętym systemem koordynacji (z uwzględnieniem Komitetu Sterującego do spraw koordynacji wsparcia w sektorze zdrowia). Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Mieszkańcy województwa dolnośląskiego, w tym personel medyczny oraz pacjenci podmiotów leczniczych, osoby z problemami psychicznymi, osoby mające problem z dostępem do usług zdrowotnych.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

Mając na uwadze zakres tematyczny celu szczegółowego, zasada równości szans i niedyskryminacji odnosić się będzie do dostępności infrastruktury, w której są świadczone usługi zdrowotne. Szczególne działania będą nakierowane na likwidację barier architektonicznych poprzez zastosowanie uniwersalnego projektowania oraz mechanizmu racjonalnych usprawnień. Realizowane projekty będą zgodne ze standardami dostępności, modelem dostępnej placówki służby zdrowia, dzięki czemu wsparta infrastruktura i realizowane przy jej wykorzystaniu usługi zdrowotne będą uwzględniać specjalne potrzeby przyszłych użytkowników. Zwiększenie dostępności do usług ambulatoryjnej opieki zdrowotnej zapobiegnie wykluczeniu społecznemu w szczególności w przypadku osób szczególnie narażonych na dyskryminację z uwagi na swoją sytuację społeczno-ekonomiczną (w tym osoby mniej zamożne, starsze, z niepełnosprawnościami).

Uwzględnione będzie także zapewnienie niedyskryminacyjnego dostępu do usług zdrowotnych, realizowanych dzięki wsparciu w tym celu szczegółowym infrastrukturze, dla osób narażonych na dyskryminację ze względu na orientację seksualną, w tym egzekwowanie praw tej grupy jako pacjentów, promowanie działań systemowych w placówkach ochrony zdrowia podnoszących świadomość i kompetencje personelu medycznego w odniesieniu do grup narażonych na dyskryminację.

Przewiduje się wprowadzenie zachęt stosowania klauzul społecznych w procedurach związanych z prawem zamówień publicznych m.in. poprzez odpowiednie kryteria wyboru projektów.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Działania transgraniczne komplementarne do podejmowanych w obszarze niniejszego celu szczegółowego realizowane będą

w ramach programów Interreg. W ramach programu Interreg Polska–Saksonia 2021–2027 wspierane będą inwestycje mające na celu zwiększenie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług w zakresie polityki zdrowotnej, zidentyfikowane w ramach transgranicznej współpracy instytucji ochrony zdrowia i jednostek służb ratunkowych, zwłaszcza ratownictwa medycznego.

W ramach programu Interreg Polska–Czechy 2021–2027 realizowane będą działania z zakresu zwiększania sprawności administracji publicznej w drodze wspierania współpracy prawnej i administracyjnej oraz współpracy między obywatelami, podmiotami społeczeństwa obywatelskiego i instytucjami. Współpraca umożliwi stworzenie wspólnych standardów dalszych działań transgranicznych, co ułatwi późniejszą realizację projektów pożytku publicznego oraz podniesie jakość usług, w tym zdrowotnych, świadczonych w interesie publicznym.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie dotacyjne. Wsparcie nakierowane będzie na świadczenie usług w publicznym systemie opieki zdrowotnej – poprzez realizację projektów zostanie zwiększony dostęp i poprawiona jakość świadczonych usług. Projekty w sposób bezpośredni nie przełożą się na generowanie zysku, dlatego planuje się wsparcie dotacyjne.

Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Wsparcie co do zasady ukierunkowane jest na przedsięwzięcia, które nie generują przychodu lub bezpośrednich oszczędności. Warunkiem otrzymania wsparcia będzie udzielanie świadczeń w ramach NFZ, z zakazem komercyjnego świadczenia usług.

2.1.1.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
5	RSO4.5	EFRR	Przejście	RCO69	Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej	osoba/rok	0,00	258 261,00
5	RSO4.5	EFRR	Przejście	PLRO133	Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą	szt.	0,00	78,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
5	RSO4.5	EFRR	Przejście	RCR73	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej	użytkownicy/rok	0,00	2022	68 927,00	SL	

2.1.1.1.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
5	RSO4.5	EFRR	Przejście	128. Infrastruktura ochrony zdrowia	35 000 000,00
5	RSO4.5	EFRR	Przejście	129. Sprzęt medyczny	46 110 607,00
5	RSO4.5	Ogółem			81 110 607,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
5	RSO4.5	EFRR	Przejście	01. Dotacja	81 110 607,00
5	RSO4.5	Ogółem			81 110 607,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
5	RSO4.5	EFRR	Przejście	25. Inne podejścia – obszary miejskie	44 610 834,00
5	RSO4.5	EFRR	Przejście	27. Inne podejścia – funkcjonalne obszary miejskie	24 333 182,00
5	RSO4.5	EFRR	Przejście	28. Inne podejścia – obszary wiejskie	12 166 591,00
5	RSO4.5	Ogółem			81 110 607,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
5	RSO4.5	EFRR	Przejście	03. Neutralność płciowa	81 110 607,00
5	RSO4.5	Ogółem			81 110 607,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.5.2. Cel szczegółowy:

RSO4.6. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (EFRR)

2.1.1.1.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Kultura to jeden z kluczowych aspektów życia społecznego, stanowiący podstawowy element budowy tożsamości regionalnej i lokalnej, mający istotny wpływ zarówno na rozwój społeczeństwa, w tym budowanie wspólnoty, społeczeństwa obywatelskiego oraz postaw proaktywnych, włączenia społecznego, jak i gospodarki oraz przestrzeni. Oddziaływanie kultury na rozwój i podnoszenie atrakcyjności regionu ma swoje odzwierciedlenie przede wszystkim w rozwoju turystyki kulturowej oraz tworzeniu atmosfery i pozytywnego wizerunku regionu. Przyczynia się to również bezpośrednio do wzrostu konkurencyjności województwa pod względem inwestycyjnym.

Wsparciem objęte zostaną instytucje kultury o znaczeniu regionalnym, prowadzone lub współprowadzone przez samorząd województwa, które mają szerokie oddziaływanie społeczne i gospodarcze oraz duży potencjał rozwoju, a jednocześnie mierzą się z istotnymi ograniczeniami związanymi z niedostateczną bazą infrastrukturalną niezbędną do prowadzenia swoich działań. Realizacja powyższych inwestycji będzie oparta o współpracę, a gdy to zasadne – o partnerstwo z organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorstwami społecznymi, zrzeszeniami artystów, grupami teatralnymi itp. Elementem tych projektów będzie aspekt związany z włączeniem społecznym i dotarciem do nowych grup odbiorców. Przy współpracy z organizacjami pozarządowymi będzie opracowana koncepcja rozwoju i poprawy dostępności instytucji kultury oraz długofalowej strategii i planu działania w zakresie współpracy instytucji kultury z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami reprezentującymi sektor społeczny i sektor kreatywny.

Efektom wsparcia infrastrukturalnego będą również korzyści dla szerszego grona odbiorców w postaci np. poprawy dostępności

sal, miejsc na próby, spotkania czy warsztaty. Efektem powyższych działań będzie bezpośrednie wsparcie sfery społecznej poprzez umożliwienie korzystania ze zmodernizowanej przestrzeni przez różne organizacje, a także pośrednie wsparcie sfery gospodarczej, ponieważ kolejnym krokiem realizowanym przez te organizacje będzie np. organizacja wydarzeń, występów itp.

Realizując powyżej wymienione założenia, wspierane będą działania w zakresie rozbudowy oraz przebudowy infrastruktury instytucji kultury (wraz z niezbędnym wyposażeniem), które będą miały na celu m.in. rewitalizację zabytkowych przestrzeni oraz modernizację obiektów w celu uzyskania niższej energochłonności oraz zwiększenia dostępności obiektów oraz umożliwienia pełnienia przez nie nowych funkcji na rzecz lokalnej społeczności, a w szczególności osób ze specjalnymi potrzebami.

Preferowane będzie wsparcie istniejącej infrastruktury, natomiast nowe inwestycje będą dopuszczalne tylko w wyjątkowych, uzasadnionych okolicznościach.

Ponadto renowacja, konserwacja, rewaloryzacja i restauracja obiektów zabytkowych (w tym pomników) nie może być pojedynczą interwencją, tylko musi stanowić część większego przedsięwzięcia, który wiąże rozwój kultury z rozwojem gospodarczym, włączeniem społecznym i innowacjami społecznymi w skali kraju, regionu lub lokalnej.

Realizowane będą również działania związane z ich rozwojem, które wpłyną na szersze udostępnienie zasobów i różnych form ich działalności, np. edukacyjnych, służących nie tylko zdobywaniu wiedzy, ale również kompetencji społecznych i obywatelskich. Ponadto jako element uzupełniający w projekcie mogą być realizowane działania dotyczące wprowadzenia nowych produktów kulturowych, usług cyfrowych, poszerzenia oferty on-line. Tym samym podejmowane działania przyczynią się do zwiększenia potencjału turystyki kulturowej, wzrostu gospodarczego regionu oraz rozwoju społecznego.

Interwencja będzie komplementarna w stosunku do działań EFS+, w szczególności w zakresie budowania kompetencji kadr kultury, a także promowania oferty kulturalnej i innowacji społecznych.

Wsparcie będą mogły uzyskać również działania skierowane na inwestycje w infrastrukturę turystyczną, w tym infrastrukturę rowerową sprzyjającą rozwojowi ruchu turystycznego. Uzupełniającym zakresem będzie wsparcie infrastruktury towarzyszącej, podnoszącej funkcjonalność dróg rowerowych, w tym m.in. toalet, wiat, punktów naprawy rowerów, parkingów rowerowych.

Ponadto wsparcie skierowane będzie na działania dotyczące rozwoju turystycznych szlaków kajakowych. Uzupełniającym zakresem będzie wsparcie infrastruktury towarzyszącej, m.in. toalet, parkingów rowerowych czy też ułatwiającej dostęp

do miejsc wodowania kajaków, a także elementów małej architektury, takich jak ławki, wiaty, kosze na śmieci.

W całym CS inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi) nie będą wspierane, chyba że stanowią nieodłączny element większego projektu, nie są one dominującym elementem tego projektu, a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych. W miastach projekty te nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz w odniesieniu do istniejących – zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego.

Planowana infrastruktura będzie realizowana z poszanowaniem przyrody i środowiska naturalnego danego obszaru, z zachowaniem równowagi pomiędzy rozwojem turystyki a ochroną natury. Interwencje stanowiąc będą impuls do zwiększenia aktywności podmiotów z sektora okołoturystycznego, znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie wspieranych szlaków turystycznych, m.in. z zakresu usług gastronomicznych, usług noclegowych oraz handlowych. Wsparcie przyczyni się zatem do wykorzystania potencjału turystycznego regionu oraz do ożywienia gospodarczego w branży turystycznej po pandemii, w myśl koncepcji turystyki zrównoważonej. Ponadto inwestycje w infrastrukturę rowerową przyczynią się w sposób pośredni do zwiększenia mobilności mieszkańców obszarów objętych wsparciem, m.in. dając możliwość skorzystania ze szlaków rowerowych w celu dotarcia do miejsca zatrudnienia.

Realizowane w ramach celu inwestycje będą zgodne z dokumentem „Europejskie zasady jakości interwencji finansowanych przez UE o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe” opracowanym przez ICOMOS oraz rekomendacjami ETO nr 8/2020 i 27/2021. W szczególności będą opierać się na analizie zapotrzebowania w celu zmniejszenia ryzyka nieskuteczności. Ponadto będą koordynowane z projektami realizowanymi na obszarach sąsiadujących, w celu uniknięcia powielania działań i konkurencji. Projekty objęte wsparciem będą miały wpływ na stymulowanie działalności turystycznej w regionie, zapewnienie równowagi środowiskowej i finansowej (zdolność do utrzymania w perspektywie długoterminowej) oraz odporności na kryzysy w perspektywie długoterminowej poprzez wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań, dywersyfikacji dochodów i usług poprawy samowystarczalności finansowej wspieranych obiektów oraz cyfryzacji zasobów.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Mieszkańcy województwa dolnośląskiego, turyści, osoby podróżujące i pracownicy instytucji i przedsiębiorstw, organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa społeczne, artyści.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

Mając na uwadze zakres tematyczny celu szczegółowego, w pierwszej kolejności zasada równości szans i niedyskryminacji odnosić się będzie do dostępności infrastruktury, która ma na celu włączenie osób z grup defaworyzowanych (osoby zagrożone wykluczeniem społecznym) w uczestnictwo w kulturze.

Projekty będą adresowane do osób dotkniętych największymi barierami w dostępie do dóbr kultury, a także osób z niepełnosprawnościami: ruchową, wzrokową, słuchową, intelektualną; osób starszych, opiekunów z dziećmi, wspierane będzie wykorzystanie TIK, digitalizacja zasobów kultury. Umożliwi to włączenie społeczne grup, które dotychczas były wykluczone z korzystania z oferty kulturalnej, co wynikało z sytuacji finansowej, braku chęci do partycypacji w wydarzeniach kulturalnych, braków w infrastrukturze, braku kompetencji kulturowych oraz ograniczonego dostępu do informacji o wydarzeniach kulturalnych. Zasada ta realizowana będzie poprzez zastosowanie uniwersalnego projektowania oraz mechanizmu racjonalnych usprawnień. W wyniku realizowanych projektów nastąpi poprawa dostępu do usług kulturalnych w wymiarze terytorialnym, w tym na obszarach wiejskich. Poprzez zastosowanie standardu dostępności architektonicznego, cyfrowego oraz informacyjno-promocyjnego, produkty

turystyczne będą dostępne dla ogółu społeczeństwa. Przewiduje się również wprowadzenie zachęt stosowania klauzul społecznych w procedurach związanych z prawem zamówień publicznych, m.in. poprzez odpowiednie kryteria wyboru projektów.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Działania transgraniczne komplementarne do podejmowanych w obszarze niniejszego celu szczegółowego realizowane będą głównie w ramach programów:

- Interreg Czechy–Polska 2021–2027 – działania z zakresu tworzenia nowych lub rozwoju istniejących elementów turystyki, łączenia i tworzenia produktów turystycznych oraz ich promocji, a także działania towarzyszące związane z rozwojem turystyki.
- Interreg Polska–Saksonia 2021–2027 – inwestycje zachowawcze i odtworzeniowe w zakresie dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego) oraz naturalnego, działania

z zakresu promowania obszaru wsparcia jako terenu atrakcyjnego turystycznie oraz promocji i rozwoju turystyki całorocznej. Tworzone będą wspólne strategie i zintegrowane oferty turystyczne, ponadto wspierane będzie sieciowanie podmiotów turystycznych oraz przygotowanie i rozwój infrastruktury na potrzeby aktywnej turystyki, np. systemy ścieżek rowerowych, dydaktycznych, szlaków turystycznych.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Całość CS będzie realizowana poprzez wsparcie dotacyjne. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Wsparcie ukierunkowane jest na przedsięwzięcia, które nie generują przychodu lub bezpośrednich oszczędności.

Instytucje kultury o znaczeniu regionalnym, prowadzone lub współprowadzone przez samorząd województwa, realizują cele niegospodarcze i niezarobkowe, czyli ze swej natury nie działają w celu osiągnięcia zysku. Wsparcie skierowane na infrastrukturę kultury ma stanowić narzędzie służące do rozwoju szeroko rozumianych organizacji społecznych, które będą stymulowały rozwój danego produktu regionalnego czy usługi kulturowej, przyczyniając się tym samym do rozwoju regionu. Zmodernizowana infrastruktura ma stanowić swoisty inkubator dla jak najszerszej grupy społecznej. Stanowić będzie ona miejsce spotkań, wymiany doświadczeń, edukacji i kształtowania postaw twórczych środowisk społecznych.

W obszarze turystyki wsparcie ukierunkowane jest na rozwój strategicznej infrastruktury turystycznej, o charakterze publicznym i otwartym, nie generujące zysku. Dlatego również w tym zakresie planuje się wsparcie bezzwrotne.

2.1.1.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
5	RSO4.6	EFRR	Przejście	RCO77	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	obiekty kulturalne i turystyczne	0,00	3,00
5	RSO4.6	EFRR	Przejście	PLRO132	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	0,00	3,00
5	RSO4.6	EFRR	Przejście	PLRO135	Długość wspartych szlaków turystycznych	km	0,00	69,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
5	RSO4.6	EFRR	Przejście	RCR77	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	osoby odwiedzające/rok	0,00	2022	60 840,00	SL	

2.1.1.1.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
5	RSO4.6	EFRR	Przejście	083. Infrastruktura przeznaczona dla rowerów	29 187 865,00
5	RSO4.6	EFRR	Przejście	165. Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych	5 307 723,00
5	RSO4.6	EFRR	Przejście	166. Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury	17 692 410,00
5	RSO4.6	Ogółem			52 187 998,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
5	RSO4.6	EFRR	Przejście	01. Dotacja	52 187 998,00
5	RSO4.6	Ogółem			52 187 998,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
5	RSO4.6	EFRR	Przejście	25. Inne podejścia – obszary miejskie	9 483 551,00
5	RSO4.6	EFRR	Przejście	27. Inne podejścia – funkcjonalne obszary miejskie	20 222 477,00

2.1.5. PRIORYTET: 5. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPOŁECZNEGO NA DOLNYM ŚLĄSKU

5	RSO4.6	EFRR	Przejście	28. Inne podejścia – obszary wiejskie	22 481 970,00
5	RSO4.6	Ogółem			52 187 998,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
5	RSO4.6	EFRR	Przejście	03. Neutralność płciowa	52 187 998,00
5	RSO4.6	Ogółem			52 187 998,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznaczają się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.6. Priorytet 6
Fundusze Europejskie bliżej
mieszkańców Dolnego Śląska

2.1.6.1. Cel szczegółowy:

RSO5.1. Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (EFRR)

2.1.1.1.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Działania w celu polityki 5 realizowane będą na obszarach miast i ich obszarach funkcjonalnych. Środki będą przeznaczone na realizację kluczowych przedsięwzięć wynikających ze strategii ZIT/IIT, istotnych z punktu widzenia rozwoju miast, gmin, powiatów oraz ich obszarów funkcjonalnych. Nowa infrastruktura będzie wspierana w zidentyfikowanych i uzasadnionych przypadkach. Preferencje będą dla infrastruktury istniejącej.

Interwencja w ramach celu szczegółowego będzie skupiała się na poprawie jakości życia mieszkańców, promowaniu i ochronie

materialnego dziedzictwa kulturowego i rozwoju instytucji kultury, jak również rozwoju i promowaniu publicznych walorów turystycznych.

Wsparcie uzyskają projekty nienastawione na osiągnięcie zysków dotyczące:

- fizycznej odnowy i bezpieczeństwa przestrzeni publicznej, m.in. zagospodarowanie przestrzeni międzyblokowych, deptaków, parków, rynków, skwerów. Działania te mogą dotyczyć adaptacji do zmian klimatu, jak również poprawy funkcjonalności tych przestrzeni czy bezpieczeństwa. Budowa/modernizacja energooszczędnego oświetlenia ulicznego będzie możliwa jako element wyżej wskazanych projektów. Nie będzie możliwy remont/modernizacja budynków mieszkalnych oraz publicznych administracyjnych;
- zachowania i rozwoju zielono-niebieskiej infrastruktury, służące ekologii, a także działania na rzecz zwiększania powierzchni czynnych biologicznie;

- poprawy kondycji psychofizycznej mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury do aktywizacji i integracji społecznej;
- ochrony, rozwoju i promowania dziedzictwa naturalnego i kulturowego, w tym także w zakresie zrównoważonej turystyki. Wsparcie uzyskają m.in szlaki turystyczne, np. związane z infrastrukturą rowerową oraz niezbędnymi elementami towarzyszącymi takim inwestycjom, jak toalety, stojaki dla rowerów, elementy zapewniające bezpieczeństwo.

W ramach celu polityki 5 nie będą wspierane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi), chyba że stanowią one nieodłączny element większego projektu (nie są one dominującym elementem tego projektu), a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych operacji. W miastach projekty te nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz w odniesieniu do istniejących – zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w żaden inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego.

W przedsięwzięciach fizycznej odnowy i bezpieczeństwa przestrzeni publicznej należy szczególnie zadbać o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni. Mając na uwadze potrzebę adaptacji obszarów miejskich do zmian klimatu, należy dążyć również do zwiększania

powierzchni biologicznie czynnych i unikanie tworzenia powierzchni uszczelnionych.

Ponadto projekty w zakresie kultury i infrastruktury dziedzictwa kulturowego powinny być zgodne z dokumentem „Europejskie zasady jakości interwencji finansowanych przez UE o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe” opracowanym przez ICOMOS.

W ramach tego celu mogą być finansowane także projekty wpisujące się w pozostałe cele polityki spójności (uwzględniające wymogi wynikające z zapisów Umowy Partnerstwa, a w przypadku celów szczegółowych i kierunków interwencji wybranych w ramach FEDS uwzględniające również wymogi zapisane w dokumencie programowym), w tym m.in.:

- CP 1 – w zakresie wsparcia przygotowania terenów inwestycyjnych, udzielanego w przypadku potrzeby uzasadnianej pod kątem rozwoju lokalnej gospodarki, w powiązaniu z innymi projektami inwestycyjnymi, a także w zakresie e-usług publicznych;
- CP 2 – w zakresie bioróżnorodności, w tym niebiesko-zielonej infrastruktury oraz mobilności miejskiej i aglomeracyjnej;
- CP 4 – w zakresie kultury i zrównoważonej turystyki, a także infrastruktury edukacyjnej oraz społecznej, również służące poprawie jakości i dostępności do usług społecznych.

Szczegółowy zakres interwencji w celu polityki 5 wraz z przypisanymi odpowiednimi wskaźnikami produktu oraz rezultatu i kodami interwencji zostanie zmodyfikowany poprzez odpowiednią zmianę programu na późniejszym etapie po ocenie i zatwierdzeniu poszczególnych Strategii ZIT/IIT zawierających listy projektów planowanych do realizacji, które opracowane zostaną na podstawie zdiagnozowanych potrzeb i potencjałów poszczególnych obszarów instrumentów terytorialnych przy odpowiednich konsultacjach i zaangażowaniu partnerów społecznych w myśl zasady partnerstwa.

Instrumenty terytorialne w ramach alokacji FEDS 2021–2027 otrzymają także środki w ramach CP 2 oraz CP 4 EFS+.

W ramach powyższego w zakresie CP 2 planowana jest realizacja działań związanych z gospodarką wodno-ściekową, ochroną bioróżnorodności, mobilnością miejską oraz efektywnością energetyczną w zakresie budynków publicznych i mieszkalnych. W zakresie CP 4 EFS+ planowana jest realizacja działań związanych z edukacją przedszkolną, szkolnictwem zawodowym oraz wsparciem i rozwojem usług społecznych.

Całość CP 5 będzie realizowana poprzez Strategie ZIT/IIT.

Zgodnie z art. 29 rozporządzenia ogólnego przewiduje się, że wybór operacji do dofinansowania dokona ZIT/IIT na poziomie tworzenia strategii, w której zostanie umieszczony wykaz operacji realizujących strategię, wskazanych do dofinansowania w ramach FEDS. Wskazani beneficjenci będą wzywani w trybie niekonkurencyjnym do złożenia wniosku o dofinansowanie.

Wniosek będzie podlegał dalszej ocenie zgodnie z kryteriami ustanowionymi przez KM. Taka konstrukcja procesu zapewnia ZIT i IIT udział w procesie wyboru projektów zgodnie z rozporządzeniem. Poszczególne Strategie będą oceniane przez Instytucję Zarządzającą oraz wymagana będzie dla nich opinia ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego (jeśli dotyczy). Przygotowanie tych dokumentów przez interesariuszy instrumentów terytorialnych będzie zgodne z zapisami UP, a także ustawą wdrożeniową, jak również zasadą partnerstwa. Wybór operacji na poziomie programu będzie następował głównie w trybie niekonkurencyjnym, zgodnie z kolejnością ujęcia operacji w wykazie, będącym częścią lub załącznikiem do Strategii ZIT/IIT, do wysokości alokacji przeznaczonej na dany IT. Wobec powyższego IT będą pełnić rolę koordynatora lokalnej polityki rozwoju poprzez wybór najważniejszych projektów rozwojowych, poprzez wskazanie propozycji projektów niekonkurencyjnych, ale też będą mogły realizować inne projekty na rzecz wszystkich jednostek, nie tylko z programu regionalnego, ale także z poziomu krajowego, jak i europejskiego. Rola IT – zarówno ZIT, jak i IIT – jest postrzegana jako rola koordynacyjna i stymulująca rozwój obszaru, nie poprzez rozliczanie projektów, ale poprzez ich bezpośrednią realizację. Związki ZIT i ich koordynatorzy, w tym jednostki utworzone do koordynacji IT na danych obszarach, będą wspomagały rozwój poprzez bycie beneficjentem np. projektów zintegrowanych (realizowanych często w partnerstwie), projektów grantowych. Dzięki takiemu podejściu uda się utrzymać zbudowane zdolności i wykorzystać je w celach

rozwojowych, nie tylko finansowanych w ramach FEDS, ale także w innych programach na poziomie Polski i UE.

W ramach CP 5 możliwe będzie wsparcie instrumentów terytorialnych w zakresie przygotowania i monitorowania strategii/planów działań ZIT/IIT dla podmiotów reprezentujących i koordynujących prace poszczególnych ZIT/IIT oraz działania na rzecz zwiększenia zdolności podmiotów reprezentujących i koordynujących prace ZIT/IIT. Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. W ramach wsparcia możliwe będzie współfinansowanie np. kosztów zatrudnienia, sporządzania analiz służących koordynacji oraz monitoringu realizacji strategii ZIT/IIT.

Dodatkowo w celu wsparcia funkcjonowania ZIT/IIT planowane jest finansowanie części działań realizowanych przez wyżej wymienione instytucje w ramach środków PT. Wsparcie zostanie ukierunkowane na utrzymanie wypracowanej w minionej perspektywie formuły oraz rozwoju potencjału nowych instrumentów.

Podstawowym trybem wyboru projektów realizowanych w ramach ZIT i IIT będzie tryb niekonkurencyjny polegający na dofinansowaniu operacji znajdujących się w strategiach terytorialnych w wykazie zgodnie z art. 29 rozporządzenia ogólnego. Za wybór operacji do umieszczenia w strategii będą odpowiadały podmioty tworzące ZIT i IIT. W przypadku braku wykazu operacji bądź wyczerpania operacji z wykazu przewiduje

się także możliwość wyboru operacji w trybie konkursowym, z ustaleniami zasad uczestnictwa ZIT/IIT w procesie wyboru.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Mieszkańcy województwa dolnośląskiego, podmioty gospodarcze, szkoły wyższe, sektor naukowo-badawczy, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

Realizowane przedsięwzięcia ograniczać będą zjawisko wykluczenia społecznego i związanego z nim ubóstwa. Inwestycje w infrastrukturę miejską i jej porządkowanie, kulturalną i turystyczną, powiększanie terenów zielonych. Adaptacja przestrzeni publicznej do potrzeb starzejącego się społeczeństwa wpłynie pozytywnie na zdrowie i jakość mieszkańców wspieranych obszarów i będzie sprzyjać tworzeniu bezpiecznych przestrzeni.

Poprzez zastosowanie standardu dostępności: architektonicznego, cyfrowego, informacyjno-promocyjnego wsparte inwestycje i udostępniane dzięki nim usługi i produkty będą odpowiadały na specyficzne potrzeby osób w niekorzystnej sytuacji: kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób o ograniczonych możliwościach poruszania się, opiekunów z dziećmi czy osobami zależnymi.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

W perspektywie finansowej 2014–2020 w ramach RPO WD zintegrowany rozwój terytorialny został zastosowany w tych obszarach, gdzie było to możliwe i zasadne.

Instrument ZIT realizowany był we Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym oraz na obszarach funkcjonalnych głównych miast województwa: Wałbrzycha i Jeleniej Góry. W ramach komplementarnego podejścia do rozwoju terytorialnego w regionie zaplanowano wsparcie w ramach OSI, które zostało zaadresowane do pozostałych obszarów regionu, nieobjętych ZIT.

W perspektywie 2021–2027 zmienia się formuła podejścia do instrumentów terytorialnych. W ramach instrumentów ZIT/IIT kluczowe jest odpowiednie przygotowanie ich Strategii. Właściwe zdiagnozowanie potrzeb i potencjałów poszczególnych

obszarów instrumentów terytorialnych przy odpowiednich konsultacjach i zaangażowaniu partnerów społecznych w myśl zasady partnerstwa pozwoli określić działania – projekty zintegrowane w ramach ZIT oraz wiązki projektów w ramach IIT, predysponowane i preferowane do realizacji.

Po przeprowadzeniu szerokich konsultacji społecznych ZWD z przedstawicielami JST, mając na uwadze pozytywne doświadczenia z funkcjonowania IT w perspektywie 2014–2020 oraz na podstawie kształtu porozumień i listów intencyjnych poszczególnych JST, scharakteryzowano podejście terytorialne obejmujące cały obszar województwa poprzez 7 MOF.

W ramach ZIT określono następujące MOF: Wrocławski Obszar Funkcjonalny, Jeleniogórski Obszar Funkcjonalny, Wałbrzyski Obszar Funkcjonalny, Legnicko-Głogowski Obszar, Zachodni Obszar Funkcjonalny, Południowy Obszar Funkcjonalny.

Jako inny instrument terytorialny zidentyfikowano Subregion Wrocławski (IIT SW) – jednostki samorządu terytorialnego, które zgodnie z SRWD 2030 należą do WrOF z rdzeniem – miastem Wrocław. Powyższe również jest zgodne z PZPWD, gdzie poszczególne JST wchodzące w skład IIT SW znajdują się w III strefie WrOF. Scharakteryzowany obszar pokazuje, że oddziaływanie i powiązania funkcjonalne z miastem Wrocław są znaczące. Z uwagi, iż rdzeniem tego obszaru jest miasto Wrocław, które także funkcjonuje jako rdzeń w ramach ZIT WrOF, ze względów zarządzania obszarem funkcjonalnym

o tak dużym areale zdecydowano się na wyłonienie dwóch obszarów funkcjonalnych w tej strefie – ZIT WROF i IIT Subregion Wrocławski.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Ze względu na specyfikę wskazanego obszaru wsparcia nie wyklucza się w ramach tego CS możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych i transnarodowych. Zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami, w tym transgranicznymi oraz pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji.

Działania transgraniczne komplementarne do podejmowanych w obszarze niniejszego celu szczegółowego realizowane będą w ramach programów:

- Interreg Czechy–Polska 2021–2027 – działania z zakresu tworzenia nowych lub rozwoju istniejących elementów turystyki, łączenia i tworzenia produktów turystycznych oraz ich promocji, a także działania towarzyszące związane z rozwojem turystyki.
- Interreg Polska–Saksonia 2021–2027 – inwestycje zachowawcze i odtworzeniowe w zakresie dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego) oraz naturalnego, działania

z zakresu promowania obszaru wsparcia jako terenu atrakcyjnego turystycznie oraz promocji i rozwoju turystyki całorocznej, tworzone będą wspólne strategie i zintegrowane oferty turystyczne, ponadto wspierane będzie sieciowanie podmiotów turystycznych oraz przygotowanie i rozwój infrastruktury na potrzeby aktywnej turystyki, np. systemy ścieżek rowerowych, dydaktycznych, szlaków turystycznych.

Ponadto działania realizowane będą w ramach programów:

- Interreg Europa Środkowa 2021–2027, który wspierać będzie opracowanie i wdrożenie strategii, planów działania, narzędzi, szkoleń, działań pilotażowych w celu wzmocnienia systemu zarządzania na rzecz zintegrowanego rozwoju terytorialnego w Europie Środkowej. Rezultatem działań będzie poprawa zdolności władz publicznych i innych interesariuszy do wdrażania skoordynowanych i wspólnych procesów zarządzania terytorialnego, opartych na uczeniu się i zmianie polityk, co przyczyni się do wzmocnienia spójności terytorialnej i społecznej oraz zmniejszenia barier rozwojowych.
- Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021–2027, który wpierać będzie m.in. rozwój zintegrowanych podejść terytorialnych, zwiększenie możliwości władz publicznych w zakresie planowania miejskiego i regionalnego w odniesieniu do ekologicznych i inteligentnych rozwiązań w zakresie mobilności oraz lepsze zarządzanie współpracą poprzez ułatwianie aktywnej i skutecznej koordynacji między instytucjami.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

W obszarze podejścia terytorialnego w ramach CP 5, który jest celem szczegółowym służącym wspieraniu zintegrowanego i zrównoważonego podejścia do rozwoju terytoriów będą realizowane projekty nierentowne, nie charakteryzujące się szybkim okresem zwrotu i wysoką efektywnością kosztową, dlatego też całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie bezzwrotne. Dotyczyć to będzie także

działań wpisujących się w pozostałe cele polityki spójności, a finansowane w ramach CP 5. Należy wskazać, iż realizacja celu ma dominujący wymiar społeczny, mogący obejmować wsparcie m.in. dla e-usług publicznych, budynków użyteczności publicznej, dziedzictwa kulturowego, infrastruktury społecznej czy transportu publicznego, wynikających ze Strategii ZIT/IIT, które nie generują przychodu, a potencjalny strumień oszczędności będzie znikomy i nie uzasadnia zwrotnych form wsparcia.

Nie przewiduje się zatem zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.1.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
6	RSO5.1	EFRR	Przejście	RCO74	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0,00	288 043,00
6	RSO5.1	EFRR	Przejście	RCO75	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	wkłady na rzecz strategii	3,00	7,00
6	RSO5.1	EFRR	Przejście	RCO76	Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego	projekty	0,00	28,00

6	RSO5.1	EFRR	Przejście	RCO77	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	obiekty kulturalne i turystyczne	0,00	7,00
6	RSO5.1	EFRR	Przejście	RCO114	Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich	metry kwadratowe	0,00	500 000,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
6	RSO5.1	EFRR	Przejście	RCR77	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	osoby odwiedzające/rok	0,00	2021	700,00	SL	
6	RSO5.1	EFRR	Przejście	DOL2R	Liczba osób, które zamieszkują obszar objęty realizacją instrumentu rozwoju terytorialnego	osoby	0,00	2022	2 880 432,00	GUS BDL	

2.1.1.1.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
6	RSO5.1	EFRR	Przejście	165. Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych	20 062 530,00
6	RSO5.1	EFRR	Przejście	166. Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury	30 093 794,00
6	RSO5.1	EFRR	Przejście	168. Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych	45 156 324,00
6	RSO5.1	EFRR	Przejście	169. Inicjatywy rozwoju terytorialnego (w tym przygotowanie strategii terytorialnych)	1 000 000,00
6	RSO5.1	EFRR	Przejście	170. Zwiększenie zdolności instytucji programu oraz podmiotów związanych z wdrażaniem funduszy	4 000 000,00
6	RSO5.1	Ogółem			100 312 648,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
6	RSO5.1	EFRR	Przejście	01. Dotacja	100 312 648,00
6	RSO5.1	Ogółem			100 312 648,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
6	RSO5.1	EFRR	Przejście	03. ZIT – funkcjonalne obszary miejskie	89 889 223,00
6	RSO5.1	EFRR	Przejście	19. Inny rodzaj narzędzia terytorialnego – funkcjonalne obszary miejskie	10 423 425,00
6	RSO5.1	Ogółem			100 312 648,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
6	RSO5.1	EFRR	Przejście	03. Neutralność płciowa	100 312 648,00
6	RSO5.1	Ogółem			100 312 648,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.7. Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku

2.1.7.1. Cel szczegółowy:

ESO4.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy – w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – dla osób długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej (EFS+)

2.1.7.1.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Dolnośląski rynek pracy od 2013 r. wykazuje pozytywne tendencje, jednak diametralnie i długofalowo może zmienić ten obraz nieprzewidziany w prognozach czynnik, jakim jest ogólnoswiatowa pandemia COVID-19. Liczne restrykcje i obostrzenia wprowadzane na terenie kraju, mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się koronawirusa, spowodowały kryzys gospodarczy, w efekcie którego na przestrzeni kolejnych

miesiący będą ważyły się losy osób zarówno pracujących, jak i bezrobotnych oraz poszukujących pracy. Wsparcie w ramach tego celu ma zwiększać szanse na zatrudnienie osób pozostających bez pracy oraz osób poszukujących pracy poprzez wykorzystanie potencjału dolnośląskiego rynku pracy. Realizowane działania przyczynią się do niwelowania negatywnych skutków spowodowanych pandemią COVID-19.

Wsparcie wdrażane za pośrednictwem Powiatowych Urzędów Pracy oraz Ochotniczych Hufców Pracy realizowane będzie przy wykorzystaniu instrumentów i usług rynku pracy określonych w przepisach prawa i ukierunkowane będzie na pomoc osobom pozostającym poza rynkiem pracy w ich powrocie do zatrudnienia. Działania na rzecz większego dostępu do zatrudnienia kierowane będą do wszystkich osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym zwłaszcza do osób znajdujących się w trudnej sytuacji

na rynku pracy: kobiet, osób młodych (w szczególności osób z grupy NEET – not in employment, education or training – osób samotnie wychowujących dzieci, osób opuszczających pieczę zastępczą, osób pochodzenia migranckiego), osób starszych, osób długotrwale bezrobotnych, osób o niskich kwalifikacjach i kompetencjach oraz osób z niepełnosprawnościami.

W zakresie projektów OHP działania kierowane będą także do osób biernych zawodowo. Podmioty spoza publicznych służb zatrudnienia będą mogły realizować projekty skierowane do osób niezarejestrowanych jako bezrobotne.

Finansowane będą również działania na rzecz promowania samozatrudnienia. Odbywać się to będzie poprzez bezzwrotne dotacje w zakresie tworzenia przedsiębiorstw i rozpoczynania działalności gospodarczej (dystrybucja dotacji prowadzona wyłącznie przez Powiatowe Urzędy Pracy).

Przewiduje się interwencję mającą na celu przeciwdziałanie segmentacji rynku pracy poprzez zapewnienie większego dostępu do stabilnego zatrudnienia oraz możliwości podnoszenia kompetencji i kwalifikacji (w tym kwalifikacji rynkowych włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji) dla osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, umowach cywilno-prawnych, ubogich pracujących i osób odchodzących z rolnictwa.

W ramach realizowanych form wsparcia premiowane będą działania ukierunkowane na wzmocnienie umiejętności

niezbędnych do transformacji ekologicznej regionu (np. szkolenia, kursy przekwalifikujące, uruchamianie nowych działalności gospodarczych w zielonym sektorze gospodarki), pod warunkiem, że będą one dopasowane do zdiagnozowanych predyspozycji uczestnika.

Możliwa będzie realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) EURES zdiagnozowanych na podstawie analiz społeczno-gospodarczych regionu. Realizacja tego typu operacji ma charakter warunkowy, uzależniony od zdiagnozowania branż, zawodów lub kompetencji, w których sytuacja na rynku pracy wymaga realizacji USMT. Projekt w tym zakresie będzie realizowany przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy.

Wsparcie skierowane do osób w wieku od 18 do 30 lat realizowane będzie zgodnie z zaleceniami Rady „Pomost do zatrudnienia – wzmocnienie gwarancji dla młodzieży”. Działania wpisujące się w zalecenia przewidziano w ramach celów: a) i h). Łączna koncentracja tematyczna wyniesie ok. 10% alokacji CP 4 EFS+.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

**Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii)
rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:**

Osoby kwalifikujące się do wsparcia Powiatowych Urzędów Pracy zgodnie z przepisami prawa, osoby bez zatrudnienia, dla których przewidziano wsparcie/aktywizację, osoby kwalifikujące się do wsparcia Ochotniczych Hufców Pracy, osoby na umowach krótkoterminowych, umowach cywilno-prawnych, ubodzy pracujący i osoby odchodzące z rolnictwa, osoby kwalifikujące się do wsparcia w ramach Sieci EURES zgodnie z przepisami prawa, pracodawcy.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z uwzględnieniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ) oraz art. 9 Rozporządzenia Ogólnego, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Realizacja projektów oraz wdrażanie wsparcia w ramach celu szczegółowego prowadzone będą z uwzględnieniem powyższych zasad horyzontalnych mających na celu eliminację wszelkich nierówności i dyskryminacji. Spełnienie zasad horyzontalnych będzie weryfikowane poprzez zastosowanie specjalnych kryteriów. Kryteria te dla zasady równości kobiet i mężczyzn będą

weryfikowane w oparciu o narzędzie pn. Standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, kryterium będzie weryfikować, czy projekt nie tylko nie dyskryminuje, ale i czy podejmuje działania dla wyrównywania szans grup dyskryminowanych. Zasady równości szans realizowane będą poprzez eliminację wszelkich barier fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych utrudniających lub zniechęcających do brania pełnego udziału w życiu społeczeństwa. Uwzględnianie zasad horyzontalnych będzie funkcjonowało na poziomie każdej operacji i procesu, w tym również na etapie sprawozdawania i monitorowania, kontroli czy ewaluacji.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Wsparcie polityki spójności będzie udzielane wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają przepisów antydyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady nr 2021/1060. W przypadku, gdy beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiegokolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, wsparcie w ramach polityki spójności nie może być udzielone.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Ze względu na specyfikę wskazanego obszaru wsparcia nie wyklucza się w ramach tego celu szczegółowego możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych. Współpraca transnarodowa będzie wdrażana w związku ze zidentyfikowanymi potrzebami w obszarze polityki dotyczącej zatrudnienia. W ramach tego celu szczegółowego możliwe będą do sfinansowania działania wynikające z Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, tj. m.in: realizowanie zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami, w szczególności działań wynikających z udziału w sieci EURES czy umów

międzynarodowych i innych porozumień zawartych z partnerami zagranicznymi.

Możliwe będzie rozszerzenie projektów standardowych o komponent współpracy ponadnarodowej, w ramach której Instytucja Zarządzająca programem, a także beneficjenci programu regionalnego w zakresie projektów z obszaru EFS+, mogą ubiegać się o wsparcie z Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS 2021–2027) w celu podniesienia jakości realizowanych działań poprzez wykorzystanie współpracy z partnerem ponadnarodowym.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie w formie dotacyjnej. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Wsparcie ukierunkowane jest na przedsięwzięcia, które nie generują przychodu lub bezpośrednich oszczędności.

2.1.7.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
7	ESO4.1	EFS+	Przejście	EECO02	Bezrobotni, w tym długotrwale bezrobotni	osoby	2 599,00	17 325,00
7	ESO4.1	EFS+	Przejście	EECO07	Osoby młode w wieku 18–29 lat	osoby	540,00	6 024,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
7	ESO4.1	EFS+	Przejście	EECR04	Uczestnicy pracujący po zakończeniu udziału w programie	osoby	0,00	2022	14 560,00	SL	

2.1.7.1.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.1	EFS+	Przejście	134. Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia	48 285 108,00
7	ESO4.1	EFS+	Przejście	136. Wsparcie specjalne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych	26 500 000,00
7	ESO4.1	EFS+	Przejście	137. Wsparcie na rzecz samozatrudnienia i zakładania działalności gospodarczej	33 375 258,00
7	ESO4.1	EFS+	Przejście	142. Działania na rzecz promowania aktywności zawodowej kobiet oraz zmniejszenia segregacji ze względu na płeć na rynku pracy	3 000 000,00
7	ESO4.1	Ogółem			111 160 366,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.1	EFS+	Przejście	01. Dotacja	111 160 366,00
7	ESO4.1	Ogółem			111 160 366,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.1	EFS+	Przejście	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	111 160 366,00
7	ESO4.1	Ogółem			111 160 366,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.1	EFS+	Przejście	09. Nie dotyczy	111 160 366,00
7	ESO4.1	Ogółem			111 160 366,00

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.1	EFS+	Przejście	02. Uwzględnianie aspektu płci	111 160 366,00
7	ESO4.1	Ogółem			111 160 366,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.7.2. Cel szczegółowy:

ESO4.2. Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy (EFS+)

2.1.7.2.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Rosnące wymagania wobec pracowników firm unowocześniających lub modyfikujących usługi czy proces produkcyjny postawią w jeszcze trudniejszej sytuacji osoby bezrobotne lub nieaktywne zawodowo, a zwłaszcza zagrożone wykluczeniem społecznym, m.in. osoby z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotne, w kryzysie bezdomności, doświadczające chorób psychicznych. Instytucje rynku pracy będą musiały sprostać zadaniom związanym z przygotowaniem do zatrudnienia rosnącej liczby osób, które straciły pracę

np. z powodu pandemii lub pozostają poza rynkiem pracy od dłuższego czasu.

Wsparcie uzyskają przedsięwzięcia odpowiadające na problemy instytucji rynku pracy. Będą to projekty służące wzmocnieniu i rozwojowi instytucji rynku pracy obejmujące:

- rozwój kwalifikacji i kompetencji pracowników PSZ i innych instytucji rynku pracy wynikających z potrzeb regionalnego/ lokalnego rynku pracy;
- wsparcie PSZ w świadczeniu usług w ramach sieci EURES.

Finansowane wsparcie dotyczyć będzie działań, których celem będzie doskonalenie potencjału instytucji rynku pracy na wszystkich poziomach, szczególnie wobec konieczności dostosowania usług do zmieniającego się rynku pracy.

Przewiduje się realizację projektów dotyczących doskonalenia mechanizmów diagnozowania, prognozowania i analizowania rynku pracy w formie tzw. obserwatorium rynku pracy. Celem tego wsparcia będzie dostarczenie rzetelnych informacji w różnych obszarach rynku pracy i edukacji, które przyczynią się do zwiększenia zatrudnienia oraz ograniczenia i zapobiegania bezrobociu na Dolnym Śląsku, a także pozwolą na wypracowanie nowych rozwiązań dla pracodawców oraz dolnośląskiego rynku pracy. Wyniki badań będą wykorzystywane w trakcie realizacji programu.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Pracownicy instytucji rynku pracy, bezrobotni lub poszukujący pracy, pracodawcy, Wojewódzki Urząd Pracy (w zakresie obserwatorium rynku pracy).

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii

Europejskiej oraz w art. 10 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z uwzględnieniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ) oraz art. 9 Rozporządzenia Ogólnego, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Realizacja projektów oraz wdrażanie wsparcia w ramach celu szczegółowego prowadzone będą z uwzględnieniem powyższych zasad horyzontalnych mających na celu eliminację wszelkich nierówności i dyskryminacji. Spełnienie zasad horyzontalnych będzie weryfikowane poprzez zastosowanie specjalnych kryteriów. Kryteria te dla zasady równości kobiet i mężczyzn będą weryfikowane w oparciu o narzędzie pn. Standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, kryterium będzie weryfikować, czy projekt nie tylko nie dyskryminuje, ale i czy podejmuje działania dla wyrównywania szans grup dyskryminowanych. Zasady równości szans realizowane będą poprzez eliminację wszelkich barier fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych, utrudniających lub zniechęcających do brania pełnego udziału w życiu społeczeństwa. Uwzględnianie zasad horyzontalnych będzie funkcjonowało na poziomie każdej operacji i procesu, w tym również na etapie sprawozdawania i monitorowania, kontroli czy ewaluacji.

Wsparcie polityki spójności będzie udzielane wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają przepisów antidyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3

Rozporządzenia PE i Rady nr 2021/1060. W przypadku, gdy beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiegokolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, wsparcie w ramach polityki spójności nie może być udzielone.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Ze względu na specyfikę wskazanego obszaru wsparcia nie wyklucza się w ramach tego celu szczegółowego możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych. Z uwagi na charakter wsparcia w ramach tego celu szczegółowego współpraca transnarodowa przybierze formę w szczególności wymiany wiedzy i doświadczeń.

Możliwe będzie rozszerzenie projektów standardowych o komponent współpracy ponadnarodowej, w ramach której Instytucja Zarządzająca programem, a także beneficjenci programu regionalnego w zakresie projektów z obszaru EFS+, mogą ubiegać się o wsparcie z Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS 2021–2027) w celu podniesienia jakości realizowanych działań poprzez wykorzystanie współpracy z partnerem ponadnarodowym.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie dotacyjne. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Wsparcie co do zasady ukierunkowane jest na przedsięwzięcia, które nie generują przychodu lub bezpośrednich oszczędności.

2.1.7.2.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
7	ESO4.2	EFS+	Przejście	PLBCO01	Liczba pracowników instytucji rynku pracy objętych wsparciem w programie	osoby	17,00	170,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
7	ESO4.2	EFS+	Przejście	ECCR03	Uczestnicy uzyskujący kwalifikacje po zakończeniu udziału w programie	osoby	0,00	2022	119,00	SL	

2.1.7.2.3. Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.2	EFS+	Przejście	139. Działania na rzecz modernizacji i wzmocnienia instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i dopasowanej do potrzeb pomocy	1 330 000,00
7	ESO4.2	Ogółem			1 330 000,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.2	EFS+	Przejście	01. Dotacja	1 330 000,00
7	ESO4.2	Ogółem			1 330 000,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.2	EFS+	Przejście	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	1 330 000,00
7	ESO4.2	Ogółem			1 330 000,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.2	EFS+	Przejście	09. Nie dotyczy	1 330 000,00
7	ESO4.2	Ogółem			1 330 000,00

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.2	EFS+	Przejście	02. Uwzględnianie aspektu płci	1 330 000,00
7	ESO4.2	Ogółem			1 330 000,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.7.3. Cel szczegółowy:

ESO4.3. Wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (EFS+)

2.1.7.3.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Na rynku pracy nadal występują różnice w poziomie zatrudnienia i wynagrodzenia kobiet i mężczyzn.

Pomimo wzrastającego od lat udziału kobiet na rynku pracy, to nadal prawidłowością jest, że wśród pracujących więcej jest mężczyzn. Uwzględniając dane GUS za 2020 r. (Rocznik Statystyczny Pracy 2021), wskaźnik aktywności zawodowej jest wyraźnie wyższy dla mężczyzn niż kobiet i wyniósł dla województwa dolnośląskiego odpowiednio 65,9% mężczyzn i 49,5% kobiet. Wśród kobiet biernych zawodowo (61,4% z ogółu

biernych zawodowo) aż 12,2 % to osoby, które zrezygnowały z pracy na skutek obowiązków rodzinnych, natomiast wśród mężczyzn wskaźnik ten wynosi zaledwie 1,4% (dane GUS – Aktywność ekonomiczna ludności Polski – I kwartał 2022 r.). Pomimo wielu działań podejmowanych na rzecz równouprawnienia płci, kobiety na rynku pracy znajdują się w gorszej sytuacji niż mężczyźni. Otrzymują niższe wynagrodzenie i mają mniejsze możliwości awansu. Różnica w średnich wynagrodzeniach przyznawanych kobietom i mężczyznom w Polsce wynosi 19,9% (Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2018 roku, dokument opublikowany przez Główny Urząd Statystyczny 26 lutego 2020 r.).

Dostrzegamy również występowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć, orientację seksualną lub inne cechy.

Z tego względu zaplanowano wsparcie w celu wyrównywania szans na równe traktowanie wszystkich osób w życiu społecznym i funkcjonowaniu na rynku.

W ramach celu szczegółowego przewiduje się:

- wdrażanie rozwiązań systemowych mających na celu zapobieganie dyskryminacji i przemocy ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawności, wiek lub orientację seksualną;
- realizację działań z zakresu zapobiegania dyskryminacji, w tym zwłaszcza ze względu na płeć i orientację seksualną, rasę, pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek w placówkach edukacyjnych skierowanych do uczniów, nauczycieli, kadry pedagogicznej oraz rodziców;
- wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dla osób dyskryminowanych ze względu na płeć, orientację seksualną, rasę, pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek oraz ich rodziców/opiekunów prawnych;
- wsparcie dzieci i młodzieży w wieku szkolnym w zakresie zapewnienia dobrostanu psychofizycznego poprzez rozwój umiejętności osobistych, społecznych, obywatelskich oraz kreowania postaw tolerancyjnych (w tym wdrażanie modeli opracowanych w ramach PO WER dot. przeciwdziałania agresji w szkole);
- wsparcie pracodawców w zakresie wdrażania rozwiązań systemowych wspierających równe traktowanie i niedyskryminację pracowników;

- zwiększenie kompetencji pracowników służby zdrowia w zakresie usuwania barier wynikających z dyskryminacji i stereotypów;
- wsparcie organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych w zakresie realizacji aktywnych działań zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, orientację seksualną, rasę, pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek, przeciwdziałania mobbingowi i stereotypom;
- inicjatywy lokalne na obszarach wiejskich i wiejsko-miejskich, mające na celu uświadamianie społeczności lokalnych o istniejącym problemie dyskryminacji i realizację działań zapobiegawczych.

W ramach wsparcia organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych możliwe będzie:

- wsparcie dialogu międzysektorowego i budowa potencjału partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego;
- wzmacnianie działań rzeczniczych;
- wzmacnianie działań strażniczych;
- edukacja liderów lokalnych i przedstawicieli NGO poprzez szkolenia, mentoring, coaching, studia podyplomowe, przeciwdziałanie wypaleniu społecznikowskiemu;

- wsparcie funkcjonowania think thanków;
- sieciowanie i budowanie partnerstw, w tym partnerstw międzysektorowych i branżowych;
- udzielanie partnerom społecznym i NGO usług doradczych, prawnych, księgowych;
- wzmacnianie przedstawicieli partnerów społecznych i NGO w strukturach dialogu społecznego;
- wzmacnianie wojewódzkich struktur federacyjnych NGO;
- wzmacnianie przedsiębiorstw organizacji społeczeństwa obywatelskiego w strukturach dialogu społecznego
- profesjonalizacja partnerów społecznych oraz NGO i działań przez nich prowadzonych;
- zwiększanie dostępności partnerów społecznych i ich działań,
- wzmacnianie potencjału kadrowego NGO świadczących usługi społeczne;
- zwiększanie dostępności organizacji pozarządowych i ich działań.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Mieszkańcy województwa dolnośląskiego, pracodawcy i ich pracownicy, osoby dyskryminowane, partnerzy społeczni, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, rodzice i opiekunowie osób dyskryminowanych, dzieci i młodzież w wieku szkolnym, nauczyciele, pracownicy służby zdrowia.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z uwzględnieniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ) oraz art. 9 Rozporządzenia Ogólnego, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Realizacja projektów oraz wdrażanie wsparcia w ramach celu szczegółowego prowadzone będą z uwzględnieniem powyższych zasad horyzontalnych mających na celu eliminację wszelkich nierówności i dyskryminacji. Spełnienie zasad horyzontalnych będzie weryfikowane poprzez zastosowanie specjalnych

kryteriów. Kryteria te dla zasady równości kobiet i mężczyzn będą weryfikowane w oparciu o narzędzie pn. Standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, kryterium będzie weryfikować, czy projekt nie tylko nie dyskryminuje, ale i czy podejmuje działania dla wyrównywania szans grup dyskryminowanych. Zasady równości szans realizowane będą poprzez eliminację wszelkich barier fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych, utrudniających lub zniechęcających do brania pełnego udziału w życiu społeczeństwa. Uwzględnianie zasad horyzontalnych będzie funkcjonowało na poziomie każdej operacji i procesu, w tym również na etapie sprawozdawania i monitorowania, kontroli czy ewaluacji.

Wsparcie polityki spójności będzie udzielane wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają przepisów antidyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady nr 2021/1060. W przypadku, gdy beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiegokolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, wsparcie w ramach polityki spójności nie może być udzielone.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

W ramach celu szczegółowego będą realizowane działania komplementarne do interwencji wdrażanych w ramach programu krajowego Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, w ramach którego zaprogramowano m.in. działania wspierające funkcjonowanie sieci współpracy ponadnarodowej w obszarach wsparcia EFS+ na poziomie krajowym.

Działania te umożliwią wymianę doświadczeń i wzajemne uczenie się z partnerami zagranicznymi w celu wypracowania i wdrożenia nowych rozwiązań oraz zapewnią rozszerzenie projektów standardowych o komponent współpracy ponadnarodowej, w ramach której Instytucje Zarządzające programami regionalnymi, a także beneficjenci programów regionalnych w zakresie projektów z obszaru EFS+, mogą ubiegać się o wsparcie z FERS 2021–2027 w celu podniesienia

jakości realizowanych działań poprzez wykorzystanie współpracy z partnerem ponadnarodowym.

Całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie w formie dotacyjnej. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Wsparcie ukierunkowane jest na przedsięwzięcia, które nie generują przychodu lub bezpośrednich oszczędności.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

2.1.7.3.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
7	ESO4.3	EFS+	Przejście	PLCCO01	Liczba osób objętych wsparciem w zakresie równości kobiet i mężczyzn	osoby	42,00	1 386,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
7	ESO4.3	EFS+	Przejście	PLCCR01	Liczba osób, które podniosły poziom wiedzy w zakresie równości kobiet i mężczyzn dzięki wsparciu programu	osoby	0,00	2022	970,00	SL	

2.1.7.3.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.3	EFS+	Przejście	152. Działania na rzecz promowania równości szans i aktywnego udziału w życiu społecznym	5 000 000,00
7	ESO4.3	Ogółem			5 000 000,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.3	EFS+	Przejście	01. Dotacja	5 000 000,00
7	ESO4.3	Ogółem			5 000 000,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.3	EFS+	Przejście	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	5 000 000,00
7	ESO4.3	Ogółem			5 000 000,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.3	EFS+	Przejście	07. Budowanie zdolności partnerów społecznych	250 000,00
7	ESO4.3	EFS+	Przejście	08. Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego	250 000,00
7	ESO4.3	EFS+	Przejście	09. Nie dotyczy	4 500 000,00
7	ESO4.3	Ogółem			5 000 000,00

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.3	EFS+	Przejście	01. Ukierunkowanie na aspekt płci	5 000 000,00
7	ESO4.3	Ogółem			5 000 000,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznaczają się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.7.4. Cel szczegółowy:

ESO4.4. Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia (EFS+)

2.1.7.4.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

W związku z licznymi zmianami zachodzącymi w gospodarce, konieczne jest wspieranie rozwoju pracowników i możliwość dostosowania ich kompetencji do zmian. Jednocześnie z uwagi na nieuchronny proces starzenia się społeczeństwa, ważna jest interwencja w zakresie wydłużenia aktywności zawodowej pracowników oraz utrzymania jak najdłużej wysokiej jakości ich życia oraz satysfakcji z podejmowanych ról i zadań zawodowych. Na znaczeniu zyskują działania zmierzające do opracowania systemu zachęt związanych z utrzymaniem w zatrudnieniu osób osiagających wiek emerytalny, a zdolnych do dalszej aktywności zawodowej. W województwie dolnośląskim prognozuje się, że na przestrzeni lat 2013–2050 nastąpi wzrost liczby osób w wieku

poprodukcyjnym o blisko 38%, natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejszy się o blisko 26%. Kluczowe wobec powyższego jest, aby zarówno pracodawcy, jak i pracownicy mogli dostosować się do teraźniejszych oraz przyszłych warunków i zmian.

Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz pracodawców i ich pracowników. Obejmie rozwój kompetencji pracowników zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami pracodawców oraz kompleksowe usługi rozwojowe odpowiadające na ich potrzeby. Wsparcie udzielane będzie z wykorzystaniem popytowego mechanizmu finansowania usług rozwojowych – system popytowy w oparciu o BUR. Podejście to gwarantuje pracodawcy możliwość dokonania samodzielnego wyboru usług odpowiadających w największym stopniu na jego aktualne potrzeby. Preferowane będą usługi rozwojowe przyczyniające się do „zielonej” transformacji.

Interwencja EFS+ w zakresie usług rozwojowych zostanie skoncentrowana na potrzebach lokalnego rynku pracy. Wsparcie skierowane będzie również do pracodawców na rozwój

elastycznych form zatrudnienia, w tym wprowadzanie pracy zdalnej. Ponadto wspierane będą działania służące wydłużeniu zdolności do pracy osób starszych, uwzględniające zarządzanie wiekiem w przedsiębiorstwach, rozwijanie kompetencji osób starszych, promowanie zdrowego i aktywnego starzenia się.

Wsparcie finansowe ukierunkowane będzie również na działania w zakresie realizacji procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie poprzez wsparcie typu outplacement – dla pracowników zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracownika, oraz osób odchodzących z rolnictwa.

Finansowane będą także programy profilaktyczne chorób związanych z miejscem pracy, działania dotyczące rehabilitacji umożliwiającej powrót na rynek pracy osób zarejestrowanych jako bezrobotne lub zapobiegające ograniczeniu aktywności zawodowej pracowników z powodu choroby. Przewiduje się również możliwość realizacji projektów dot. eliminacji zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy.

Szczegółowy zakres wsparcia w zakresie zdrowia będzie określony przed rozpoczęciem naborów na podstawie sporządzonych analiz lub dokumentów strategicznych na poziomie wojewódzkim i krajowym.

Jednocześnie finansowane będą działania dotyczące wsparcia dialogu społecznego i budowania zdolności partnerów

społecznych. Działania te będą się przyczyniały do dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian i wydłużania ich aktywności zawodowej.

Możliwe będzie:

- wsparcie dialogu międzysektorowego i budowa potencjału partnerów społecznych;
- wzmacnianie działań rzeczniczych;
- wzmacnianie działań strażniczych;
- edukacja liderów lokalnych poprzez szkolenia, mentoring, coaching, studia podyplomowe, przeciwdziałanie wypaleniu społecznikowskiemu;
- wsparcie funkcjonowania think tanków;
- sieciowanie i budowanie partnerstw, w tym partnerstw międzysektorowych i branżowych;
- udzielanie partnerom społecznym usług doradczych, prawnych, księgowych;
- wzmacnianie przedstawicieli partnerów społecznych w strukturach dialogu społecznego;
- profesjonalizacja partnerów społecznych i działań przez nich prowadzonych;
- zwiększanie dostępności partnerów społecznych i ich działań.

Na wsparcie potencjału partnerów społecznych (CS d) planuje się przeznaczyć 0,75% alokacji CP 4 EFS+. Pomimo zawarcia działań w zakresie budowy zdolności partnerów społecznych w celu d, zakres merytoryczny tych działań będzie szerszy i będzie mógł dotyczyć budowy zdolności w obszarach wszystkich celów EFS+.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Pracodawcy i ich pracownicy, osoby kwalifikujące się do wsparcia typu outplacement, osoby bezrobotne oraz pracujące w zakresie programów profilaktycznych i rehabilitacji, partnerzy społeczni.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z uwzględnieniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ) oraz art. 9 Rozporządzenia Ogólnego, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne

wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Realizacja projektów oraz wdrażanie wsparcia w ramach celu szczegółowego prowadzone będą z uwzględnieniem powyższych zasad horyzontalnych mających na celu eliminację wszelkich nierówności i dyskryminacji. Spełnienie zasad horyzontalnych będzie weryfikowane poprzez zastosowanie specjalnych kryteriów. Kryteria te dla zasady równości kobiet i mężczyzn będą weryfikowane w oparciu o narzędzie pn. Standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, kryterium będzie weryfikować, czy projekt nie tylko nie dyskryminuje, ale i czy podejmuje działania dla wyrównywania szans grup dyskryminowanych. Zasady równości szans realizowane będą poprzez eliminację wszelkich barier fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych, utrudniających lub zniechęcających do brania pełnego udziału w życiu społeczeństwa. Uwzględnianie zasad horyzontalnych będzie funkcjonowało na poziomie każdej operacji i procesu, w tym również na etapie sprawozdawania i monitorowania, kontroli czy ewaluacji.

Wsparcie polityki spójności będzie udzielane wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają przepisów antydyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady nr 2021/1060. W przypadku, gdy beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiegokolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia

nr 2021/1060, wsparcie w ramach polityki spójności nie może być udzielone.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Ze względu na specyfikę wskazanego obszaru wsparcia nie wyklucza się w ramach tego celu szczegółowego możliwości realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych. Planuje się umożliwienie realizacji projektów z partnerami z regionów przygranicznych w obszarze współpracy przedsiębiorstw w zakresie wprowadzania efektywnych rozwiązań dotyczących wspierania pracowników i przedsiębiorstw, w tym w zakresie adaptacyjności do zmian na rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na pograniczu oraz w zakresie aktywnego i zdrowego starzenia pracowników i pracodawców. Na poziomie wdrożeniowym określone zostaną specjalne preferencje dla projektów uwzględniających aspekt

transgraniczny [wykorzystane mogą być m.in. kryteria premiujące projekty uwzględniające komponent transgraniczny, typy interwencji z obligatoryjnym komponentem transgranicznym (w zależności od potrzeb), specjalne konkursy dla projektów zawierających komponent transgraniczny].

Możliwe będzie rozszerzenie projektów standardowych o komponent współpracy ponadnarodowej, w ramach której Instytucja Zarządzająca programem, a także beneficjenci programu regionalnego w zakresie projektów z obszaru EFS+, mogą ubiegać się o wsparcie z Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS 2021–2027) w celu podniesienia jakości realizowanych działań poprzez wykorzystanie współpracy z partnerem ponadnarodowym.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie w formie dotacyjnej. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Wsparcie ukierunkowane jest na przedsięwzięcia, które nie generują przychodu lub bezpośrednich oszczędności.

2.1.7.4.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
7	ESO4.4	EFS+	Przejście	PLDCO08	Liczba osób objętych wsparciem w obszarze zdrowia	osoby	544,00	16 322,00
7	ESO4.4	EFS+	Przejście	PLDCO01	Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługami rozwojowymi	przedsiębiorstwa	175,00	2 838,00
7	ESO4.4	EFS+	Przejście	PLDCO06	Liczba osób objętych wsparciem z zakresu outplacementu	osoby	65,00	665,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
7	ESO4.4	EFS+	Przejście	PLDCR01	Liczba pracowników, którzy uzyskali kwalifikacje w wyniku uczestnictwa w usłudze rozwojowej	osoby	0,00	2022	2 231,00	SL	
7	ESO4.4	EFS+	Przejście	PLDCR02	Liczba osób, które w wyniku realizacji wsparcia z zakresu outplacementu/ adaptacji środowiska pracy/elastycznych form zatrudnienia podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	osoby	0,00	2022	445,00	SL	

2.1.7.4.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.4	EFS+	Przejście	146. Wsparcie na rzecz przystosowywania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	34 628 971,00
7	ESO4.4	EFS+	Przejście	147. Działania zachęcające do aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu	3 250 000,00
7	ESO4.4	Ogółem			37 878 971,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.4	EFS+	Przejście	01. Dotacja	37 878 971,00
7	ESO4.4	Ogółem			37 878 971,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.4	EFS+	Przejście	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	37 878 971,00
7	ESO4.4	Ogółem			37 878 971,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.4	EFS+	Przejście	01. Przyczynianie się do umiejętności ekologicznych i zielonych miejsc pracy oraz zielonej gospodarki	1 893 948,00
7	ESO4.4	EFS+	Przejście	07. Budowanie zdolności partnerów społecznych	3 459 729,00
7	ESO4.4	EFS+	Przejście	09. Nie dotyczy	32 525 294,00
7	ESO4.4	Ogółem			37 878 971,00

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.4	EFS+	Przejście	02. Uwzględnianie aspektu płci	37 878 971,00
7	ESO4.4	Ogółem			37 878 971,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznaczają się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.7.5. Cel szczegółowy:

ESO4.8. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji (EFS+)

2.1.7.5.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Analiza zjawiska ubóstwa w kontekście zróżnicowań terytorialnych wykazuje, że w 2019 roku Dolny Śląsk znalazł się w grupie 4 województw, których mieszkańcy są najmniej dotknięci problemem ubóstwa skrajnego i ustawowego. Równocześnie dolnośląskie odznacza się znacząco niższym wskaźnikiem ubóstwa relatywnego (8,4%). Niepokojący pozostaje jednak niestabilny poziom ubóstwa skrajnego. Wskaźnik zasięgu ubóstwa relatywnego w największym stopniu dotyczy mieszkańców wsi, bo aż w 20%. Ponadto, monitorowany przez GUS wskaźnik zasięgu sfery niedostatku wykazuje zarówno w Polsce, jak i na Dolnym Śląsku wysoki poziom

(odpowiednio w 2019 r. 39,4% i 31,1%). Niestety, pomimo spadku jego wartości w stosunku do lat 2016–2018, jego poziom nadal jest wysoki, co należy ocenić negatywnie. Analizując grupy doświadczające ubóstwa, można wskazać na główne przyczyny istnienia tego zjawiska. Przede wszystkim należy do nich bezrobocie, niezarobkowe źródła utrzymania oraz niski poziom wynagrodzenia za wykonywaną pracę. Istotny wpływ na występowanie ubóstwa ma niski poziom wykształcenia. Brak środków finansowych w sposób szczególny dotyka rodziny wielodzietne. Z uwagi na problemy zdrowotne, a więc i zwiększone wydatkowanie na opiekę specjalistyczną, ubóstwa doświadczają m.in. osoby z niepełnosprawnością i ich rodziny. Ponadto, w związku z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19, obserwowany jest wzrost bezrobocia, co może mieć wpływ na przyrost wskaźników ubóstwa i wykluczenia. Biorąc pod uwagę złożoną strukturę tych problemów, aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych lub już wykluczonych społecznie stanowi wyzwanie, którego realizacja wymaga kompleksowego wsparcia.

W zakresie aktywnej integracji działania – przy wykorzystaniu metod pracy indywidualnej oraz środowiskowej – obejmować będą poszczególne osoby, rodziny, społeczności lokalne zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia, a także osoby bierne zawodowo. W ramach wsparcia wykorzystane zostaną główne instrumenty aktywizacji społecznej, edukacyjnej, zdrowotnej i zawodowej, a także instrumenty towarzyszące, związane m.in. z poprawą warunków mieszkaniowych, uczestnictwem w kulturze, sporcie, rekreacji itd. Uczestnikom oferowane będą także usługi specjalistycznego poradnictwa m.in. prawnego, rodzinnego, psychologicznego oraz usługi związane z profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów w tych obszarach. Możliwe będzie włączenie w zakres wsparcia także usług społecznych (charakterystyczne dla innych celów EFS+), pod warunkiem, że będzie ono miało charakter uzupełniający/towarzyszący do działań głównych oraz będzie służyć realizacji wsparcia. Instrumenty aktywizacji społecznej, edukacyjnej, zdrowotnej i zawodowej mogą być realizowane przez wszystkie podmioty realizujące wsparcie.

W ramach działania udzielane będzie wsparcie także na rzecz społeczności romskiej oraz innych mniejszości narodowych i etnicznych. Wsparcie będzie obejmowało wyżej opisane instrumenty oraz działania związane z:

- włączaniem przedstawicieli mniejszości do systemu edukacji powszechnej;
- integracją mniejszości ze społecznościami lokalnymi;

- tworzeniem punktów pomocowych, w tym świetlic, centrów aktywności, punktów informacyjnych itp.;
- równouprawnieniem kobiet i przeciwdziałaniu stereotypom funkcjonującym w mniejszościach uniemożliwiających funkcjonowanie na rynku pracy i w systemie edukacji;
- tworzeniem i funkcjonowaniem organizacji społeczeństwa obywatelskiego reprezentujących interesy mniejszości, w tym rozwój ich struktur zgodnie z zakresem opisanym w celu k.

W ramach celu h przewiduje się przeznaczenie na działania na rzecz społeczności romskiej oraz innych mniejszości co najmniej 3 000 000 EUR. W przypadku braku zainteresowania potencjalnych beneficjentów alokacja może ulec zmniejszeniu i wykorzystana na inne działania.

W ramach działania udzielane będzie wsparcie na rzecz tworzenia i funkcjonowanie podmiotów reintegracyjnych, tj. podmiotów zatrudnienia socjalnego (centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej) oraz warsztatów terapii zajęciowej i zakładów aktywności zawodowej. Wsparcie w ramach WTZ i ZAZ może być zapewnione przez ograniczony czas dla konkretnego uczestnika (1–2 lata). Warunkiem wsparcia w ramach WTZ jest zaoferowanie uczestnikom realnej ścieżki dojścia do ZAZ (lub innej formy zatrudnienia). Wsparcie w ramach ZAZ jest możliwe pod warunkiem, że 5–10% uczestników ZAZ wejdzie na otwarty rynek pracy/zarejestruje się w Urzędzie Pracy.

W ramach celu szczegółowego możliwe będą również inicjatywy lokalne, tj. projekty przyczyniające się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszarów wiejskich i wiejsko-miejskich, w tym w szczególności grup narażonych na marginalizację (biernych zawodowo, kobiet, osób z niepełnosprawnością). Projekty te mogą dotyczyć np. aktywizacji społeczno-zawodowej, integracji osób z niepełnosprawnościami oraz innych lokalnych inicjatyw związanych z zapobieganiem wykluczeniu społecznemu.

W ramach celu szczegółowego wsparcie sektora ekonomii społecznej będzie realizowane zgodnie z założeniami przyjętymi w Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej, w szczególności poprzez:

- usługi wsparcia rozwoju ekonomii społecznej – usługi animacji oraz wsparcia i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej i istniejących przedsiębiorstw społecznych (w tym wsparcie realizacji indywidualnego procesu reintegracji w przedsiębiorstwach społecznych);
- bezzwrotne wsparcie finansowe na utworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych i ich utrzymanie przez 12 miesięcy.

Na działania realizowane w ramach Europejskiej Gwarancji dla Dzieci składają się niektóre operacje przewidziane w CS f, h, i, k oraz l. Łączna koncentracja tematyczna w tym zakresie wyniesie ok. 3% alokacji CP 4 EFS+.

Wsparcie z zakresu aktywizacji zawodowej skierowane do osób w wieku od 18 do 30 lat będzie realizowane zgodnie z zaleceniami Rady „Pomost do zatrudnienia – wzmocnienie gwarancji dla młodzieży”. Działania wpisujące się w zalecenia przewidziano w ramach celów a) i h). Łączna koncentracja tematyczna wyniesie ok. 10% alokacji CP 4 EFS+.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Mieszkańcy województwa dolnośląskiego, w tym osoby lub rodziny, społeczności lokalne zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich otoczenie, osoby bierne zawodowo i ich otoczenie, osoby należące do społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie i inne mniejszości narodowe/etniczne, osoby z niepełnosprawnościami i ich otoczenie, przedsiębiorstwa społeczne oraz podmioty ekonomii społecznej, otoczenie sektora ekonomii społecznej, podmioty reintegracyjne, podmioty uprawnione do tworzenia podmiotów o charakterze reintegracyjnym, podmioty uprawnione do tworzenia przedsiębiorstw społecznych, ofiary przestępstw oraz przemocy, a także dzieci przebywające w pieczy zastępczej.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z uwzględnieniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ) oraz art. 9 Rozporządzenia Ogólnego, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Realizacja projektów oraz wdrażanie wsparcia w ramach celu szczegółowego prowadzone będą z uwzględnieniem powyższych zasad horyzontalnych mających na celu eliminację wszelkich nierówności i dyskryminacji. Spełnienie zasad horyzontalnych będzie weryfikowane poprzez zastosowanie specjalnych kryteriów. Kryteria te dla zasady równości kobiet i mężczyzn będą weryfikowane w oparciu o narzędzie pn. Standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, kryterium będzie weryfikować, czy projekt nie tylko nie dyskryminuje, ale i czy podejmuje działania dla wyrównywania szans grup dyskryminowanych. Zasady równości szans realizowane będą poprzez eliminację wszelkich barier fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych, utrudniających lub zniechęcających do brania pełnego udziału w życiu społeczeństwa.

Uwzględnianie zasad horyzontalnych będzie funkcjonowało na poziomie każdej operacji i procesu, w tym również na etapie sprawozdawania i monitorowania, kontroli czy ewaluacji.

Wsparcie polityki spójności będzie udzielane wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają przepisów antydyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady nr 2021/1060. W przypadku, gdy beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiegokolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, wsparcie w ramach polityki spójności nie może być udzielone.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Działania realizowane w ramach celu szczegółowego są komplementarne do programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021–2027 – wpisują się w wyzwanie dotyczące wzrostu poziomu dobrobytu założone w Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego. Poprzez realizację działań w zakresie wsparcia sektora ES oraz w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej osób będących w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy zakłada się np. wzrost współczynnika aktywności zawodowej i uczestnictwa w życiu społecznym osób znajdujących się w trudnej sytuacji, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, co wpłynie na zmniejszenie poziomu i skutków ubóstwa, a tym samym przyczyni się do wzrostu poziomu dobrobytu założonego w Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego.

W ramach celu szczegółowego będą realizowane działania komplementarne do interwencji wdrażanych w ramach programu krajowego Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, w ramach którego zaprogramowano np. działania wspierające funkcjonowanie sieci współpracy w obszarach wsparcia EFS+. Działania te umożliwią wymianę doświadczeń i wzajemne uczenie się z partnerami zagranicznymi w celu wypracowania i wdrożenia nowych rozwiązań oraz zapewnią rozszerzenie projektów standardowych o komponent współpracy ponadnarodowej, w ramach której Instytucje Zarządzające programami regionalnymi, a także beneficjenci programów regionalnych w zakresie projektów z obszaru EFS+, mogą ubiegać się o wsparcie z Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju

Społecznego 2021–2027 (FERS 2021–2027) w celu podniesienia jakości realizowanych działań poprzez wykorzystanie współpracy z partnerem ponadnarodowym.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie w formie dotacyjnej. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Wsparcie ukierunkowane jest na przedsięwzięcia, które nie generują przychodu lub bezpośrednich oszczędności.

2.1.7.5.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
7	ESO4.8	EFS+	Przejście	EECO02	Bezrobotni, w tym długotrwale bezrobotni	osoby	581,00	12 891,00
7	ESO4.8	EFS+	Przejście	EECO07	Osoby młode w wieku 18–29 lat	osoby	100,00	3 330,00
7	ESO4.8	EFS+	Przejście	EECO15	Mniejszości (w tym społeczności marginalizowane, takie jak Romowie)	osoby	93,00	931,00
7	ESO4.8	EFS+	Przejście	PLHCO01	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	podmioty	25,00	630,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
7	ESO4.8	EFS+	Przejście	PLHILCR01	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu	osoby	0,00	2022	9 024,00	SL	

7	ESO4.8	EFS+	Przejście	PLHCR01	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	szt.	0,00	2022	387,00	SL	

2.1.7.5.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.8	EFS+	Przejście	136. Wsparcie specjalne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych	20 000 000,00
7	ESO4.8	EFS+	Przejście	138. Wsparcie na rzecz gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych	12 271 921,00
7	ESO4.8	EFS+	Przejście	154. Środki na rzecz poprawy dostępu grup zmarginalizowanych, takich jak Romowie, do edukacji i zatrudnienia, a także na rzecz promowania ich włączenia społecznego	3 000 000,00
7	ESO4.8	EFS+	Przejście	163. Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	27 389 819,00
7	ESO4.8	Ogółem			62 661 740,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.8	EFS+	Przejście	01. Dotacja	62 661 740,00
7	ESO4.8	Ogółem			62 661 740,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.8	EFS+	Przejście	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	62 661 740,00
7	ESO4.8	Ogółem			62 661 740,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.8	EFS+	Przejście	09. Nie dotyczy	62 661 740,00
7	ESO4.8	Ogółem			62 661 740,00

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.8	EFS+	Przejście	02. Uwzględnianie aspektu płci	62 661 740,00
7	ESO4.8	Ogółem			62 661 740,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.7.6. Cel szczegółowy:

ESO4.9. Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów (EFS+)

2.1.7.6.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Województwo Dolnośląskie plasuje się w czołówce regionów w Polsce (4. miejsce) w największym stopniu zamieszkałych przez migrantów zagranicznych. Obserwuje się silną koncentrację cudzoziemców przy ośrodkach miejskich oraz ich obszarach funkcjonalnych, a także kontynuację ich napływu. Niesie to za sobą potrzebę wsparcia tych grup, w celu zapewnienia jak najbardziej efektywnego uczestnictwa w społeczeństwie i udziału w rozwoju gospodarczym regionu.

Wsparcie ukierunkowane będzie na działania wspierające integrację społeczną oraz zawodową obywateli państw trzecich (OPT). Wskazane działania będą realizowane w formie usług

pozwalających im na pełniejsze funkcjonowanie w polskim społeczeństwie, w tym:

- 1) Integrację zawodową obywateli państw trzecich i ich rodzin;
- 2) Integrację społeczną obywateli państw trzecich i ich rodzin;
- 3) Usługi społeczne dla obywateli państw trzecich – w szczególności mieszkania wspomagane;
- 4) Działania na rzecz społeczności przyjmującej (łącznie z grupą docelową, tj. obywatelami państw trzecich i ich rodzinami);
- 5) Budowanie potencjału instytucjonalnego i wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej struktur, np. pomocy społecznej, usług medycznych, wsparcia psychologicznego, rynku pracy oraz systemu edukacji, a także organizacji społeczeństwa obywatelskiego w celu świadczenia przez te podmioty usług wysokiej jakości na rzecz migrantów OPT (np. szkolenie kadr pracujących z migrantami OPT, doskonalenie nauczycieli w zakresie prowadzenia zajęć z cudzoziemcami, wdrażania nowych rozwiązań w pracy z uczniem obcojęzycznym, nauczania języka polskiego jako

języka obcego, kształcenia i pracy asystenta kulturowego oraz zapewnienie dostępu do tłumaczy);

- 6) Finansowanie tworzenia i funkcjonowania nowych punktów pomocowych i centrów integracji cudzoziemców świadczących wsparcie na rzecz obywateli państw trzecich, w zależności od zdiagnozowanych potrzeb lokalnych;
- 7) Wsparcie w zakresie nostryfikacji dyplomów i potwierdzania kwalifikacji i umiejętności.

Wsparcie opisane powyżej będzie realizowane z zachowaniem demarkacji i unikania podwójnego dofinansowania z działaniami finansowanymi ze środków krajowych oraz programu FERS.

Na działania realizowane w ramach Europejskiej Gwarancji dla Dzieci składają się niektóre operacje przewidziane w CS f, h, i, k oraz l. Łączna koncentracja tematyczna w tym zakresie wyniesie ok. 3% alokacji CP 4 EFS+.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Obywatele państw trzecich, ich rodziny i otoczenie, społeczność przyjmująca, podmioty tworzące nowe punkty pomocowe świadczące wsparcie na rzecz obywateli państw trzecich,

pracodawcy, pracownicy struktur np. pomocy społecznej, rynku pracy, systemu edukacji oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego, jednostki samorządu terytorialnego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z uwzględnieniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ) oraz art. 9 Rozporządzenia Ogólnego, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego np. rozwoju regionalnego. Realizacja projektów oraz wdrażanie wsparcia w ramach celu szczegółowego prowadzone będą z uwzględnieniem powyższych zasad horyzontalnych mających na celu eliminację wszelkich nierówności i dyskryminacji. Spełnienie zasad horyzontalnych będzie weryfikowane poprzez zastosowanie specjalnych kryteriów. Kryteria te dla zasady równości kobiet i mężczyzn będą weryfikowane w oparciu o narzędzie pn. Standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, kryterium będzie weryfikować, czy projekt nie tylko nie dyskryminuje, ale i czy podejmuje działania dla wyrównywania szans grup

dyskryminowanych. Zasady równości szans realizowane będą poprzez eliminację wszelkich barier fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych, utrudniających lub zniechęcających do brania pełnego udziału w życiu społeczeństwa. Uwzględnianie zasad horyzontalnych będzie funkcjonowało na poziomie każdej operacji i procesu, w tym również na etapie sprawozdawania i monitorowania, kontroli czy ewaluacji.

Wsparcie polityki spójności będzie udzielane wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają przepisów antidyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady nr 2021/1060. W przypadku, gdy beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiegokolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, wsparcie w ramach polityki spójności nie może być udzielone.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

W ramach celu szczegółowego realizowane będą projekty mające oddziaływanie europejskie, np. w zakresie zwiększenia integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich (w tym migrantów) na obszarze Unii Europejskiej. Zaplanowane działania są również komplementarne z działaniami wynikającymi z programu o charakterze międzyregionalnym: Interreg Europa 2021–2027.

Działania realizowane w ramach celu szczegółowego wpisują się w wyzwanie dotyczące wzrostu poziomu dobrobytu założonego w Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego. Zapisano tam, że obszar polityki Edukacja przyczynia się do wzmocnienia społecznego wymiaru Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego. Obejmuje on cztery obszary: edukację, naukę, szanse na zatrudnienie i integrację migrantów. Obszar polityki edukacja przyczynia się do wzrostu dobrobytu, który zakłada dostęp do wysokiej jakości edukacji i szkoleń dla wszystkich, skuteczny i integracyjny system opieki społecznej oraz dobrze funkcjonujący rynek pracy wspierający mobilność geograficzną, zawodową i społeczno-ekonomiczną.

Możliwe będzie rozszerzenie projektów standardowych o komponent współpracy ponadnarodowej, w ramach której Instytucja Zarządzająca programem, a także beneficjenci

programu regionalnego w zakresie projektów z obszaru EFS+, mogą ubiegać się o wsparcie z programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS 2021–2027) w celu podniesienia jakości realizowanych działań poprzez wykorzystanie współpracy z partnerem ponadnarodowym.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie w formie dotacyjnej. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Wsparcie ukierunkowane jest na przedsięwzięcia, które nie generują przychodu lub bezpośrednich oszczędności.

2.1.7.6.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
7	ESO4.9	EFS+	Przejście	EEO13	Obywatele państw trzecich	osoby	474,00	15 787,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
7	ESO4.9	EFS+	Przejście	PLHILCR01	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu	osoby	0,00	2022	11 051,00	SL	

2.1.7.6.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.9	EFS+	Przejście	157. Działania na rzecz integracji społecznej obywateli państw trzecich	29 341 403,00
7	ESO4.9	Ogółem			29 341 403,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.9	EFS+	Przejście	01. Dotacja	29 341 403,00
7	ESO4.9	Ogółem			29 341 403,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.9	EFS+	Przejście	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	29 341 403,00
7	ESO4.9	Ogółem			29 341 403,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.9	EFS+	Przejście	09. Nie dotyczy	29 341 403,00
7	ESO4.9	Ogółem			29 341 403,00

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.9	EFS+	Przejście	02. Uwzględnianie aspektu płci	29 341 403,00
7	ESO4.9	Ogółem			29 341 403,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.7.7. Cel szczegółowy:

ESO4.11. Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej (EFS+)

2.1.7.7.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Ze względu na zmieniającą się strukturę społeczną, większy odsetek osób starszych oraz często potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, istotne staje się poszerzenie ofert usług opiekuńczych i asystenckich. Zmiany w zakresie dostępności do usług oraz modernizacja sieci socjalnej przyczynią

się również do korzystnych zmian w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej mieszkańców regionu poprzez aktywizację zawodową członków rodzin.

Wsparcie ukierunkowane będzie na proces deinstytucjonalizacji podmiotów realizujących wsparcie całodobowe, świadczenie spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych i zdrowotnych, skierowanych do osób wymagających wsparcia np. z powodu wieku, niepełnosprawności, długotrwałej choroby czy też problemów zdrowia psychicznego. Podstawowym celem interwencji będzie zwiększenie dostępności, jakości i trwałości świadczonych usług w społeczności lokalnej. Interwencja będzie realizowana z uwzględnieniem regionalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

Wsparciem objęte będą działania na rzecz usług społecznych i zdrowotnych, w tym:

- rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej, w szczególności usług asystencji osobistej oraz opiekuńczych dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu wraz ze wsparciem towarzyszącym zwiększającym szanse na niezależne życie (w tym wsparcie psychologiczne). Dopuszcza się możliwość świadczenia tych działań w formie e-usług;
- tworzenie miejsc i świadczenie usług opiekuńczych w społeczności lokalnej, w tym specjalistycznych świadczonych w ramach placówek zapewniających dzienną i całodobową opiekę nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;
- wsparcie dla opiekunów faktycznych, w tym opieka wytchnieniowa;
- kształcenie kandydatów oraz kadr świadczących usługi społeczne, w tym opiekuńcze i asystentów oraz opiekunów faktycznych w zakresie świadczenia usług w społeczności lokalnej;
- tworzenie centrów usług społecznych i rozwój dostarczanych przez nie usług;
- rozwój mieszkalnictwa wspomaganego, mieszkań chronionych, wytchnieniowych, rozwój mieszkalnictwa adaptowalnego oraz innych rozwiązań;
- wsparcie procesu deinstytucjonalizacji placówek całodobowych o charakterze długoterminowym, polegające na rozwoju nierezydencjalnych i nieizolowanych form wsparcia dziennego, środowiskowego, wsparcia wytchnieniowego, wspomaganie w domu oraz tworzenia partnerstw z innymi dostawcami usług w celu deinstytucjonalizacji;
- wsparcie procesu usamodzielnienia osób przebywających w placówkach całodobowych;
- wsparcie działań zapobiegających umieszczeniu osób wymagających wsparcia w placówkach całodobowych długoterminowych;
- upowszechnianie form wspólnego zamieszkiwania osób niespokrewnionych oraz form zamieszkiwania dziennego lub całodobowego opiekunów w mieszkaniach osób wymagających wsparcia wraz z niezbędnymi usługami, a także rodzinne domy pomocy. Wsparcie to musi zapewniać odbiorcom możliwość niezależnego życia i włączenia społecznego zgodnie z art. 19 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, Komentarzem ogólnym nr 5 do tej Konwencji i Uwagami podsumowującymi Komitetu do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych ONZ;
- wsparcie usług społecznych świadczonych w ramach gospodarstw opiekuńczych;

Rozwój systemu wsparcia dla kadr instytucji pomocy i integracji społecznej w zakresie superwizji, coachingu i mentoringu będzie możliwy jako element projektu.

- rozwój środowiskowych i dziennych centrów zdrowia psychicznego i innych form środowiskowego wsparcia psychicznego dla dorosłych;
- programy profilaktyki chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu zgodne z dokumentami strategicznymi, takimi jak: Mapy potrzeb zdrowotnych dla województwa dolnośląskiego, Wojewódzki Plan Transformacji Województwa Dolnośląskiego 2022–2026, Zdrowa Przyszłość Ramy Strategiczne Rozwoju Systemu Ochrony Zdrowia na lata 2021–2027 lub innymi wskazującymi istotne problemy zdrowotne regionu;
- wsparcie kadr systemu opieki długoterminowej realizowane jako element projektu komplementarnie do projektów realizowanych w programie Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS):
 - a) działania mające na celu zachęcanie, szkolenie i oferowanie młodym ludziom doświadczenia zawodowego w wielu różnych zawodach związanych z opieką długoterminową;
 - b) działania wspierające rozwój kariery pracowników opieki długoterminowej, w tym strategię ich zatrzymywania;

c) odnoszenie umiejętności i przekwalifikowywanie personelu medycznego, personelu opieki długoterminowej/hospicyjnej i opiekunów nieformalnych.

- Wsparcie tworzenia i funkcjonowania DDOM (Dziennych Domów Opieki Medycznej).

Programy profilaktyczne i inne usługi zdrowotne finansowane z EFS+ będą zapewniały np. dostępność i udział osób w szczególnie trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, wsparcie białych plam w dostępie do usług i promowanie koordynacji opieki zdrowotnej i społecznej. Programy profilaktyczne i usługi zdrowotne finansowane z EFS+ nie będą obejmować leczenia i zabiegów medycznych innych niż na potrzeby diagnostyki.

Działania w celu k z zakresu deinstytucjonalizacji opieki będą ukierunkowane na realizację usług dostarczanych w środowisku zamieszkania odbiorców.

Jednocześnie finansowane będą działania dotyczące wsparcia dialogu obywatelskiego, tj. budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Powyższe działania mogą być realizowane poprzez budowę i rozwój sieci współpracy organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających w obszarze celu k.

Przewiduje się wsparcie w zakresie:

- wzmacniania działań rzeczniczych NGO;

- wzmacniania działań strażniczych;
- edukacji liderów lokalnych i przedstawicieli NGO poprzez szkolenia, mentoring, coaching, studia podyplomowe, przeciwdziałanie wypaleniu społecznikowskiemu;
- wsparcia funkcjonowania think tanków;
- sieciowania i budowania partnerstw, w tym partnerstw międzysektorowych i branżowych;
- udzielania NGO usług doradczych, prawnych, księgowych;
- wzmacniania wojewódzkich struktur federacyjnych NGO;
- wzmacniania przedsiębiorstw organizacji społeczeństwa obywatelskiego w strukturach dialogu społecznego;
- edukacji o społeczeństwie obywatelskim;
- profesjonalizacji organizacji społeczeństwa obywatelskiego i działań przez nie prowadzonych;
- wzmacniania potencjału kadrowego NGO świadczących usługi społeczne;
- zwiększania dostępności organizacji pozarządowych i ich działań.

Na działania realizowane w ramach Europejskiej Gwarancji dla Dzieci składają się niektóre operacje przewidziane w CS f, h, i, k oraz l.

Łączna koncentracja tematyczna w tym zakresie wyniesie ok. 3% alokacji CP 4 EFS+.

Na wsparcie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego (CS k) planuje się przeznaczyć 0,75% alokacji CP 4 EFS+. Pomimo zawarcia działań w zakresie budowy zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w celu k, zakres merytoryczny tych działań będzie szerszy i będzie mógł dotyczyć budowy zdolności w obszarach wszystkich celów EFS+.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Mieszkańcy województwa, w szczególności osoby dotknięte/ zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz ich rodziny (w tym opiekunowie faktyczni osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu), osoby z niepełnosprawnościami, adresaci usług opiekuńczych, wytchnieniowych oraz usług asystencji, osoby wskazane do objęcia wsparciem w programach polityki zdrowotnej, osoby z problemami zdrowia psychicznego, pracownicy podmiotów leczniczych, pracownicy i wolontariusze organizacji społeczeństwa obywatelskiego, osoby zawodowo świadczące usługi

społeczne, w tym opiekuńcze lub asystenckie oraz kandydaci do świadczenia tych usług, osoby zawodowo świadczące usługi opieki długoterminowej, kandydaci do świadczenia tych usług oraz opiekunowie faktyczni, pracownicy i klienci JST planujące uruchomienie Centrum Usług Społecznych lub już mające taką strukturę.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z uwzględnieniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ) oraz art. 9 Rozporządzenia Ogólnego, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Realizacja projektów oraz wdrażanie wsparcia w ramach celu szczegółowego prowadzone będą z uwzględnieniem powyższych zasad horyzontalnych mających na celu eliminację wszelkich nierówności i dyskryminacji. Spełnienie zasad horyzontalnych będzie weryfikowane poprzez zastosowanie specjalnych kryteriów. Kryteria te dla zasady równości kobiet i mężczyzn będą weryfikowane w oparciu o narzędzie pn. Standard minimum.

W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, kryterium będzie weryfikować, czy projekt nie tylko nie dyskryminuje, ale i czy podejmuje działania dla wyrównywania szans grup dyskryminowanych. Zasady równości szans realizowane będą poprzez eliminację wszelkich barier fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych, utrudniających lub zniechęcających do brania pełnego udziału w życiu społeczeństwa. Uwzględnianie zasad horyzontalnych będzie funkcjonowało na poziomie każdej operacji i procesu, w tym również na etapie sprawozdawania i monitorowania, kontroli czy ewaluacji.

Wsparcie polityki spójności będzie udzielane wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają przepisów antydyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady nr 2021/1060. W przypadku, gdy beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiegokolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, wsparcie w ramach polityki spójności nie może być udzielone.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Przewiduje się zastosowanie instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Działania realizowane w ramach celu szczegółowego są komplementarne do programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021–2027 – wpisują się w wyzwanie dotyczące wzrostu poziomu dobrobytu, a w szczególności w obszar polityki Zdrowie, założone w Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego. W Strategii zapisano, że zdrowa populacja w regionie Morza Bałtyckiego jest warunkiem wstępnym produktywności, konkurencyjności gospodarczej i dalszego rozwoju. Działania poprawiające jakość zdrowia oraz sytuację gospodarczą mieszkańców województwa dolnośląskiego, zaplanowane w ramach celu szczegółowego, są komplementarne do założeń przyjętych w Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego. Realizacja usług społecznych i zdrowotnych przyczyni się do poprawy i promowania zdrowia ludzkiego z uwzględnieniem aspektów społecznych w celu sprostania wyzwaniom związanym ze zmianami demograficznymi.

W ramach celu szczegółowego będą realizowane działania komplementarne do interwencji wdrażanych w ramach programu krajowego Fundusze Europejskie dla Rozwoju

Społecznego, w ramach którego zaplanowano np. działania wspierające funkcjonowanie sieci współpracy w obszarach wsparcia EFS+. Działania te umożliwią wymianę doświadczeń i wzajemne uczenie się z partnerami zagranicznymi w celu wypracowania i wdrożenia nowych rozwiązań oraz zapewnią rozszerzenie projektów standardowych o komponent współpracy ponadnarodowej, w ramach której Instytucje Zarządzające programami regionalnymi, a także beneficjenci programów regionalnych w zakresie projektów z obszaru EFS+, mogą ubiegać się o wsparcie z Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS 2021–2027) w celu podniesienia jakości realizowanych działań poprzez wykorzystanie współpracy z partnerem ponadnarodowym.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie w formie dotacyjnej. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Wsparcie ukierunkowane jest na przedsięwzięcia, które nie generują przychodu lub bezpośrednich oszczędności.

2.1.7.7.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
7	ESO4.11	EFS+	Przejście	DOL3P	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0,00	288 043,00
7	ESO4.11	EFS+	Przejście	DOL4P	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	szt.	3,00	7,00
7	ESO4.11	EFS+	Przejście	PLDKCO01	Liczba wdrożonych programów polityki zdrowotnej	szt.	1,00	5,00
7	ESO4.11	EFS+	Przejście	PLKLCO02	Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie	osoby	273,00	9 096,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
7	ESO4.11	EFS+	Przejście	PLKLCR02	Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej	szt.	0,00	2022	134,00	SL	
7	ESO4.11	EFS+	Przejście	PLKLCR03	Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług	podmioty	0,00	2022	34,00	SL	

2.1.7.7.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 - zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.11	EFS+	Przejście	158. Działania na rzecz poprawy równego i szybkiego dostępu do stabilnych i przystępnych cenowo usług wysokiej jakości	75 318 614,00

2.1.7. PRIORYTET: 7. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ RYNKU PRACY I WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO NA DOLNYM ŚLĄSKU

7	ESO4.11	EFS+	Przejście	160. Działania na rzecz poprawy dostępności, efektywności i odporności systemów opieki zdrowotnej (z wyłączeniem infrastruktury)	4 387 500,00
7	ESO4.11	Ogółem			79 706 114,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.11	EFS+	Przejście	01. Dotacja	79 706 114,00
7	ESO4.11	Ogółem			79 706 114,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.11	EFS+	Przejście	03. ZIT – funkcjonalne obszary miejskie	18 130 612,00
7	ESO4.11	EFS+	Przejście	19. Inny rodzaj narzędzia terytorialnego – funkcjonalne obszary miejskie	2 000 000,00
7	ESO4.11	EFS+	Przejście	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	59 575 502,00
7	ESO4.11	Ogółem			79 706 114,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.11	EFS+	Przejście	08. Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego	3 459 729,00

2.1.7. PRIORYTET: 7. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ RYNKU PRACY I WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO NA DOLNYM ŚLĄSKU

7	ESO4.11	EFS+	Przejście	09. Nie dotyczy	76 249 385,00
7	ESO4.11	Ogółem			79 709 114,00

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.11	EFS+	Przejście	02. Uwzględnianie aspektu płci	79 706 114,00
7	ESO4.11	Ogółem			79 706 114,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.7.8. Cel szczegółowy:

ESO4.12. Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci (EFS+)

2.1.7.8.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

W ramach systemu pomocy społecznej realizowany jest szereg działań mających na celu wsparcie rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Obowiązujące przepisy wyznaczają dwa kierunki działań, tj. utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku oraz zapewnienie sprawnie funkcjonującego systemu pieczy zastępczej w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowywania przez rodziców. W powyższym kontekście ważnym aspektem jest odpowiednie ukierunkowanie rozwoju i koordynacji usług instytucji społecznych działających na polu pomocy rodzinie.

Jednocześnie jedną z najbardziej wykluczonych grup społecznych są osoby w kryzysie bezdomności. Wyniki przeprowadzonego

w 2019 roku ogólnopolskiego badania liczby osób w kryzysie bezdomności wskazują, że województwo dolnośląskie znajduje się w czołówce regionów – 4. pozycja – 2844 osoby w kryzysie bezdomności. Jest to zjawisko szczególnie złożone, wielowymiarowe, różnorodnie uwarunkowane i dynamiczne, dlatego przeciwdziałanie i rozwiązywanie tego problemu jest niezwykle trudne, wymagające nie tylko szybkiej interwencji, lecz również wskazania skutecznych sposobów wyjścia z trudnej sytuacji. W związku z powyższym planuje się świadczenie usług dla osób zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym oraz osób w kryzysie bezdomności, w tym rozwój usług środowiskowych (np. streetworking). Interwencja będzie realizowana z uwzględnieniem regionalnego planu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

Realizowane będą działania na rzecz rozwoju usług społecznych, w tym:

- wsparcie usług na rzecz rodziny, w tym rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, np. asystentura rodzinna, poradnictwo specjalistyczne, terapia, mediacja, rodziny wspierające, interwencja kryzysowa, wsparcie dzieci

- i rodzin z wykorzystaniem ośrodków oferujących wsparcie dzienne lub całodobowe: turnusowe i krótkookresowe, w tym o charakterze specjalistycznym (również w formach mieszkań wspomaganych), działania na rzecz zwiększenia partycypacji dzieci w procesie ich wspierania;
- wsparcie usług na rzecz systemu pieczy zastępczej, w tym: działania ośrodka adopcyjnego i realizacja usług społecznych i zdrowotnych w ramach wsparcia preadopcyjnego. W ramach kompleksowego wsparcia osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą i inne instytucje całodobowe udzielane będzie wsparcie obejmujące np. usługi opiekunów/asystentów usamodzielniania, budowanie kręgów wsparcia, mieszkania z usługami i dofinansowanie najmu, wdrożenie metody „usamodzielniania na próbę”;
 - wsparcie usług w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie;
 - działania na rzecz profilaktyki bezdomności/wykluczenia mieszkaniowego oraz wsparcie usług dla osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym (w tym wsparcie tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i wspomaganych oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe, w tym model Najpierw mieszkanie);
 - działania skierowane do dzieci i młodzieży (oraz ich otoczenia) na rzecz profilaktyki uzależnień oraz usług wsparcia dla uzależnionych;
 - podnoszenie kompetencji kadr systemu, pomocy i integracji społecznej oraz systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej na potrzeby świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej;
 - projekty na rzecz integracji dla osób przebywających w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, ośrodkach kuratorskich, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i ich otoczenia przy wykorzystaniu instrumentów aktywnej integracji opisanych w CS h). Wspierana będzie również kadra realizująca działania na rzecz osób przebywających w tych podmiotach;
 - rozwój mieszkalnictwa wspomaganego, mieszkań chronionych, mieszkań wytchnieniowych, rozwój mieszkalnictwa adaptowalnego i innych rozwiązań łączących wsparcie mieszkaniowe i usługi,
 - rozwój mieszkalnictwa tymczasowego i usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.
- Na działania realizowane w ramach Europejskiej Gwarancji dla Dzieci składają się niektóre operacje przewidziane w CS f, h, i, k oraz l. Łączna koncentracja tematyczna w tym zakresie wyniesie ok. 3% alokacji CP 4 EFS+.
- Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Mieszkańcy województwa, w szczególności osoby dotknięte/ zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz ich rodziny, dzieci, młodzież i młodzi dorośli, wraz z otoczeniem wymagający wsparcia, w tym przebywający w instytucjonalnej pieczy zastępczej i innych placówkach całodobowych o charakterze długoterminowym, osoby, do których adresowane są usługi wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Młodzież przebywająca w ZP, SdN, OK, MOW i MOS i ich otoczenie oraz kadra świadcząca usługi w tych podmiotach, osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone wykluczeniem mieszkaniowym, ich otoczenie.

Rodziny z dziećmi doświadczające trudności opiekuńczo-wychowawczych, kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, osoby objęte działaniami interwencji kryzysowej, ofiary przemocy i ich otoczenie, kadry realizujące wsparcie na rzecz dzieci i rodzin z dziećmi oraz systemu pieczy zastępczej, kadry instytucji pomocy i integracji społecznej.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z uwzględnieniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ) oraz art. 9 Rozporządzenia Ogólnego, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Realizacja projektów oraz wdrażanie wsparcia w ramach celu szczegółowego prowadzone będą z uwzględnieniem powyższych zasad horyzontalnych mających na celu eliminację wszelkich nierówności i dyskryminacji. Spełnienie zasad horyzontalnych będzie weryfikowane poprzez zastosowanie specjalnych kryteriów. Kryteria te dla zasady równości kobiet i mężczyzn będą weryfikowane w oparciu o narzędzie pn. Standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, kryterium będzie weryfikować, czy projekt nie tylko nie dyskryminuje, ale i czy podejmuje działania dla wyrównywania szans grup dyskryminowanych. Zasady równości szans realizowane będą poprzez eliminację wszelkich barier fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych, utrudniających lub zniechęcających do brania pełnego udziału w życiu społeczeństwa. Uwzględnianie zasad horyzontalnych będzie funkcjonowało na poziomie każdej operacji i procesu, w tym również na etapie sprawozdawania i monitorowania, kontroli czy ewaluacji.

Wsparcie polityki spójności będzie udzielane wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają przepisów antidyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady nr 2021/1060. W przypadku, gdy beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiegokolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, wsparcie w ramach polityki spójności nie może być udzielone.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Działania zaplanowane w celu szczegółowym wpisują się w cel główny Strategii UE dla Morza Bałtyckiego dotyczący wzrostu poziomu dobrobytu – rozwój usług w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie oraz działania wspierające

system adopcji wprost przyczyniają się do realizacji jednego z praw dziecka – prawo do wychowania w rodzinie i kontaktów z rodzicami w przypadku rozłączenia z nimi, prawo poznania rodziców, jeżeli to możliwe, a tym samym realizują założenia Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego.

W ramach celu szczegółowego będą realizowane działania komplementarne do interwencji wdrażanych w ramach programu krajowego Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, w ramach którego zaprogramowano np. działania wspierające funkcjonowanie sieci współpracy w obszarach wsparcia EFS+. Działania te umożliwią wymianę doświadczeń i wzajemne uczenie się z partnerami zagranicznymi w celu wypracowania i wdrożenia nowych rozwiązań oraz zapewnią rozszerzenie projektów standardowych o komponent współpracy ponadnarodowej, w ramach której Instytucje Zarządzające programami regionalnymi, a także beneficjenci programów regionalnych w zakresie projektów z obszaru EFS+, mogą ubiegać się o wsparcie z Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS 2021–2027) w celu podniesienia jakości realizowanych działań poprzez wykorzystanie współpracy z partnerem ponadnarodowym.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie w formie dotacyjnej. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Wsparcie ukierunkowane jest na

przedsięwzięcia, które nie generują przychodu lub bezpośrednich oszczędności.

2.1.7.8.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
7	ESO4.12	EFS+	Przejście	EECO01	Całkowita liczba uczestników	osoby	188,00	6 260,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
7	ESO4.12	EFS+	Przejście	PLHILCR01	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu	osoby	0,00	2022	3 756,00	SL	

2.1.7.8.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.12	EFS+	Przejście	158. Działania na rzecz poprawy równego i szybkiego dostępu do stabilnych i przystępnych cenowo usług wysokiej jakości	15 731 577,00
7	ESO4.12	Ogółem			15 731 577,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.12	EFS+	Przejście	01. Dotacja	15 731 577,00
7	ESO4.12	Ogółem			15 731 577,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.12	EFS+	Przejście	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	15 731 577,00
7	ESO4.12	Ogółem			15 731 577,00

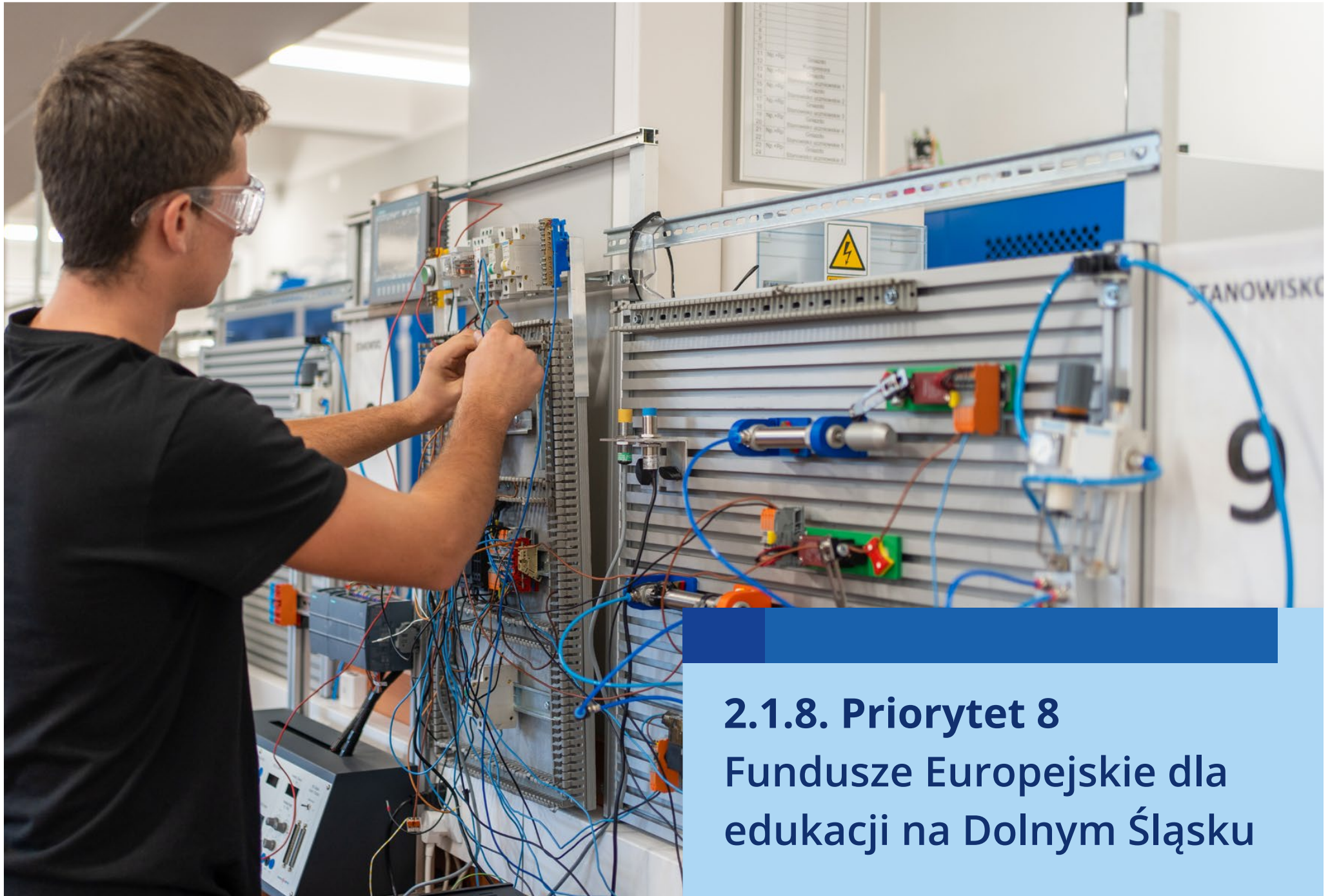
Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.12	EFS+	Przejście	09. Nie dotyczy	15 731 577,00
7	ESO4.12	Ogółem			15 731 577,00

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
7	ESO4.12	EFS+	Przejście	02. Uwzględnianie aspektu płci	15 731 577,00
7	ESO4.12	Ogółem			15 731 577,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.8. Priorytet 8
Fundusze Europejskie dla
edukacji na Dolnym Śląsku

2.1.8.1. Cel szczegółowy:

ESO4.6. Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (EFS+)

2.1.8.1.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Wciąż zmieniający się rynek pracy oraz nowe trendy gospodarcze i dynamicznie rozwijające się społeczeństwo wiedzy wymuszają odpowiednie dostosowanie programów edukacji i metod nauczania, dlatego już od wczesnego etapu edukacji niezwykle istotne jest zwrócenie szczególnej uwagi na rozwój kompetencji kluczowych oraz umiejętności, o których mowa w Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030. Istotne w tym aspekcie jest również

dokładne rozpoznanie oczekiwań pracodawców oraz wspieranie ich aktywnego uczestnictwa w procesie kształcenia uczniów. Wspieranie tworzenia nowych form i kierunków kształcenia przyczyni się do poszerzenia możliwości zdobywania przez uczniów wiedzy teoretycznej i praktycznej adekwatnej do wymagań współczesnej gospodarki.

Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz zwiększonej dostępności do edukacji przedszkolnej oraz rozwój kształcenia ogólnego i zawodowego, z uwzględnieniem edukacji włączającej. Istotne będzie zapewnienie dostępu do wysokiej jakości edukacji dla uczniów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, z obszarów marginalizowanych, wykluczonych społecznie i zagrożonych wypadnięciem z systemu edukacji, w tym dla uczniów ze szkół na obszarach wiejskich oraz obszarów tracących swoje funkcje społeczno-gospodarcze.

Ważnym elementem wsparcia będą działania wspierające zdrowie psychiczne dzieci i uczniów oraz z zakresu uzupełniania kompetencji i kwalifikacji kadry pedagogicznej i kadry zarządzającej systemem oświaty. Wspierane będą również działania z zakresu edukacji ekologicznej i na rzecz zrównoważonego rozwoju w wymiarze środowiskowym, prowadzące w efekcie do lepszego dostosowania umiejętności i wiedzy do potrzeb rynku pracy w obliczu zielonej transformacji i transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym.

Dofinansowaniu podlegać będą np.:

- 1) Upowszechnianie dostępu do edukacji przedszkolnej poprzez tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, dodatkowe zajęcia edukacyjne, wczesne wspomaganie rozwoju i pomoc psychologiczno-pedagogiczną, doskonalenie kadry pedagogicznej i zarządzającej;
- 2) Wsparcie kształcenia ogólnego, np. poprzez kształtowanie kompetencji kluczowych oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych, w tym umiejętności społecznych, obywatelskich, wspieranie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, doradztwo edukacyjno-zawodowe, zwiększenie oferty form pozaszkolnych, wspieranie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi, wsparcie uczniów ze szkół na obszarach wiejskich oraz obszarów tracących swoje funkcje społeczno-gospodarcze, doskonalenie kadry pedagogicznej i zarządzającej, programy pomocy stypendialnej, programy mające na celu podniesienie

zdawalności i wyników egzaminów zewnętrznych, możliwość realizacji kursów kwalifikacyjnych lub kursów zawodowych dla uczniów szkół ogólnokształcących, którzy ukończyli 15 lat;

- 3) Wsparcie kształcenia zawodowego oraz dostosowanie jego kierunków do uwarunkowań rynku pracy, gospodarki i wymogów ochrony klimatu, np. poprzez kształtowanie umiejętności zawodowych uczniów, w szczególności w formach praktycznych, nabywanie przez nich dodatkowych umiejętności zawodowych, uprawnień zawodowych i kwalifikacji rynkowych zwiększających ich szanse na rynku pracy, staże i praktyki zagraniczne dla uczniów i kadry zawodowego szkolnictwa średniego, w szczególności w zakresie podnoszenia umiejętności w obszarze zielonej i cyfrowej transformacji, tworzenie nowych kierunków kształcenia, tworzenie klas patronackich, zapewnienie aktywnego udziału pracodawców w procesie edukacyjnym, doradztwo edukacyjno-zawodowe, poprawę bazy dydaktycznej szkół zawodowych, szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe do potrzeb nowoczesnego nauczania, doskonalenie kadr pedagogicznych i zarządzających, programy pomocy stypendialnej;

W zakresie typu operacji 2 i 3 wspierane będą działania na rzecz budowania i wzmacniania wśród uczniów umiejętności STEM/STEAM.

- 1) Wsparcie kształcenia ogólnego i zawodowego uwzględniające potrzeby uczniów z niepełnosprawnością, tj.

- a) tworzenie i wspieranie działań wspomagających integrację w szkołach ogólnych, m.in. przy wykorzystaniu zasobów wiedzy oraz kompetencji kadry ośrodków specjalnych;
 - b) tworzenie i wspieranie pozaszkolnych form integracji uczniów z dysfunkcjami ze społeczeństwem;
 - c) wspieranie integracji uczniów z dysfunkcjami poprzez świadczenie edukacyjnej opieki wychowawczej, po odbyciu edukacji integracyjnej w szkołach ogólnych, poprzez profesjonalne wsparcie procesu integracji;
 - d) wspierany będzie proces przechodzenia z edukacji specjalnej do edukacji włączającej, realizowane będą działania wykorzystujące umiejętności i wiedzę nauczycieli kształcenia specjalnego w szkołach ogólnodostępnych oraz integracja społeczna uczniów z niepełnosprawnościami.
- 2) Wsparcie działań z zakresu edukacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju realizowane m.in. z wykorzystaniem potencjału Ośrodków Edukacji Ekologicznej i Lokalnych Grup Działania;
- 3) Wsparcie obejmie również działania mające na celu dostosowanie istniejących placówek edukacyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (wykorzystanie modeli wypracowanych w projekcie Przestrzeń dostępnej szkoły), podnoszenie kompetencji kadr pedagogicznych, bezpośrednie wsparcie uczniów, w tym poprzez zapewnienie usług asystenckich dla uczniów;

- 4) Działania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, wzmacniające walkę ze stereotypami dot. wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej oraz wspierające wybory dziewcząt w zakresie kształcenia w obszarze STEM/STEAM.

Przewiduje się realizację projektów w zakresie podniesienia wyników maturalnych, pomocy uczniom z niepełnosprawnościami i programów stypendialnych. Projekt dotyczący podniesienia wyników maturalnych skierowany będzie do szkół ponadpodstawowych z niskim poziomem zdawalności egzaminu maturalnego. Projekt pomocy uczniom z niepełnosprawnościami realizowany będzie w postaci stypendiów dla uczniów z niepełnosprawnością ze szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych. Program stypendialny w zakresie przedmiotów STEAM skierowany będzie do uczniów klas 7–8 szkół podstawowych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji czy wykluczonych społecznie.

W ramach celu szczegółowego przewiduje się preferowanie projektów przyczyniających się do rozwoju sieci szkół ćwiczeń oraz skierowanych do już funkcjonujących szkół ćwiczeń.

Na działania realizowane w ramach Europejskiej Gwarancji dla Dzieci składają się niektóre operacje przewidziane w CS f, h, i, k oraz l. Łączna koncentracja tematyczna w tym zakresie wyniesie ok. 3% alokacji CP 4 EFS+.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Mieszkańcy województwa dolnośląskiego, w tym: dzieci w wieku przedszkolnym, rodzice i opiekunowie dzieci w wieku przedszkolnym; przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego; uczniowie i słuchacze szkół i placówek edukacyjnych; szkoły i placówki, w tym szkoły i oddziały specjalne (instytucje oraz kadra pedagogiczna i zarządzająca); instruktorzy praktycznej nauki zawodu; opiekunowie i rodzice uczniów wspieranych szkół i placówek; osoby, które przedwcześnie opuściły system edukacji i ich otoczenie; pracodawcy, organizacje pozarządowe oraz jednostki publiczne działające w obszarze edukacji ekologicznej, ich pracownicy i wolontariusze.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z uwzględnieniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

(Konwencja ONZ) oraz art. 9 Rozporządzenia Ogólnego, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Realizacja projektów oraz wdrażanie wsparcia w ramach celu szczegółowego prowadzone będą z uwzględnieniem powyższych zasad horyzontalnych mających na celu eliminację wszelkich nierówności i dyskryminacji. Spełnienie zasad horyzontalnych będzie weryfikowane poprzez zastosowanie specjalnych kryteriów. Kryteria te dla zasady równości kobiet i mężczyzn będą weryfikowane w oparciu o narzędzie pn. Standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, kryterium będzie weryfikować, czy projekt nie tylko nie dyskryminuje, ale i czy podejmuje działania dla wyrównywania szans grup dyskryminowanych. Zasady równości szans realizowane będą poprzez eliminację wszelkich barier fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych, utrudniających lub zniechęcających do brania pełnego udziału w życiu społeczeństwa. Uwzględnianie zasad horyzontalnych będzie funkcjonowało na poziomie każdej operacji i procesu, w tym również na etapie sprawozdawania i monitorowania, kontroli czy ewaluacji.

Wsparcie polityki spójności będzie udzielane wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają przepisów antydyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady nr 2021/1060. W przypadku, gdy beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego (lub

podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiegokolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, wsparcie w ramach polityki spójności nie może być udzielone.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Przewiduje się zastosowanie instrumentów terytorialnych w zakresie edukacji przedszkolnej oraz zawodowej.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

W ramach realizowanych projektów edukacyjnych, szkoleniowych oraz uczenia się przez całe życie współpraca transnarodowa będzie wdrażana w związku ze zidentyfikowanymi potrzebami w obszarze polityki dotyczącej edukacji. Planuje się umożliwienie realizacji projektów polegających na poszukiwaniu nowych partnerów oraz zacieśnianie współpracy z obecnymi w celu wymiany wiedzy, doświadczeń oraz dobrych praktyk.

Możliwe będzie rozszerzenie projektów standardowych o komponent współpracy ponadnarodowej, w ramach której Instytucja Zarządzająca programem, a także beneficjenci programu regionalnego w zakresie projektów z obszaru EFS+, mogą ubiegać się o wsparcie z Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS 2021–2027) w celu podniesienia jakości realizowanych działań poprzez wykorzystanie współpracy z partnerem ponadnarodowym.

Ponadto działania komplementarne będą podejmowane w programie Interreg Europa w ramach grupy obszaru tematycznego objętego CP 4 – Europa o silniejszym wymiarze społecznym – cele szczegółowe związane z edukacją (ii), włączeniem społeczno-ekonomicznym (iii), integracją obywateli państw trzecich (iv).

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie w formie dotacyjnej. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Wsparcie ukierunkowane jest na przedsięwzięcia, które nie generują przychodu lub bezpośrednich oszczędności.

2.1.8.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
8	ESO4.6	EFS+	Przejście	DOL3P	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0,00	288 043,00
8	ESO4.6	EFS+	Przejście	DOL4P	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	szt.	3,00	7,00
8	ESO4.6	EFS+	Przejście	PLFCO02	Liczba dofinansowanych miejsc wychowania przedszkolnego	szt.	26,00	859,00
8	ESO4.6	EFS+	Przejście	PLFCO05	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich	osoby	0,00	5 819,00
8	ESO4.6	EFS+	Przejście	PLFCO06	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem	osoby	32,00	520,00
8	ESO4.6	EFS+	Przejście	PLFCO01	Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	osoby	139,00	4 618,00
8	ESO4.6	EFS+	Przejście	PLFCO03	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem	osoby	1 217,00	40 560,00

8	ESO4.6	EFS+	Przejście	PLFCO04	Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem	osoby	0,00	11 530,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
8	ESO4.6	EFS+	Przejście	PLFCR01	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje lub umiejętności po opuszczeniu programu	osoby	0,00	2022	23 441,00	SL	
8	ESO4.6	EFS+	Przejście	PLFCR05	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują przez co najmniej 24 miesiące po zakończeniu projektu	osoby	0,00	2022	362,00	SL	

2.1.1.1.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
8	ESO4.6	EFS+	Przejście	148. Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury)	19 297 401,00
8	ESO4.6	EFS+	Przejście	149. Wsparcie na rzecz edukacji na poziomie podstawowym i średnim (z wyłączeniem infrastruktury)	62 892 204,00
8	ESO4.6	Ogółem			82 189 605,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
8	ESO4.6	EFS+	Przejście	01. Dotacja	82 189 605,00
8	ESO4.6	Ogółem			82 189 605,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
8	ESO4.6	EFS+	Przejście	03. ZIT – funkcjonalne obszary miejskie	18 892 246,00
8	ESO4.6	EFS+	Przejście	19. Inny rodzaj narzędzia terytorialnego – funkcjonalne obszary miejskie	2 800 000,00

8	ESO4.6	EFS+	Przejscie	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	60 497 359,00
8	ESO4.6	Ogółem			82 189 605,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
8	ESO4.6	EFS+	Przejscie	09. Nie dotyczy	82 189 605,00
8	ESO4.6	Ogółem			82 189 605,00

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
8	ESO4.6	EFS+	Przejscie	02. Uwzględnianie aspektu płci	82 189 605,00
8	ESO4.6	Ogółem			82 189 605,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznaczają się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.8.2. Cel szczegółowy:

ESO4.7. Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej (EFS+)

2.1.8.2.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Istotnym długoterminowym wyzwaniem jest poprawa sytuacji w obszarze uczenia się przez całe życie. W 2019 r. jedynie 4,8% dorosłych w wieku 25–64 lat uczestniczyło w edukacji formalnej lub pozaformalnej w ciągu ostatnich czterech tygodni przed badaniem (średnia UE: 11,3%). Każda osoba w dzisiejszym społeczeństwie powinna mieć szeroki zestaw umiejętności i kompetencji, w tym wystarczający poziom umiejętności

czytania i pisanie, umiejętność rozumowania matematycznego i kompetencji cyfrowych, aby móc w pełni realizować swój potencjał, odgrywać aktywną rolę w społeczeństwie i realizować swoje obowiązki społeczne i obywatelskie. Takie umiejętności są również kluczowe w przypadku dostępu do rynku pracy i rozwoju kariery zawodowej oraz w kontekście uczestniczenia w dalszym kształceniu i szkoleniu. Powszechne zastosowanie nowoczesnych technologii ma wpływ na zwiększone wymagania w zakresie pewnego poziomu kompetencji cyfrowych w ofertach pracy. Coraz większa liczba prostych prac, w których dotychczas wymagano niskich kwalifikacji, w zdecydowanej większości będzie także wymagała pewnych podstawowych lub ogólnych umiejętności, takich jak np. komunikacja, rozwiązywanie problemów, praca zespołowa, inteligencja emocjonalna. Ważnym problemem w kontekście starzejącego się społeczeństwa regionu oraz narastających braków kadry opieki zdrowotnej

jest zapewnienie dostępności usług zdrowotnych m.in. poprzez podnoszenie umiejętności.

Aby zwiększyć uczestnictwo osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie, edukacja powinna wychodzić poza kształcenie w instytucjach systemu oświaty i szkolnictwa wyższego, obejmując również uczenie się inne niż formalne, ukierunkowane na dopasowanie podaży pracy do popytu na pracę. Jest to szczególnie istotne w kontekście zachodzących przemian demograficznych (postępujące starzenie się zasobów pracy) i konieczności powstrzymywania, poprzedzającej dezaktywację zawodową, dezaktywizacji edukacyjnej.

Celem interwencji jest kształcenie osób dorosłych poprzez:

- usługi rozwojowe w ramach PSF z wykorzystaniem BUR dla osób dorosłych, w tym przede wszystkim dla tych w niekorzystnej sytuacji, które chcą z własnej inicjatywy podnieść swoje kwalifikacje/kompetencje lub przekwalifikować się ze szczególnym uwzględnieniem w obszarach zielonej i cyfrowej transformacji,
- upowszechnienie modelu Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji (LOWE), kształcących osoby dorosłe, w tym osoby starsze i osoby o niskich kwalifikacjach.

Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm).

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Osoby dorosłe z własnej inicjatywy chcące rozwijać kompetencje i kwalifikacje.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

W ramach celu szczegółowego przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z uwzględnieniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Konwencja ONZ) oraz art. 9 Rozporządzenia Ogólnego, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Realizacja projektów oraz wdrażanie wsparcia w ramach celu szczegółowego prowadzone będą z uwzględnieniem powyższych zasad horyzontalnych mających na celu eliminację wszelkich nierówności i dyskryminacji. Spełnienie zasad horyzontalnych będzie weryfikowane poprzez zastosowanie specjalnych kryteriów. Kryteria te dla zasady równości kobiet i mężczyzn będą weryfikowane w oparciu o narzędzie pn. Standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji,

w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, kryterium będzie weryfikować, czy projekt nie tylko nie dyskryminuje, ale i czy podejmuje działania dla wyrównywania szans grup dyskryminowanych. Zasady równości szans realizowane będą poprzez eliminację wszelkich barier fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych, utrudniających lub zniechęcających do brania pełnego udziału w życiu społeczeństwa. Uwzględnianie zasad horyzontalnych będzie funkcjonowało na poziomie każdej operacji i procesu, w tym również na etapie sprawozdawania i monitorowania, kontroli czy ewaluacji.

Wsparcie polityki spójności będzie udzielane wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają przepisów antidyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady nr 2021/1060. W przypadku, gdy beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiegokolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, wsparcie w ramach polityki spójności nie może być udzielone.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

W ramach realizowanych projektów edukacyjnych, szkoleniowych oraz uczenia się przez całe życie współpraca transnarodowa będzie wdrażana w związku ze zidentyfikowanymi potrzebami w obszarze polityki dotyczącej edukacji. Planuje się umożliwienie realizacji projektów polegających na poszukiwaniu nowych partnerów oraz zacieśnianie współpracy z obecnymi w celu wymiany wiedzy, doświadczeń oraz dobrych praktyk.

Możliwe będzie rozszerzenie projektów standardowych o komponent współpracy ponadnarodowej, w ramach której Instytucja Zarządzająca programem, a także beneficjenci programu regionalnego w zakresie projektów z obszaru EFS+, mogą ubiegać się o wsparcie z Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS 2021–2027) w celu podniesienia jakości realizowanych działań poprzez wykorzystanie współpracy z partnerem ponadnarodowym.

Ponadto działania komplementarne będą podejmowane w programie Interreg Europa w ramach grupy obszaru tematycznego objętego CP 4 – Europa o silniejszym wymiarze

społecznym – cele szczegółowe związane z edukacją (ii), włączeniem społeczno-ekonomicznym (iii), integracją obywateli państw trzecich (iv).

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Całość celu szczegółowego będzie realizowana poprzez wsparcie w formie dotacyjnej. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych. Wsparcie ukierunkowane jest na przedsięwzięcia, które nie generują przychodu lub bezpośrednich oszczędności.

2.1.1.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
8	ESO4.7	EFS+	Przejście	PLGCO01	Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi	osoby	220,00	7 343,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
8	ESO4.7	EFS+	Przejście	EECR03	Uczestnicy uzyskujący kwalifikacje po zakończeniu udziału w programie	osoby	0,00	2022	5 140,00	SL	

2.1.1.1.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
8	ESO4.7	EFS+	Przejście	151. Wsparcie na rzecz edukacji dorosłych (z wyłączeniem infrastruktury)	36 297 401,00
8	ESO4.7	Ogółem			36 297 401,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
8	ESO4.7	EFS+	Przejście	01. Dotacja	36 297 401,00
8	ESO4.7	Ogółem			36 297 401,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
8	ESO4.7	EFS+	Przejście	33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	36 297 401,00
8	ESO4.7	Ogółem			36 297 401,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
8	ESO4.7	EFS+	Przejście	01. Przyczynianie się do umiejętności ekologicznych i zielonych miejsc pracy oraz zielonej gospodarki	1 814 870,00
8	ESO4.7	EFS+	Przejście	09. Nie dotyczy	34 482 531,00
8	ESO4.7	Ogółem			36 297 401,00

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
8	ESO4.7	EFS+	Przejście	02. Uwzględnianie aspektu płci	36 297 401,00
8	ESO4.7	Ogółem			36 297 401,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznaczona jest na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.1.9. Priorytet 9

Fundusze Europejskie na rzecz transformacji obszarów górniczych na Dolnym Śląsku

2.1.9.1. Cel szczegółowy:

JSO8.1. Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie (FST)

2.1.9.1.1. Interwencje wspierane z Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (i), (iii), (iv), (v), (vi) i (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+:

Regiony i podregiony górnicze zmagają się z różnymi wyzwaniami związanymi z transformacją. W województwie dolnośląskim kwestie te dotyczą subregionu wałbrzyskiego. Szczegółowy opis tego obszaru wraz z przewidzianymi dla niego działaniami stanowi terytorialny plan sprawiedliwej transformacji, który jest załącznikiem do programu.

Interwencja w zakresie społecznym ma na celu wsparcie osłonowe towarzyszące procesom transformacji do gospodarki

nieemisyjnej, w tym wsparcie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem. Biorąc pod uwagę powyższe oraz zapisy TPST, w ramach celu społecznego planowane są do realizacji kierunki działań:

- usługi wsparcia dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem i ich rodzin, dotkniętych negatywnymi skutkami transformacji:
 - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy poprzez wykorzystanie potencjału podmiotów ekonomii społecznej,
 - zapobieganie wykluczeniu z rynku pracy osób zapewniających opiekę osobom zależnym poprzez rozwój usług na potrzeby osób z niepełnosprawnością i osób starszych, w tym poprzez wykorzystanie m.in. podmiotów ekonomii społecznej,

- usługi społeczne w ramach mieszkalnictwa wspomaganego, chronionego oraz wytchnieniowego;
 - podnoszenie kompetencji niezbędnych dla sprostania zmieniającym się wymogom rynku pracy wynikającym z trwającej transformacji, w tym w zakresie nauk ścisłych w obszarze STEM/STEAM:
 - podnoszenie i doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie kształcenia i rozwoju umiejętności na rzecz zielonej transformacji,
 - podnoszenie i zmiana kwalifikacji pracowników, w tym w związku z rozwojem rynku modernizacji energetycznej, GOZ, technologii cyfrowych,
 - wsparcie budowy kompetencji kluczowych dla dywersyfikowanej gospodarki, w tym staże dla uczniów szkół zawodowych realizowane u pracodawców,
 - rozwój kształcenia zawodowego i ogólnego oraz wyższego zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy, w szczególności w zakresie kompetencji związanych z nowymi technologiami, OZE, efektywnością energetyczną, GOZ i wpisujących się w branżę RIS Dolnego Śląska.
 - infrastruktura na rzecz kształcenia i włączenia społecznego:
 - poprawa dostępności i jakości infrastruktury edukacyjnej szkolnictwa ponadpodstawowego ogólnego w zakresie nauk ścisłych w obszarze STEM/STEAM, zawodowego i technicznego oraz wyższego zawodowego służąca kształceniu zawodów związanych z transformacją energetyczną i gospodarczą,
 - rozwój infrastruktury mieszkalnictwa wspomaganego, chronionego oraz wytchnieniowego (z możliwością wsparcia usług społecznych),
 - rozwój zdeinstytucjonalizowanych form opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym poprzez wykorzystanie m.in. potencjału podmiotów ekonomii społecznej (z możliwością wsparcia działań miękkich w tym zakresie).
- Interwencja w zakresie gospodarczym dla subregionu wałbrzyskiego jest odpowiedzią na potrzebę stabilnego w perspektywie wielu lat rozwoju obejmującego dywersyfikację gospodarczą prowadzącą do wyrównania różnic rozwojowych wynikających z likwidacji DZW oraz przeprowadzoną w zgodzie z celami transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.
- W ramach celu gospodarczego planowane są do realizacji kierunki działań:
- wsparcie dotacyjne w inwestycje MŚP (w tym w obszarze zrównoważonej turystyki) w szczególności mające na celu tworzenie nowych miejsc pracy, w tym wsparcie w zakresie

dywersyfikacji i unowocześnienia działalności dla firm, ściśle powiązanej z celami procesu transformacji subregionu;

- wsparcie dotacyjne w inwestycje MŚP przyczyniające się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i dekarbonizacji, wdrażania rozwiązań GOZ, zmniejszania energochłonności procesów i usług, w tym doradztwo dla firm w zakresie audytów energetycznych oraz technologicznych w kierunku rozwoju GOZ i transformacji cyfrowej jako komponent projektu inwestycyjnego;
- inwestycje w tworzenie nowych przedsiębiorstw, w tym start-upów, poprzez wsparcie dotacyjno-doradcze na rozpoczęcie działalności gospodarczej;
- inwestycje w działania B+R oraz wdrażanie innowacji zwiększających potencjał dolnośląskich inteligentnych specjalizacji;
- wsparcie powstawania centrów i działów badawczo-naukowych przedsiębiorstw w celu tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy w regionie dotkniętym transformacją (jako towarzyszących projektem B+R);
- rozwój hubów technologicznych i inkubatorów oraz stref aktywności gospodarczej i infrastruktury biznesowej dla MŚP, w szczególności poprzez zagospodarowanie budynków pogórnich, terenów pokopalnianych oraz przemysłowych;
- inwestycje w infrastrukturę przedsiębiorstw ciepłowniczych, w tym sieci ciepłowniczych, prowadzące do zmiany źródeł

energii i ciepła na OZE oraz ograniczania emisji gazów cieplarnianych.

Z uwagi na fakt, iż MŚP mogą otrzymać bezpłatne przydziały w ramach rynku ETS instalacje i działania objęte ETS w ramach inwestycji MŚP przyczyniających się do redukcji emisji gazów cieplarnianych i dekarbonizacji nie będą kwalifikowalne.

Interwencja w zakresie środowiskowym dla subregionu wałbrzyskiego zakłada zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości otoczenia, w którym żyją, w tym przywrócenie pełnej wartości ekonomicznej i środowiskowej terenom zdegradowanym.

W ramach celu środowiskowego planowane są do realizacji kierunki działań:

- gruntowna termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych, w tym budynków stanowiących własność lub współwłasność organizacji pozarządowych, w których prowadzą swoją działalność statutową, w szczególności w zakresie ograniczania ubóstwa energetycznego, wraz z wymianą źródeł ciepła i instalacją urządzeń OZE, wymianą/modernizacją instalacji CO i CWU, podłączeniem do sieci ciepłowniczej/chłodniczej. Elementem uzupełniającym projekty w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków mogą być działania mające na celu podwyższenie ich standardów techniczno-użytkowych, tworzenie zielonych

- ścian i dachów, ogrodów wertykalnych, instalację systemów do gromadzenia i wykorzystania wody deszczowej oraz usuwanie barier architektonicznych/infrastrukturalnych,
- wsparcie inwestycji w alternatywne źródła energii (w tym instalacje PV i pompy ciepła) i efektywność energetyczna także w zakresie prosumenckim dla indywidualnych instalacji OZE, magazynów energii oraz przebudowy sieci umożliwiającej odbiór energii z OZE,
 - wsparcie inwestycji publicznych w zakresie budownictwa o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej – budynki demonstracyjne użyteczności publicznej,
 - rozwój spółdzielni energetycznych, klastrów energii odnawialnej oraz innych mechanizmów wytwarzania i bilansowania energii z OZE (społeczności energetycznych działających w zakresie OZE),
 - rekultywacja, renaturalizacja, remediacja, dekontaminacja i zagospodarowanie terenów, budynków pogórniczych, pokopalnianych oraz przemysłowych poprzez przywracanie bioróżnorodności oraz nadanie im nowych funkcji gospodarczych i społecznych z poszanowaniem zasady zanieczyszczający płaci,
 - projekty na rzecz oczyszczania obszarów pogórniczych, w tym wykorzystania wód pokopalnianych, w szczególności zagospodarowanie samowypływów wód z zamkniętych wyrobisk w celu zachowania dobrego stanu cieków (bez instalacji wod-kan),
 - inwestycje w inteligentną i zrównoważoną mobilność lokalną, w tym zakup nieemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego oraz infrastrukturę towarzyszącą, w tym punkty ładowania pojazdów komunikacji publicznej, drogi rowerowe, punkty przesiadkowe,
 - inwestycje we wzmacnianie GOZ, w tym poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów i ograniczanie ich ilości, efektywne gospodarowanie zasobami, ponowne wykorzystanie, naprawę oraz recykling (bez rekultywacji składowisk, chyba że na terenach pogórniczych).
- Rodzaje działań w celu szczegółowym zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH (Do Not Significant Harm). Jednocześnie wsparcie będzie realizowane z poszanowaniem zasady zanieczyszczający płaci.
- Warunki wsparcia FST poszczególnych typów operacji będą identyczne jak w przypadku projektów wspieranych z EFRR i EFS+ opisanych w odpowiednich celach szczegółowych niniejszego programu i UP z wyjątkiem odpowiednio uzasadnionych wypadków uzgodnionych na Komitecie Monitorującym (z wyjątkiem form wsparcia).
- Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:**

Transformacja społeczna:

Mieszkańcy subregionu wałbrzyskiego objęci interwencją Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, JST, ich związki i stowarzyszenia, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, pracodawcy i ich pracownicy, podmioty ekonomii społecznej.

Gospodarcza:

Mieszkańcy subregionu wałbrzyskiego objęci interwencją FST, przedsiębiorcy, IOB, klastry, jednostki naukowe i ich konsorcja, instytuty badawcze, uczelnie i szkoły wyższe, centra badawczo-rozwojowe, JST i ich związki i stowarzyszenia, organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

Środowiskowa:

Mieszkańcy subregionu wałbrzyskiego objęci interwencją FST, JST i ich związki i stowarzyszenia, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, pracodawcy i ich pracownicy, wspólnoty mieszkaniowe, TBS.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o UE oraz w art. 10 Traktatu o funkcjonowaniu UE, z uwzględnieniem Karty praw podstawowych UE, Konwencji ONZ o prawach osób

niepełnosprawnych oraz art. 9 Rozporządzenia Ogólnego, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Realizacja oraz wdrażanie wsparcia prowadzone będą z uwzględnieniem powyższych zasad horyzontalnych mających na celu eliminację wszelkich nierówności i dyskryminacji. Spełnienie zasad horyzontalnych będzie weryfikowane poprzez zastosowanie specjalnych kryteriów. Kryteria te dla zasady równości kobiet i mężczyzn będą weryfikowane w oparciu o narzędzie pn. Standard minimum. W odniesieniu do zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN, kryterium będzie weryfikować, czy projekt nie tylko nie dyskryminuje, ale i czy podejmuje działania dla wyrównywania szans grup dyskryminowanych. Zasady równości szans realizowane będą poprzez eliminację wszelkich barier fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych, utrudniających lub zniechęcających do brania pełnego udziału w życiu społeczeństwa. Uwzględnianie zasad horyzontalnych będzie funkcjonowało na poziomie każdej operacji i procesu, w tym również na etapie sprawozdawania i monitorowania, kontroli czy ewaluacji.

Finansowane inwestycje sprzyjać będą zapewnieniu równości, zmniejszaniu zjawiska wykluczenia społecznego i przeciwdziałaniu dyskryminacji. Celem realizowanych działań będzie łagodzenie i przeciwdziałanie negatywnym skutkom transformacji energetycznej. Dofinansowanie OZE dotyczyć będzie zmniejszania zjawiska ubóstwa energetycznego poprzez dofinansowanie

inwestycji, którymi będą objęte osoby dotknięte lub narażone na ubóstwo energetyczne. Powyższe działania wraz z inwestycjami służącymi zmniejszeniu zanieczyszczeń ziemi i wód gruntowych wpłyną na poprawę jakości środowiska, co zmniejszy wykluczenie społeczne z powodów zdrowotnych. Realizowane będą działania na rzecz zwiększenia dostępności i jakości usług społecznych, edukacyjnych adresowane m.in. do osób wykluczonych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Wdrażane projekty wpłyną na poprawę warunków i jakości życia mieszkańców.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Interwencja prowadzona będzie na terenach wskazanych do wsparcia w ramach Funduszu na Rzecz Sprawiedliwej Transformacji i zgodnie z terytorialnym planem sprawiedliwej transformacji, tj. w subregionie wałbrzyskim.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vi) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

W ramach tego CS w zakresie działań międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych identyfikuje się komplementarność i synergię z innymi programami UE (EFRR/

FS, EFS+, Fundusz Odbudowy i Odporności, Fundusz Innowacyjny i Fundusz Modernizacyjny w ramach EU ETS, Horyzont Europa, Program LIFE) w ramach następujących obszarów:

- wsparcie dotacyjne rozwoju firm z sektora MŚP
- wzmocnienie sektora turystyczno-uzdrowiskowego
- inwestycje w tworzenie nowych przedsiębiorstw
- wsparcie działalności B+R i wdrażania innowacji oraz transferu wiedzy w ramach współpracy biznes–nauka i b2b
- zrównoważone inwestycje dużych przedsiębiorstw i spółek komunalnych, w tym przedsiębiorstw ciepłowniczych
- rozwój instytucji otoczenia biznesu
- doradztwo dla firm w zakresie audytów energetycznych i technologicznych
- tworzenie i rozwój hubów technologicznych i inkubatorów przedsiębiorczości
- wsparcie dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, dotkniętych negatywnymi skutkami transformacji
- podnoszenie kompetencji niezbędnych do sprostania zmieniającym się wymaganiom rynku pracy wynikającym z zachodzącej transformacji, w tym poprzez kształcenie ustawiczne

- podniesienie jakości i dostępności usług publicznych i społecznych
- rewaloryzacja terenów przemysłowych i pogórnich
- rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich
- dekarbonizacja sektora mieszkaniowego oraz budynków publicznych
- zrównoważone inwestycje w obszarach zaopatrzenia i przetwarzania wody
- wsparcie dla nieemisyjnego transportu publicznego
- rozwój odnawialnych źródeł energii, energetyki rozproszonej i technologii wodorowych
- przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu
- rozwój spółdzielni energetycznych i klastrów energii odnawialnej.

Jednocześnie mając na uwadze, że województwo dolnośląskie objęte jest programami współpracy terytorialnej Interreg, działania międzyregionalne, transgraniczne oraz transnarodowe komplementarne do podejmowanych w ramach FEDS 2021–2027 w obszarze niniejszego celu szczegółowego będą realizowane w programach Interreg Europa Środkowa, Interreg Region Morza Bałtyckiego oraz Interreg Europa.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (vii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Proces transformacji energetycznej w województwie dolnośląskim to stopniowa zmiana struktury gospodarczej, rozwój nowych sektorów, większa dbałość o środowisko naturalne. Aby proces ten mógł zostać zrealizowany, potrzebne jest wsparcie w formie bezzwrotnej dla podmiotów, na które transformacja będzie miała największy wpływ. Dotacje są niezbędne do wsparcia przedsiębiorstw (w celu powstrzymania odpływu kapitału i tworzenia zachęt do inwestowania poprzez konkurencyjne warunki inwestycyjne, wspieranie generowania nowych miejsc pracy dla pracowników, którzy utracą zatrudnienie), samowystarczalności energetycznej (rozwoju OZE), niwelowania skutków środowiskowych czy działań mających na celu odwrócenie negatywnych trendów demograficznych i społecznych.

Dotacje to jedyny argument dla przedsiębiorstw, aby inwestować na terenach górniczych. Dzięki tej formie wsparcia możliwe będzie ograniczenie negatywnych skutków transformacji i utrzymanie obszaru transformacji na ścieżce wzrostu gospodarczego. W związku z tym oraz w celu uniknięcia rozdrobnienia systemów i form wsparcia nie planuje się wykorzystania instrumentów finansowych.

2.1.1.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów oraz art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR i Funduszu Spójności

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
9	JSO8.1	FST		EECO02	Bezrobotni, w tym długotrwale bezrobotni	osoby	122,00	816,00
9	JSO8.1	FST		EECO04	Osoby bierne zawodowo	osoby	0,00	1 673,00
9	JSO8.1	FST		RCO01	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro-, małe, średnie, duże)	przedsiębiorstwa	0,00	186,00
9	JSO8.1	FST		RCO02	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji	przedsiębiorstwa	0,00	186,00
9	JSO8.1	FST		RCO10	Przedsiębiorstwa współpracujące z organizacjami badawczymi	przedsiębiorstwa	1,00	30,00
9	JSO8.1	FST		RCO18	Lokale mieszkalne o lepszej, udoskonalonej charakterystyce energetycznej	lokale mieszkalne	0,00	17 111,00
9	JSO8.1	FST		RCO19	Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej	metry kwadratowe	0,00	473 719,00
9	JSO8.1	FST		RCO22	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym energii elektrycznej, energii cieplnej)	MW	0,00	56,00

2.1.9. PRIORYTET: 9. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ TRANSFORMACJI OBSZARÓW GÓRNICZYCH NA DOLNYM ŚLĄSKU

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
9	JSO8.1	FST		RCO57	Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego	pasażerowie	0,00	2 765,00
9	JSO8.1	FST		RCO58	Wspierana infrastruktura rowerowa	km	0,00	35,00
9	JSO8.1	FST		DOL2P	Powierzchnia budynków MŚP poddanych termomodernizacji	m ²	0,00	92 542,00
9	JSO8.1	FST		DOL3P	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0,00	19 242,00
9	JSO8.1	FST		DOL4P	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	szt.	1,00	2,00
9	JSO8.1	FST		PLFCO05	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich	osoby	0,00	1 388,00
9	JSO8.1	FST		PLKLCO02	Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie	osoby	82,00	2 750,00
9	JSO8.1	FST		PLFCO03	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem	osoby	725,00	24 184,00

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 3: Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
9	JSO8.1	FST		RCR01	Miejsca pracy utworzone we wspieranych podmiotach	roczny EPC	0,00	2022	1 074,00	SL	
9	JSO8.1	FST		ECCR01	Uczestnicy poszukujący pracy po zakończeniu udziału w programie	osoby	0,00	2022	418,00	SL	
9	JSO8.1	FST		RCR03	Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe	przedsiębiorstwa	0,00	2022	47,00	SL	
9	JSO8.1	FST		RCR26	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)	MWh/rok	75 472,00	2023	52 830,00	SL	
9	JSO8.1	FST		RCR29	Szacowana emisja gazów cieplarnianych	tony ekwiwalentu dwutlenku węgla/rok	119 360,00	2022	83 552,00	SL	
9	JSO8.1	FST		RCR31	Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia cieplna)	MWh/rok	0,00	2022	56,00	SL	

2.1.9. PRIORYTET: 9. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ TRANSFORMACJI OBSZARÓW GÓRNICZYCH NA DOLNYM ŚLĄSKU

9	JSO8.1	FST		RCR62	Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego	użytkownicy/rok	0,00	2022	218 016,00	SL	
9	JSO8.1	FST		RCR64	Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej	użytkownicy/rok	0,00	2022	67 017,00	SL	
9	JSO8.1	FST		PLKLCR02	Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej	szt.	0,00	2022	36,00	SL	
9	JSO8.1	FST		PLFCR01	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje lub umiejętności po opuszczeniu programu	osoby	0,00	2022	11 507,00	SL	

2.1.1.1.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (viii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
9	JSO8.1	FST		010. Działania badawcze i innowacyjne w MŚP (w tym tworzenie sieci kontaktów)	5 000 000,00
9	JSO8.1	FST		020. Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki i obiekty przemysłowe)	15 000 000,00
9	JSO8.1	FST		021. Rozwój działalności i umiędzynarodowienie MŚP (w tym inwestycje produkcyjne)	45 000 000,00

2.1.9. PRIORYTET: 9. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ TRANSFORMACJI OBSZARÓW GÓRNICZYCH NA DOLNYM ŚLĄSKU

9	JSO8.1	FST		029. Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ośrodkami badań naukowych i uniwersytetami koncentrujące się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmiany klimatu	12 000 000,00
9	JSO8.1	FST		040. Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP lub w dużych przedsiębiorstwach oraz działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	35 145 366,00
9	JSO8.1	FST		042. Renowacja istniejących budynków mieszkalnych do celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	100 000 000,00
9	JSO8.1	FST		044. Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające	50 000 000,00
9	JSO8.1	FST		045. Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	50 000 000,00
9	JSO8.1	FST		046. Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi przyczyniające się do gospodarki niskoemisyjnej i odporności na zmianę klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości	2 000 000,00
9	JSO8.1	FST		048. Energia ze źródeł odnawialnych: słoneczna	22 000 000,00
9	JSO8.1	FST		049. Energia ze źródeł odnawialnych: biomasa	7 000 000,00
9	JSO8.1	FST		052. Inne rodzaje energii ze źródeł odnawialnych (w tym energia geotermalna)	10 841 727,00
9	JSO8.1	FST		054. Wysokosprawna kogeneracja, system ciepłowniczy i chłodniczy	15 000 000,00
9	JSO8.1	FST		067. Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, minimalizacji, segregacji, ponownego użycia, recyklingu	2 336 977,00

2.1.9. PRIORYTET: 9. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ TRANSFORMACJI OBSZARÓW GÓRNICZYCH NA DOLNYM ŚLĄSKU

9	JSO8.1	FST		073. Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów	45 000 000,00
9	JSO8.1	FST		081. Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego	10 000 000,00
9	JSO8.1	FST		082. Tabor na potrzeby czystego transportu miejskiego	15 000 000,00
9	JSO8.1	FST		083. Infrastruktura przeznaczona dla rowerów	20 000 000,00
9	JSO8.1	FST		123. Infrastruktura na potrzeby szkolnictwa wyższego	5 000 000,00
9	JSO8.1	FST		124. Infrastruktura na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji dorosłych	10 000 000,00
9	JSO8.1	FST		127. Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego	20 000 000,00
9	JSO8.1	FST		137. Wsparcie na rzecz samozatrudnienia i zakładania działalności gospodarczej	5 000 000,00
9	JSO8.1	FST		140. Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy i przemian w jego obrębie	2 000 000,00
9	JSO8.1	FST		146. Wsparcie na rzecz przystosowywania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	4 000 000,00
9	JSO8.1	FST		149. Wsparcie na rzecz edukacji na poziomie podstawowym i średnim (z wyłączeniem infrastruktury)	15 000 000,00
9	JSO8.1	FST		158. Działania na rzecz poprawy równego i szybkiego dostępu do stabilnych i przystępnych cenowo usług wysokiej jakości	22 000 000,00
9	JSO8.1	FST		163. Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	14 000 000,00
9	JSO8.1	Ogółem			558 324 070,00

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
9	JSO8.1	FST		01. Dotacja	558 324 070,00
9	JSO8.1	Ogółem			558 324 070,00

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
9	JSO8.1	FST		03. ZIT – funkcjonalne obszary miejskie	204 841 727,00
9	JSO8.1	FST		33. Inne podejścia – brak ukierunkowania terytorialnego	353 482 343,00
9	JSO8.1	Ogółem			558 324 070,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
9	JSO8.1	FST		02. Uwzględnianie aspektu płci	558 324 070,00
9	JSO8.1	Ogółem			558 324 070,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.2. Priorytety pomocy technicznej

2.2.1. Priorytet pomocy technicznej EFRR

2.2.1.1. Interwencja w ramach Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. e) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. e) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Pomoc techniczna EFRR

Głównym celem priorytetu Pomoc techniczna EFRR jest wspieranie wdrażania programu FEDS 2021–2027.

Cel priorytetu zostanie osiągnięty m.in. poprzez:

- utrzymanie sprawnego i skutecznego systemu zarządzania, w tym zapewnienie odpowiedniego potencjału administracyjnego instytucji Programu;
- stosowanie przejrzystych procesów i procedur na każdym etapie wdrażania Programu;
- wspieranie beneficjentów (w tym potencjalnych) w aplikowaniu i realizacji projektów w Programie;
- prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych i zapewnienie widoczności polityki spójności, roli i znaczenia funduszy UE dla regionu;
- przestrzeganie przez wszystkie strony zaangażowane we

wdrażanie Programu postanowień KPP i prawidłową realizację zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację.

Planowane działania obejmą m.in.:

1. Wsparcie instytucji Programu w zarządzaniu zasobami ludzkimi (ZZL) i wzmocnienie ich potencjału administracyjnego

- przygotowanie planu ZZL, który m.in. określi obowiązki instytucjonalne; zapewni wykwalifikowaną kadrę kierowniczą mającą wiedzę z zarządzania zespołem, zarządzania różnorodnością, umiejętności interpersonalne i przywódcze; przestrzeganie norm etycznych;
- utrzymanie i rekrutację wykwalifikowanego **personelu** IZ i IP, w tym: finansowanie wynagrodzeń; zapewnienie adekwatnego systemu motywacji, przejrzystych ścieżek kariery i rozwoju kompetencji zawodowych; promowanie elastycznych form pracy, np. pracy zdalnej;
- szkolenia i podnoszenie kwalifikacji w zakresie wdrażania funduszy UE, m.in. uproszczenia, zmniejszanie obciążeń administracyjnych, poprawa jakości świadczonych usług, stosowanie zielonych i społecznych zamówień, ochrona bioróżnorodności, zasady horyzontalne.

2. Zapewnienie zaplecza technicznego i organizacyjnego oraz administracyjnego dla instytucji Programu

- obsługa administracyjna, finansowa i organizacyjna instytucji zaangażowanych w zarządzanie, wdrażanie i monitorowanie budżetu FEDS, m.in. zabezpieczenie powierzchni biurowych i kosztów eksploatacji, doposażanie stanowisk pracy w stopniu gwarantującym adekwatne warunki pracy i zapewniającym sprawny system wdrażania Programu;
- utrzymanie i zapewnienie systemów informatycznych wraz z niezbędną infrastrukturą teleinformatyczną, z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej, np. zakup niezbędnego sprzętu komputerowego i usług IT na potrzeby pracy zdalnej.

3. Wsparcie skutecznych procesów i procedur we wdrażaniu Programu

- stosowanie **przejrzystego procesu zarządzania finansowego i kontroli** w realizacji Programu (w tym ukończenie zadań związanych z zamknięciem perspektywy finansowej 2014–2020 i przygotowaniem perspektywy po 2027 r.), m.in. przygotowanie, programowanie, organizacja naborów, ocena i wybór projektów, weryfikacja płatności, monitoring, ewaluacja, księgowanie wydatków, audyt i kontrola Programu (w tym z funkcjonowania KM), rozpatrywanie skarg i odwołań. Finansowane będą ekspertyzy, analizy, usługi doradcze

związane z wykonywaniem powyższych zadań i niezbędne do wdrażania Programu;

- wprowadzanie uproszczeń we wdrażaniu Programu, w tym zaproponowanych przez Rzecznika FE;
- stosowanie **przejrzystych i konkurencyjnych procesów zamówień publicznych** z odpowiednimi systemami kontroli wewnętrznej;
- **zapobieganie, wykrywanie, korygowanie i raportowanie w obszarze nieprawidłowości i nadużyć finansowych oraz korupcji**. IZ będzie mieć i stosować skuteczne i proporcjonalne środki i procedury zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniające stwierdzone ryzyka, jak przewidziano w art. 74 ust. 1 lit. c) i lit. d) rozporządzenia 2021/1060. Będą stosowane mechanizmy służące zwiększeniu przejrzystości, zaangażowaniu społeczeństwa obywatelskiego, organizacji typu watch-dog, ocenie ryzyka i działania edukacyjne. IZ zapewni następujące działania zapobiegawcze:
- zgłaszanie i aktualizowanie nieprawidłowości w systemie IMS; wzmocnienie procedur kontroli w celu unikania konfliktu interesów,
- utworzenie systemu rejestracji i kontroli przy wyborze projektów dla zachowania ścieżki audytu;
- istnienie mechanizmu oznaczania i wykluczania z dofinansowania osób/podmiotów stanowiących zagrożenie dla interesów UE;

- uwzględnianie nowych ryzyk, np. dotyczących zmian zasad wydatkowania funduszy UE;
- wykorzystanie dostępnych narzędzi data mining, typu Arachne lub podobnego oraz narzędzi mających na celu wykrywanie podejrzeń nadużyć finansowych, plagiatu;
- promowanie paktów uczciwości oraz stosowanie ich w zasadnych przypadkach.

4. Wsparcie funkcjonowania komitetów, grup roboczych i doradczych, partnerów

- obsługa prac KM, grup roboczych i doradczych zaangażowanych we wdrażanie Programu, w tym członków KM reprezentujących partnerów społecznych oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego (art. 8 ust. 1 CPR). Finansowane będą m.in. koszty organizacji posiedzeń, sieci, grup, ekspertyzy, szkolenia, prace przygotowawcze niezbędne do realizacji Programu;
- wsparcie realizacji zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację, m.in. pomoc ekspercka, szkolenia i konferencje tematyczne, produkcja materiałów informacyjno-edukacyjnych, a także audyt istniejących rozwiązań i ocena ich skuteczności dla wypracowania narzędzi i mechanizmów skutecznego wdrażania horyzontalnych zasad równego traktowania, niedyskryminacji i poszanowania KPP;

- wsparcie Grupy Roboczej ds. monitorowania zasad horyzontalnych, w skład której wejdą przedstawiciele organizacji społecznych zrzeszających osoby z grup narażonych na dyskryminację lub zajmujących się równouprawnieniem danej grupy;
- powołanie i wsparcie Koordynatora ds. Równości i Niedyskryminacji.

5. Wsparcie beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu

- rozwój kompetencji niezbędnych do skutecznego aplikowania o fundusze UE, przygotowania project pipeline i ich realizacji, prowadzenia i rozliczania projektów, np. organizowanie specjalistycznych szkoleń, konsultacji i spotkań informacyjnych dostosowanych do potrzeb beneficjentów (w tym potencjalnych) identyfikowanym na poziomie wdrażania poszczególnych projektów;
- pomoc w wymianie doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie przygotowania i wdrażania projektów,
- pomoc w dostosowaniu działań do Europejskiego Zielonego Ładu i zasady DNSH;
- podnoszenie wiedzy na temat **wdrażania zasad horyzontalnych** w realizowanych projektach, w tym niedyskryminacji, szczególnie dla kadry w instytucjach z obszaru edukacji, zdrowia i pomocy społecznej w zakresie

przeciwdziałania i zwalczania dyskryminacji osób i grup narażonych/dyskryminowanych.

6. Stworzenie spójnego systemu informacji i promocji

Działania będą służyć poprawie widoczności FE, tj. popularyzacji wiedzy na temat FE i Programu, promujące możliwości dofinansowania i realizowane strategie oraz przedstawiające osiągnięcia FEDS 2021–2027 (także efekty wdrażania programów z poprzednich perspektyw oraz inwestycje planowane po 2027 r.). Planowane jest m.in. prowadzenie działań promocyjnych w mediach, targi, konkursy, konferencje prasowe, spotkania ze środowiskami branżowymi, portale internetowe poświęcone wdrażaniu projektów FEDS 2021–2027.

Działania komunikacyjne będą prowadzone z uwzględnieniem zasad dostępności, równości i niedyskryminacji, postępującej cyfryzacji i zielonego ładu. Kampanie nt. projektów realizowanych w regionie z FE, wartościach UE i zasadach horyzontalnych będą uwzględniać zwalczanie szkodliwych stereotypów dotyczących grup narażonych na dyskryminację, w tym osób LGBT+) oraz będą służyć realizacji zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację, poprzez wsparcie eksperckie, szkolenia i konferencje tematyczne, produkcję materiałów informacyjno-edukacyjnych, kampanie.

Zgodnie z zasadą zazieleniania działań komunikacyjnych podstawowym trybem informowania przez IZ/IP będzie wersja cyfrowa materiałów. Ekologiczne podejście do komunikacji oznacza ograniczenie zużycia surowców naturalnych, zastępowanie materiałów drukowanych wersjami cyfrowymi, wykorzystanie materiałów przyjaznych dla środowiska lub powstałych np. z recyklingu. Gadżety nie są narzędziem promocji FE.

Spójność systemu informacji i komunikacji Programu, w tym wizualizacji marki FE, działań podejmowanych przez IZ/IP, narzędzi wykorzystywanych przez te instytucje określone będą w Strategii komunikacji dla Dolnego Śląska 2021–2027 i rocznych planach działań.

Funkcje komunikacyjne będą traktowane priorytetowo. Pracownicy działów komunikacji będą pełnić aktywną rolę we wdrażaniu Programu oraz podnosić kompetencje w tym zakresie.

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Instytucja zarządzająca FEDS 2021–2027 wraz z jednostkami organizacyjnymi, instytucje pośredniczące, którym zostanie powierzone wdrażanie całości lub części zadań w ramach FEDS 2021–2027, wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna – jednostka budżetowa, partnerzy społeczni, potencjalni beneficjenci, ogół społeczeństwa/opinia publiczna.

2.2.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. e) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
EFRR	Przejście	PLRO149	Średnioroczna liczba etatów finansowanych z PT	szt.	1 452,00	3 267,00
EFRR	Przejście	PLRO150	Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji	osoby	1 452,00	3 267,00
EFRR	Przejście	PLRO151	Liczba przeprowadzonych ewaluacji	szt.	4,00	9,00
EFRR	Przejście	PLRO152	Liczba opracowanych ekspertyz	szt.	40,00	90,00
EFRR	Przejście	PLRO153	Liczba posiedzeń komitetów, sieci grup oraz innych spotkań w celu wymiany doświadczeń z partnerami	szt.	24,00	54,00
EFRR	Przejście	PLRO155	Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów	osoby	2 000,00	4 500,00
EFRR	Przejście	PLRO158	Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu	szt.	4,00	9,00
EFRR	Przejście	PLRO192	Liczba zakupionych komputerów	szt.	120,00	270,00
EFRR	Przejście	PLRO193	Liczba użytkowników CST	szt.	1 452,00	3 267,00

2.2.1.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. e) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFRR	Przejście	179. Informacja i komunikacja	3 502 165,00
10	EFRR	Przejście	180. Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola	45 277 994,00
10	EFRR	Przejście	181. Ewaluacja i badania, zbieranie danych	900 557,00
10	EFRR	Przejście	182. Wzmocnienie potencjału organów państwa członkowskiego, beneficjentów i odpowiednich partnerów	350 217,00
10	Ogółem			50 030 933,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
10	EFRR	Przejście	03. Neutralność płciowa	50 030 933,00
10	Ogółem			50 030 933,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.2.2. Priorytet pomocy technicznej EFS+

2.2.2.1. Interwencja w ramach Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. e) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. e) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Głównym celem priorytetu PT EFS+ jest wspieranie wdrażania programu FEDS.

Cel priorytetu zostanie osiągnięty m.in. poprzez:

- utrzymanie sprawnego i skutecznego systemu zarządzania, w tym zapewnienie odpowiedniego potencjału administracyjnego instytucji Programu;
- stosowanie przejrzystych procesów i procedur na każdym etapie wdrażania Programu;
- wspieranie beneficjentów (w tym potencjalnych) w aplikowaniu i realizacji projektów w Programie i budowanie zdolności partnerów w zakresie realizacji instrumentów terytorialnych, w tym szkoleń z widoczności i komunikacji;
- prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych i zapewnienie widoczności polityki spójności, roli i znaczenia funduszy UE dla regionu;
- przestrzeganie przez wszystkie strony zaangażowane we

wdrażanie Programu postanowień KPP i prawidłową realizację zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację.

Planowane działania obejmą m.in.:

1. Wsparcie instytucji Programu w zarządzaniu zasobami ludzkimi (ZZL) i wzmocnienie ich potencjału administracyjnego

- przygotowanie planu ZZL, który m.in. określi obowiązki instytucjonalne; zapewni wykwalifikowaną kadrę kierowniczą mającą wiedzę z zarządzania zespołem, zarządzania różnorodnością, umiejętności interpersonalne i przywódcze; zapewni przestrzeganie norm etycznych;
- utrzymanie i rekrutację wykwalifikowanego **personelu** IZ i IP, w tym: finansowanie wynagrodzeń; zapewnienie adekwatnego systemu motywacji, przejrzystych ścieżek kariery i rozwoju kompetencji zawodowych; promowanie elastycznych form pracy, np. pracy zdalnej;
- szkolenia i podnoszenie kwalifikacji w zakresie wdrażania funduszy UE, m.in. uproszczenia, zmniejszanie obciążeń administracyjnych, poprawa jakości świadczonych usług, stosowanie zielonych i społecznych zamówień, ochrona bioróżnorodności, zasady horyzontalne.

2. Zapewnienie zaplecza technicznego i organizacyjnego oraz administracyjnego dla instytucji Programu

- obsługa administracyjna, finansowa i organizacyjna instytucji zaangażowanych w zarządzanie, wdrażanie i monitorowanie budżetu FEDS, m.in. zabezpieczenie powierzchni biurowych i kosztów eksploatacji, doposażanie stanowisk pracy w stopniu gwarantującym adekwatne warunki pracy i zapewniającym sprawny system wdrażania Programu;
- utrzymanie i zapewnienie systemów informatycznych wraz z niezbędną infrastrukturą teleinformatyczną, z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej, np. zakup niezbędnego sprzętu komputerowego i usług IT na potrzeby pracy zdalnej.

3. Wsparcie skutecznych procesów i procedur we wdrażaniu Programu

- stosowanie **przejrzystego procesu zarządzania finansowego i kontroli** w realizacji Programu (w tym ukończenie zadań związanych z zamknięciem perspektywy finansowej 2014–2020 i przygotowaniem perspektywy po 2027 r.), m.in. przygotowanie, programowanie, organizacja naborów, ocena i wybór projektów, weryfikacja płatności, monitoring, ewaluacja, księgowanie wydatków, audyt i kontrola Programu (w tym z funkcjonowania KM), rozpatrywanie skarg i odwołań. Finansowane będą ekspertyzy, analizy, usługi doradcze związane z wykonywaniem powyższych zadań i niezbędne do wdrażania Programu;
- wprowadzanie uproszczeń we wdrażaniu Programu, w tym

zaproporzonych przez Rzecznika FE;

- stosowanie **przejrzystych i konkurencyjnych procesów zamówień publicznych** z odpowiednimi systemami kontroli wewnętrznej;
- **zapobieganie, wykrywanie, korygowanie i raportowanie w obszarze nieprawidłowości i nadużyć finansowych oraz korupcji**. IZ będzie mieć i stosować skuteczne i proporcjonalne środki i procedury zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniające stwierdzone ryzyka, jak przewidziano w art. 74 ust. 1 lit. c) i lit. d) rozporządzenia 2021/1060. Będą stosowane mechanizmy służące zwiększeniu przejrzystości, zaangażowaniu społeczeństwa obywatelskiego, organizacji typu watch-dog, ocenie ryzyka i działania edukacyjne. IZ zapewni następujące działania zapobiegawcze:
 - zgłaszanie i aktualizowanie nieprawidłowości w systemie IMS; wzmocnienie procedur kontroli w celu unikania konfliktu interesów, np. zwiększenie przejrzystości łańcucha podwykonawców, uwzględniając weryfikację struktury właścicielskiej beneficjentów, wykonawców oraz ekspertów oceniających i nadzorujących projekty;
 - utworzenie systemu rejestracji i kontroli przy wyborze projektów dla zachowania ścieżki audytu;
 - istnienie mechanizmu oznaczania i wykluczania z dofinansowania osób/podmiotów stanowiących zagrożenie dla interesów UE;

2.2.2. PRIORYTET POMOCY TECHNICZNEJ

- uwzględnianie nowych ryzyk, np. dot. zmian zasad wydatkowania funduszy UE;
- wykorzystanie dostępnych narzędzi data mining, typu Arachne lub podobnego oraz narzędzi mających na celu wykrywanie podejrzeń nadużyć finansowych, plagiatu;
- promowanie paktów uczciwości oraz stosowanie ich w zasadnych przypadkach.

4. Wsparcie funkcjonowania komitetów, grup roboczych i doradczych, partnerów

- obsługa prac KM, grup roboczych i doradczych zaangażowanych we wdrażanie Programu, w tym członków KM reprezentujących partnerów społecznych oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego (art. 8 ust. 1 CPR). Finansowane będą m.in. koszty organizacji posiedzeń, sieci, grup, ekspertyzy, szkolenia, prace przygotowawcze niezbędne do realizacji Programu;
- wsparcie realizacji zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację, m.in. pomoc ekspercka, szkolenia i konferencje tematyczne, produkcja materiałów informacyjno-edukacyjnych, a także audyt istniejących rozwiązań i ocena ich skuteczności dla wypracowania narzędzi i mechanizmów skutecznego wdrażania horyzontalnych zasad równego traktowania, niedyskryminacji i poszanowania KPP;

- wsparcie Grupy Roboczej ds. monitorowania zasad horyzontalnych, w skład której wejdą przedstawiciele organizacji społecznych zrzeszających osoby z grup narażonych na dyskryminację lub zajmujących się równouprawnieniem danej grupy;
- powołanie i wsparcie Koordynatora ds. Równości i Niedyskryminacji.

5. Wsparcie beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu

- rozwój kompetencji niezbędnych do skutecznego aplikowania o fundusze UE, prowadzenia i rozliczania projektów, np. organizowanie specjalistycznych szkoleń, pomoc w wymianie doświadczeń i najlepszych praktyk, konsultacje i spotkania informacyjne dostosowane do potrzeb beneficjentów (w tym potencjalnych) identyfikowane na poziomie wdrażania poszczególnych projektów;
- możliwe ewentualne wsparcie w zakresie wykorzystania instrumentów terytorialnych w oparciu o przygotowane strategie/plany działań ZIT/IIT dla podmiotów reprezentujących i koordynujących pracę poszczególnych ZIT/IIT. Interwencja prowadzona będzie na terenie całego województwa,
- pomoc w dostosowaniu działań do Europejskiego Zielonego Ładu i zasady DNSH;

- podnoszenie wiedzy na temat **wdrażania zasad horyzontalnych** w realizowanych projektach, w tym niedyskryminacji, szczególnie dla kadry w instytucjach z obszaru edukacji, zdrowia i pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania i zwalczania dyskryminacji osób i grup narażonych/ dyskryminowanych.

6. Stworzenie spójnego systemu informacji i promocji

Działania będą służyć poprawie widoczności FE, tj. popularyzacji wiedzy na temat FE i Programu, promujące możliwości dofinansowania i realizowane strategie oraz przedstawiające osiągnięcia FEDS 2021–2027 (także efekty wdrażania programów z poprzednich perspektyw oraz inwestycje planowane po 2027 r.). Planowane jest m.in. prowadzenie działań promocyjnych w mediach, targi, konkursy, konferencje prasowe, spotkania ze środowiskami branżowymi, portale internetowe poświęcone wdrażaniu projektów FEDS 2021–2027.

Działania komunikacyjne będą prowadzone z uwzględnieniem zasad dostępności, równości i niedyskryminacji, postępującej cyfryzacji i zielonego ładu. Kampanie nt. projektów realizowanych w regionie z FE, wartościach UE i zasadach horyzontalnych będą uwzględniać zwalczanie szkodliwych stereotypów dotyczących grup narażonych na dyskryminację, w tym osób LGBT+) oraz będą służyć realizacji zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację, poprzez wsparcie eksperckie, szkolenia

i konferencje tematyczne, produkcję materiałów informacyjno-edukacyjnych, kampanie.

Zgodnie z zasadą zazieleniania działań komunikacyjnych podstawowym trybem informowania przez IZ/IP będzie wersja cyfrowa materiałów. Ekologiczne podejście do komunikacji oznacza ograniczenie zużycia surowców naturalnych, zastępowanie materiałów drukowanych wersjami cyfrowymi, wykorzystanie materiałów przyjaznych dla środowiska lub powstałych np. z recyklingu. Gadżety nie są narzędziem promocji FE.

Spójność systemu informacji i komunikacji Programu, w tym wizualizacji marki FE, działań podejmowanych przez IZ/IP, narzędzi wykorzystywanych przez te instytucje określone będą w Strategii komunikacji dla Dolnego Śląska 2021–2027 i rocznych planach działań.

Funkcje komunikacyjne będą traktowane priorytetowo. Pracownicy działów komunikacji będą pełnić aktywną rolę we wdrażaniu Programu oraz podnosić kompetencje w tym zakresie

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Instytucja zarządzająca FEDS 2021–2027 wraz z jednostkami organizacyjnymi, instytucje pośredniczące, którym zostanie powierzone wdrażanie całości lub części zadań w ramach FEDS 2021–2027, wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna

2.2.2. PRIORYTET POMOCY TECHNICZNEJ

– jednostka budżetowa, podmioty reprezentujące i koordynujące pracę poszczególnych ZIT/IIT w ramach FEDS 2021–2027,

partnerzy społeczni, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, potencjalni beneficjenci, ogół społeczeństwa/opinia publiczna.

2.2.1.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. e) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
EFS+	Przejście	PLRO149	Średnioroczna liczba etatów finansowanych z PT	szt.	336,00	756,00
EFS+	Przejście	PLRO150	Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji	osoby	320,00	720,00
EFS+	Przejście	PLRO151	Liczba przeprowadzonych ewaluacji	szt.	4,00	9,00
EFS+	Przejście	PLRO152	Liczba opracowanych ekspertyz	szt.	12,00	27,00
EFS+	Przejście	PLRO153	Liczba posiedzeń komitetów, sieci grup oraz innych spotkań w celu wymiany doświadczeń z partnerami	szt.	12,00	27,00
EFS+	Przejście	PLRO155	Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów	osoby	1 040,00	2 340,00
EFS+	Przejście	PLRO158	Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu	szt.	4,00	9,00
EFS+	Przejście	PLRO192	Liczba zakupionych komputerów	szt.	80,00	180,00
EFS+	Przejście	PLRO193	Liczba użytkowników CST	szt.	336,00	756,00

2.2.1.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. e) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
11	EFS+	Przejście	179. Informacja i komunikacja	1 363 843,00
11	EFS+	Przejście	180. Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola	14 268 922,00
11	EFS+	Przejście	181. Ewaluacja i badania, zbieranie danych	350 702,00
11	EFS+	Przejście	182. Wzmocnienie potencjału organów państwa członkowskiego, beneficjentów i odpowiednich partnerów	3 500 000,00
11	Ogółem			19 483 467,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
11	EFS+	Przejście	09. Nie dotyczy	19 483 467,00
11	Ogółem			19 483 467,00

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
11	EFS+	Przejście	03. Neutralność płciowa	19 483 467,00
11	Ogółem			19 483 467,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

2.2.3. Priorytet pomocy technicznej EST

2.2.3.1. Interwencja w ramach Funduszy

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. e) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Powiązane rodzaje działań – art. 22 ust. 3 lit. e) pkt (i) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Pomoc techniczna FST

Głównym celem priorytetu Pomoc techniczna FST jest wpieranie wdrażania programu FEDS 2021–2027, w tym w zakresie FST.

Cel priorytetu zostanie osiągnięty m.in. poprzez:

- utrzymanie sprawnego i skutecznego systemu zarządzania Programem, w tym zapewnienie odpowiedniego potencjału administracyjnego do wdrażania FST;
- stosowanie przejrzystych procesów i procedur na każdym etapie wdrażania Programu;
- wspieranie beneficjentów (w tym potencjalnych) w aplikowaniu i realizacji projektów m.in. z FST;
- prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych i zapewnienie widoczności polityki spójności, roli i znaczenia funduszy UE dla regionu, w tym FST;
- przestrzeganie przez wszystkie strony zaangażowane we

wdrażanie Programu postanowień KPP i prawidłową realizację zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację.

Planowane działania obejmą m.in.:

1. Wsparcie instytucji Programu w zarządzaniu zasobami ludzkimi (ZZL) i wzmocnienie ich potencjału administracyjnego, w tym do wdrażania FST

- zapewnienie wykwalifikowanej kadry kierowniczej mającej wiedzę z zarządzania zespołem, zarządzania różnorodnością, umiejętności interpersonalne i przywódcze oraz przestrzegającej norm etycznych;
- zapewnienie i rekrutację wykwalifikowanego **personelu** poprzez finansowanie wynagrodzeń, adekwatny system motywacji, przejrzyste ścieżki kariery i rozwoju kompetencji zawodowych, promowanie elastycznych form pracy;
- szkolenia i podnoszenie kwalifikacji, w tym również w zakresie wdrażania FST, m.in. stosowanie zielonych i społecznych zamówień, ochrona bioróżnorodności, zasady horyzontalne.

2. Zapewnienie zaplecza technicznego i organizacyjnego oraz administracyjnego dla instytucji Programu

- obsługa administracyjna, finansowa i organizacyjna instytucji zaangażowanych w zarządzanie, wdrażanie i monitorowanie

2.2.3. PRIORYTET POMOCY TECHNICZNEJ

budżetu FEDS, w tym FST, poprzez zabezpieczenie powierzchni biurowych i kosztów eksploatacji, doposażanie stanowisk pracy w stopniu gwarantującym adekwatne warunki pracy i zapewniającym sprawny system wdrażania Programu;

- utrzymanie i zapewnienie systemów informatycznych wraz z niezbędną infrastrukturą teleinformatyczną, z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej, np. zakup niezbędnego sprzętu komputerowego i usług IT na potrzeby pracy zdalnej.

3. Wsparcie skutecznych procesów i procedur we wdrażaniu Programu

- stosowanie **przejrzystego procesu zarządzania finansowego i kontroli** w realizacji Programu (w tym ukończenie zadań związanych z zamknięciem perspektywy finansowej 2014–2020 i przygotowaniem perspektywy po 2027 r.), m.in. przygotowanie, programowanie, organizacja naborów, ocena i wybór projektów, weryfikacja płatności, monitoring, ewaluacja, księgowanie wydatków, audyt i kontrola Programu, rozpatrywanie skarg i odwołań. Finansowane będą ekspertyzy, analizy, usługi doradcze związane z wykonywaniem powyższych zadań i niezbędne do wdrażania, m.in. FST;
- wprowadzanie uproszczeń we wdrażaniu funduszy, w tym zaproponowanych przez Rzecznika FE;
- **stosowanie przejrzystych i konkurencyjnych procesów**

zamówień publicznych z odpowiednimi systemami kontroli wewnętrznej;

- **zapobieganie, wykrywanie, korygowanie i raportowanie w obszarze nieprawidłowości i nadużyć finansowych oraz korupcji.** IZ będzie mieć i stosować skuteczne i proporcjonalne środki i procedury zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniające stwierdzone ryzyka, jak przewidziano w art. 74 ust. 1 lit. c) i lit. d) rozporządzenia 2021/1060. Będą stosowane mechanizmy służące zwiększeniu przejrzystości, zaangażowaniu społeczeństwa obywatelskiego, organizacji typu watch-dog, ocenie ryzyka i działania edukacyjne. IZ zapewni następujące działania zapobiegawcze:
- zgłaszanie i aktualizowanie nieprawidłowości w systemie IMS; wzmocnienie procedur kontroli w celu unikania konfliktu interesów;
- utworzenie systemu rejestracji i kontroli przy wyborze projektów dla zachowania ścieżki audytu;
- istnienie mechanizmu oznaczania i wykluczania z dofinansowania osób/podmiotów stanowiących zagrożenie dla interesów UE;
- uwzględnianie nowych ryzyk, np. dotyczących zmian zasad wydatkowania funduszy UE;
- wykorzystanie dostępnych narzędzi data mining, typu Arachne lub podobnego oraz narzędzi mających na celu wykrywanie podejrzeń nadużyć finansowych, plagiatu;

- promowanie paktów uczciwości oraz stosowanie ich w zasadnych przypadkach.

4. Wsparcie funkcjonowania komitetów, grup roboczych i doradczych, partnerów

- obsługa prac KM, grup roboczych i doradczych zaangażowanych we wdrażanie Programu, w tym członków KM reprezentujących partnerów społecznych oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego (art. 8 ust. 1 CPR). Finansowane będą m.in. koszty organizacji posiedzeń, sieci, grup, ekspertyzy, szkolenia, prace przygotowawcze niezbędne do realizacji m.in. FST;
- wsparcie realizacji zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację, m.in. pomoc ekspercka, szkolenia i konferencje tematyczne, produkcja materiałów informacyjno-edukacyjnych, a także audyt istniejących rozwiązań i ocena ich skuteczności dla wypracowania narzędzi i mechanizmów skutecznego wdrażania horyzontalnych zasad równego traktowania, niedyskryminacji i poszanowania KPP;
- wsparcie Grupy Roboczej ds. monitorowania zasad horyzontalnych, w skład której wejdą przedstawiciele organizacji społecznych zrzeszających osoby z grup narażonych na dyskryminację lub zajmujących się równouprawnieniem danej grupy;

- powołanie i wsparcie Koordynatora ds. Równości i Niedyskryminacji;

5. Wsparcie beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu, w tym w zakresie FST

- rozwój kompetencji niezbędnych do skutecznego aplikowania o fundusze UE, przygotowania project pipeline, w tym dla FST, i ich realizacji, prowadzenia i rozliczania projektów, np. organizowanie specjalistycznych szkoleń, konsultacji i spotkań informacyjnych dostosowanych do potrzeb beneficjentów (w tym potencjalnych) identyfikowanym na poziomie wdrażania poszczególnych projektów, w tym finansowanych z FST;
- pomoc w wymianie doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie przygotowania i wdrażania projektów;
- pomoc w dostosowaniu działań do Europejskiego Zielonego Ładu i zasady DNSH;
- podnoszenie wiedzy na temat **wdrażania zasad horyzontalnych** w realizowanych projektach, w tym niedyskryminacji, szczególnie dla kadry w instytucjach z obszaru edukacji, zdrowia i pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania i zwalczania dyskryminacji osób i grup narażonych/dyskryminowanych.

6. Stworzenie spójnego systemu informacji i promocji

Działania będą służyć poprawie widoczności FE, tj. popularyzacji wiedzy na temat FE, Programu i FST, promujące możliwości dofinansowania i realizowane strategie oraz przedstawiające osiągnięcia FEDS 2021–2027. Planowane jest m.in. prowadzenie działań promocyjnych w mediach, targi, konkursy, konferencje prasowe, spotkania ze środowiskami branżowymi, portale internetowe poświęcone wdrażaniu projektów FEDS 2021–2027, w tym FST.

Działania komunikacyjne będą prowadzone z uwzględnieniem zasad dostępności, równości i niedyskryminacji, postępującej cyfryzacji i zielonego ładu. Kampanie nt. projektów realizowanych w regionie z FE, wartościach UE i zasadach horyzontalnych będą uwzględniać zwalczanie szkodliwych stereotypów dotyczących grup narażonych na dyskryminację, w tym osób LGBT+) oraz będą służyć realizacji zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację, poprzez wsparcie eksperckie, szkolenia i konferencje tematyczne, produkcję materiałów informacyjno-edukacyjnych, kampanie.

Zgodnie z zasadą zazieleniania działań komunikacyjnych podstawowym trybem informowania przez IZ/IP będzie wersja cyfrowa materiałów. Ekologiczne podejście do komunikacji oznacza ograniczenie zużycia surowców naturalnych, zastępowanie materiałów drukowanych wersjami cyfrowymi, wykorzystanie

materiałów przyjaznych dla środowiska lub powstałych np. z recyklingu. Gadżety nie są narzędziem promocji FE.

Spójność systemu informacji i komunikacji Programu, w tym wizualizacji marki FE, działań podejmowanych przez IZ/IP, narzędzi wykorzystywanych przez te instytucje określone będą w Strategii komunikacji dla Dolnego Śląska 2021–2027 i rocznych planach działań.

Funkcje komunikacyjne będą traktowane priorytetowo. Pracownicy działów komunikacji będą pełnić aktywną rolę we wdrażaniu Programu oraz podnosić kompetencje w tym zakresie.

Główne grupy docelowe – art. 22 ust. 3 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

Instytucja zarządzająca FEDS 2021–2027 wraz z jednostkami organizacyjnymi, instytucje pośredniczące, którym zostanie powierzone wdrażanie całości lub części zadań w ramach FEDS 2021–2027, wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna – jednostka budżetowa, partnerzy społeczni, potencjalni beneficjenci, ogół społeczeństwa/opinia publiczna.

2.2.3.2. Wskaźniki

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. e) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
FST		PLRO149	Średnioroczna liczba etatów finansowanych z PT	szt.	412,00	927,00
FST		PLRO150	Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji	osoby	400,00	900,00
FST		PLRO151	Liczba przeprowadzonych ewaluacji	szt.	4,00	9,00
FST		PLRO152	Liczba opracowanych ekspertyz	szt.	8,00	18,00
FST		PLRO153	Liczba posiedzeń komitetów, sieci grup oraz innych spotkań w celu wymiany doświadczeń z partnerami	szt.	4,00	9,00
FST		PLRO155	Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów	osoby	960,00	2 160,00
FST		PLRO158	Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu	szt.	4,00	9,00
FST		PLRO192	Liczba zakupionych komputerów	szt.	40,00	90,00
FST		PLRO193	Liczba użytkowników CST	szt.	412,00	927,00

2.2.3.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Podstawa prawna: art. 22 ust. 3 lit. e) pkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Priorytet	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
12	FST		179. Informacja i komunikacja	1 628 443,00
12	FST		180. Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola	21 053 470,00
12	FST		181. Ewaluacja i badania, zbieranie danych	418 743,00
12	FST		182. Wzmocnienie potencjału organów państwa członkowskiego, beneficjentów i odpowiednich partnerów	162 845,00
12	Ogółem			23 263 501,00

Tabela 7: Wymiar 6 – dodatkowe tematy EFS+

Priorytet	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)

Tabela 8: Wymiar 7 – wymiar równouprawnienia płci w ramach EFS+*, EFRR, Funduszu Spójności i FST

Priorytet	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
12	FST		03. Neutralność płciowa	23 263 501,00
12	Ogółem			23 263 501,00

* Zasadniczo 40% EFS+ przeznacza się na monitorowanie wydatków na cele związane z równością płci. 100% ma zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie zdecyduje się stosować art. 6 EFS+.

